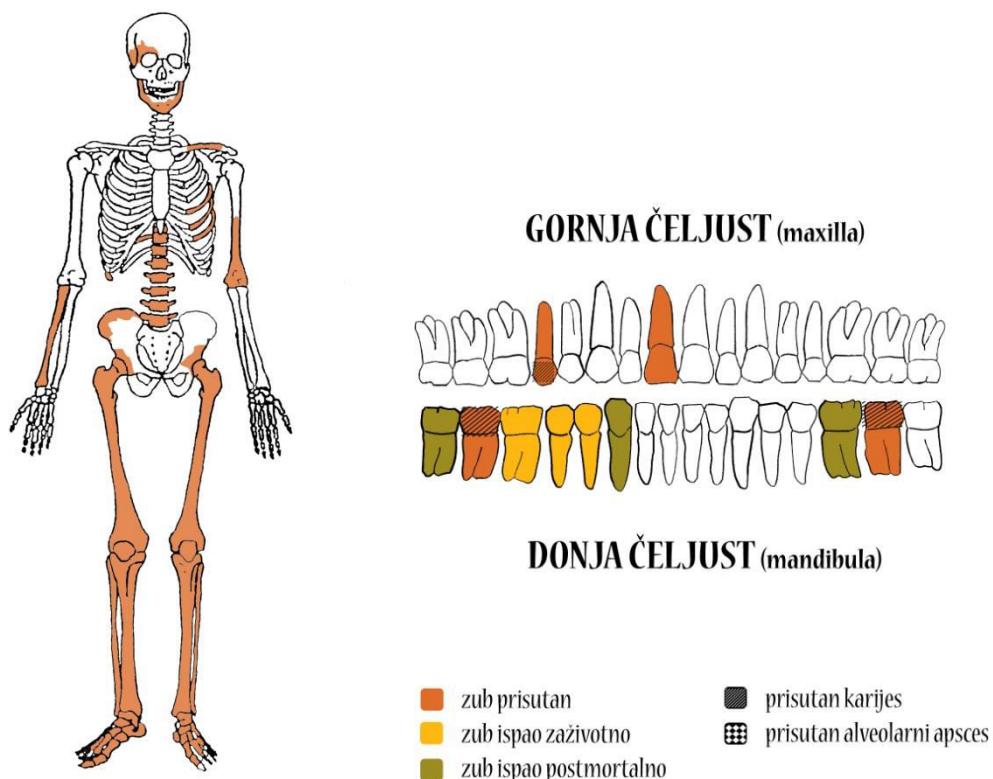

Rezultati analiza osteološke građe s nalazišta Rijeka i Šarić analiziranih u razdoblju od 139. do 144. tjedna projekta

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 1

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju dimenzija bedrenih i goljeničnih kostiju.

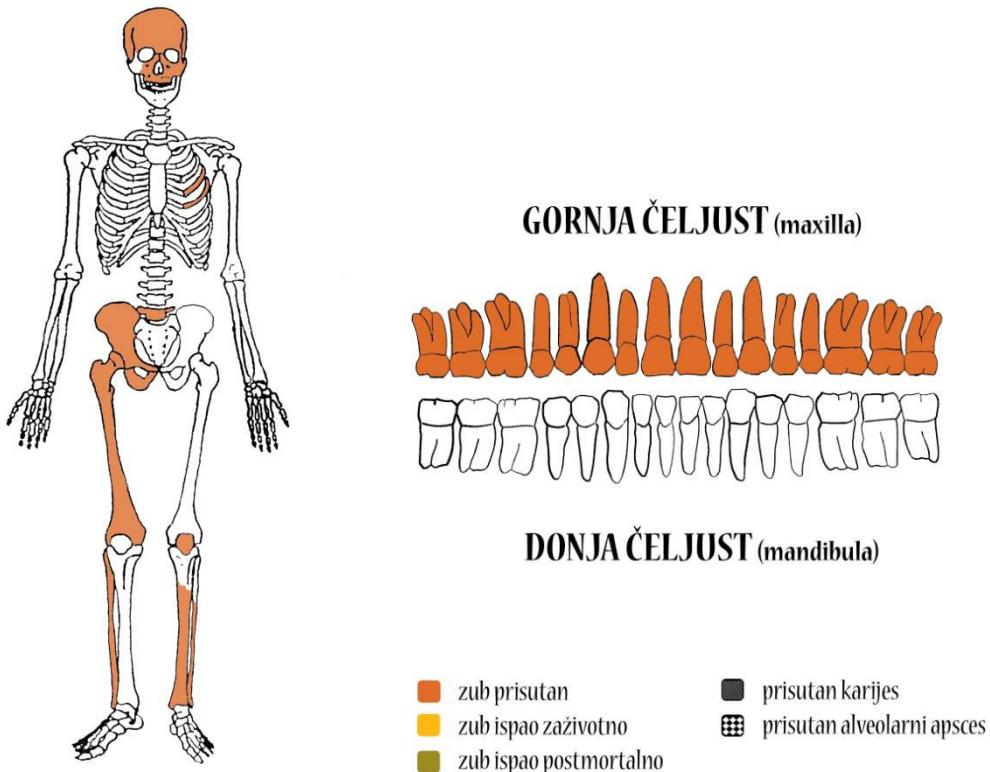
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na 9. prsnom te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Degenerativni OA karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha. U uznapredovalim oblicima inače glatka zglobna površina razvija koštane nodule, porozitet ili eburnaciju. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba. Blaga zarasla

ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 11. i 12. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela susjednih kralješka (Schmorl i Junghanns, 1971.). Njihova prisutnost može biti idiopatska ili povezana s nizom uzročnika među kojima je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima. Periostitis može biti posljedica više čimbenika među koje spadaju: nespecifične bakterijske infekcije, specifične zarazne bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost (na primjer sifilisa), lokalizirane traume, venozne insuficijencije, metaboličkih bolesti kao što je na primjer skorbut i brojnih drugih čimbenika (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.). U aktivnom stanju periostitis je najčešće sive ili smeđe boje, porozan, s dobro definiranim i blago povišenim rubovima. U zarasлом obliku nova, slabo organizirana kost remodelira se u lamelarnu kost i spoji s kortikalnom kosti, uslijed čega zahvaćeni dio kosti poprima valovit, pomalo napuhan izgled. Periostitis može biti generaliziran, ako je zahvatio čitavu kost ili više koštanih elemenata, ili lokaliziran ako je ograničen na mali i jasno definirani dio kosti. Generalizirani periostitis obično je posljedica nespecifičnih ili specifičnih zaraznih bolesti, dok je lokalizirani periostitis najčešće sekundarna posljedica trauma ili kroničnih gnojnih čireva.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragmenti životinjske kosti i željezni predmet.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 2**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

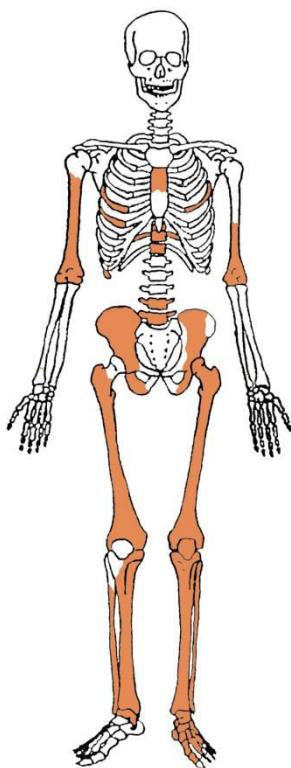
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u desnoj orbiti. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita. Smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.). Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očitaju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba. Prisutnost ovih defekata veže se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: dva fragmenta keramike i fragment metalnog predmeta.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 3**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

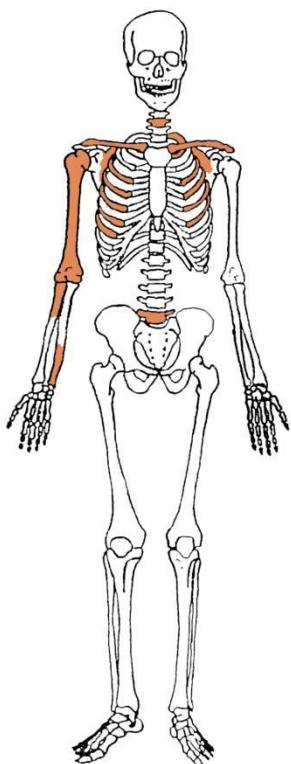
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 55 do 60 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima, lijevom kuku, 10. i 12. prsnom te 2., 4. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na koljenima. Schmorlov defekt prisutan je na 2. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima. Antemortalna frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne palčane kosti; trauma se očituje po blagom anteriono-lateralnom pomaku i blagom zaraslom periostitisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: životinjske kosti i četiri fragmenta keramike.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 4**

Stupanj uščuvanosti kortexa: dobar.

Spol: muški, na temelju robusnosti kostiju.

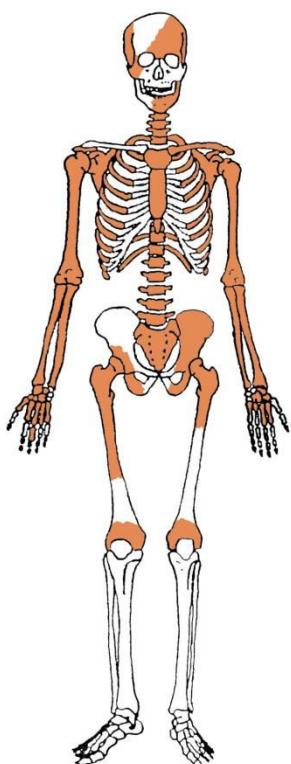
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 5. slabinskom kralješku.

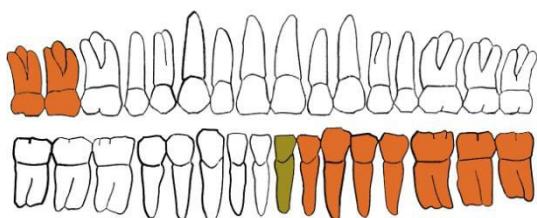
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 5

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti, i 4) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima, kukovima, koljenima te 11. i 12. prsnom kralješku. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj kosti, tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Ektokranijalna se poroznost morfološki očituje po prisutnosti plitkih rupica oko bregme, sagitalnog šava i na zatiljnoj kosti (općenito pri vrhu svoda lubanje). Prvi je put opisana kod mladih američkih vojnika koji su umrli kao ratni zarobljenici tijekom rata u Koreji (McKern i Stewart, 1957.). Kod tih osoba, pojava ektokranijalne poroznosti povezana je s dugotrajnim i sustavnim izgladnjivanjem. Blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9. i 11. prsnom kralješku. Antemortalne frakture prisutne su na 5., 6., 7., 8., 9. i 10. desnom rebru;

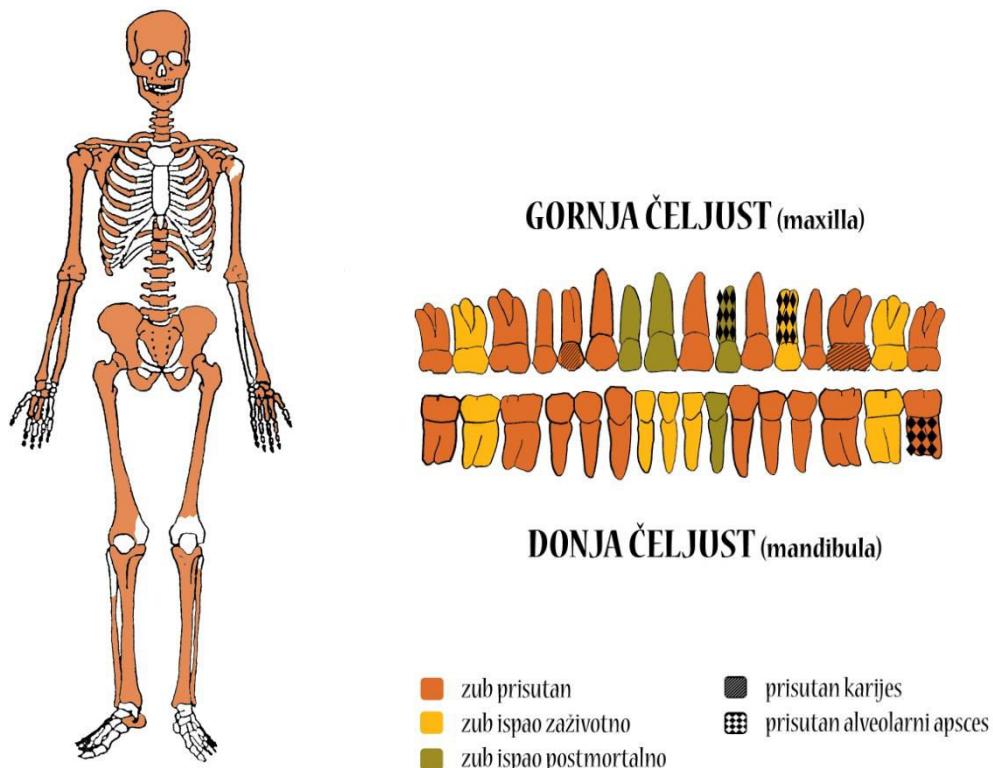
traume se očituju po malim remodeliranim kalusima i blagom zarasлом periostitisu (slika 1). Antemortalna frakturna prisutna je na 1. metakarpalnoj kosti desne šake; trauma se očituje po dvije paralelne linije frakture dužine 13 mm i blagom traumatskom OA. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asociirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: uz ovaj grob bio je prisutan uzorak kostiju SJ 302 koje su pripadale djetetu starosti 0-0,5 godina.

Slika 1. Antemortalne frakture na desnim rebrima. Grob 5.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 6**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara sedmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom laktu, kukovima, na 6., 8., 9. i 10. prsnom te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na ramenima, na 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom te 11. i 12. prsnom kralješku. Antemortalne frakture prisutne su na 8., 9., 10. i 11. lijevom rebru; traume se očituju po malim remodeliranim kalusima i blagom zaraslom periostitisu. Antemortalna, loše zarasla fraktura prisutna je na srednjoj trećini dijafize desne goljenične i lisne kosti; trauma se na goljeničnoj kosti očituje po anteriornom pomaku, preklopu kosti, velikom kalusu i blagom zaraslom periostitisu – cca 90 mm inferiorno od te frakture nalazi se trauma koja se očituje po blagom pomaku, preklopu

kosti, otvoru veličine 26x10 mm zaobljenih i glatkih rubova i blagom aktivnom periostitisu (slika 2); na desnoj lisnoj kosti trauma se očituje po pomaku i blagom zarasloj periostitisu. Upalni proces prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti te desnoj bedrenoj kosti a očituje se po zadebljanju kosti i blagom zarasloj periostitisu.

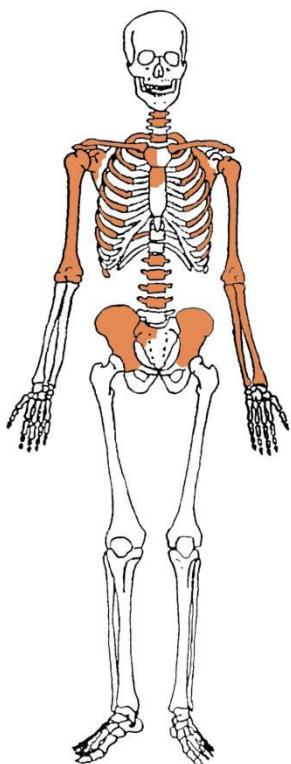
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: dno keramičke posude.

Slika 2. Antemortalna, loše zarasla frakturna desna goljenična i lisna kost. Grob 6.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 7

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

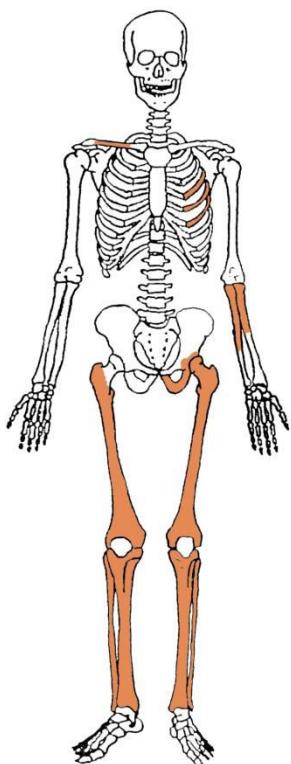
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 30 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara drugom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 25 do 30 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 8**

Stupanj uščuvanosti kortexa: odličan.

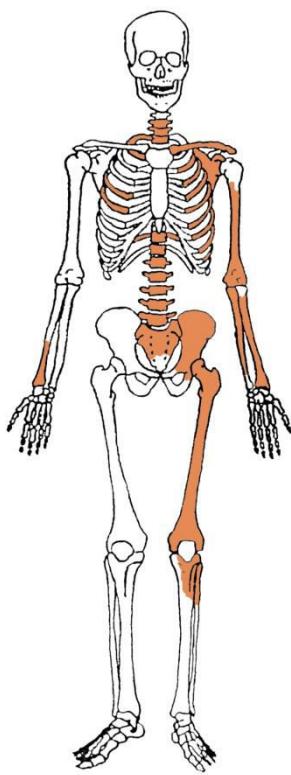
Spol: muški, na temelju dimenzija bedrenih i goljeničnih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku i koljenima. Blagi zarasli perostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 9**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

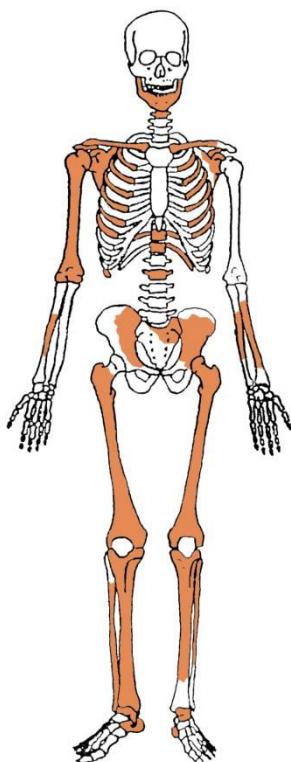
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

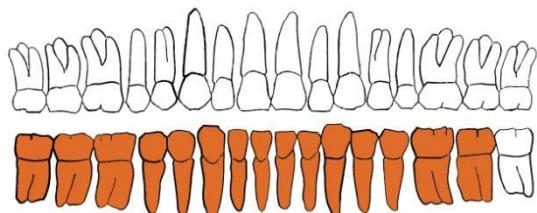
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 10**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti, odsustva degenerativnih promjena i stupnja istrošenosti griznih ploha zuba.

Patološke promjene: blagi aktivni periodontitis prisutan je na bedrenim i goljeničnim kostima.

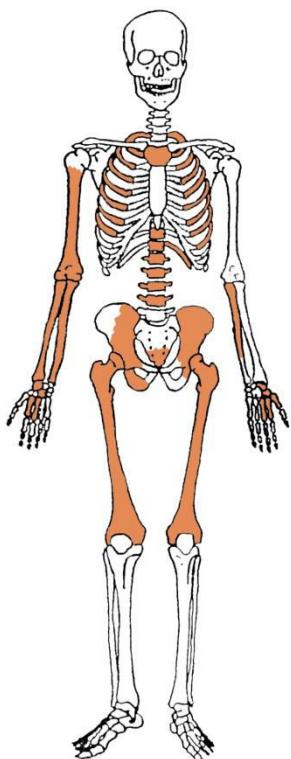
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmet i više fragmenata keramike.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 11

U uščuvanom uzorku prisutni su sitni fragmenti zatiljne kosti, desne sljepoočne kosti, desnog ivera i goljenične kosti odrasle osobe.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 13**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

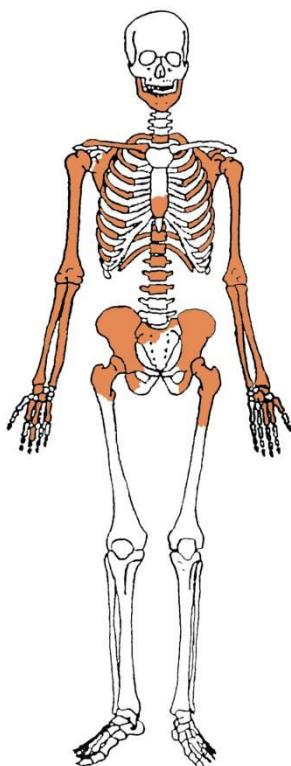
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

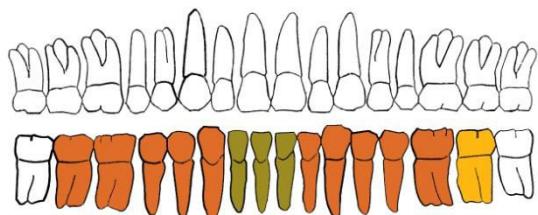
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 10. i 11. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 14**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

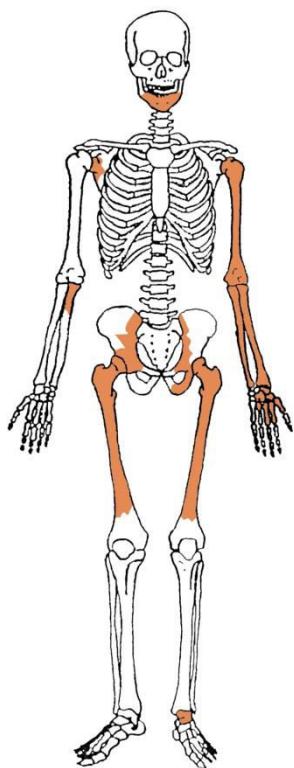
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 11. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: čavli i fragmenti keramike.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 15

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez i široku zglobnu čašicu (*acetabulum*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: antemortalna traumatska dislokacija prisutna je na lijevom laktu: frakturna se očituje po blagom pomaku i jakom traumatskom OA; zbog poremećene biomehanike zgloba na *fossi radialis* stvorila se dodatna zglobna ploha (slika 3 i 4).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

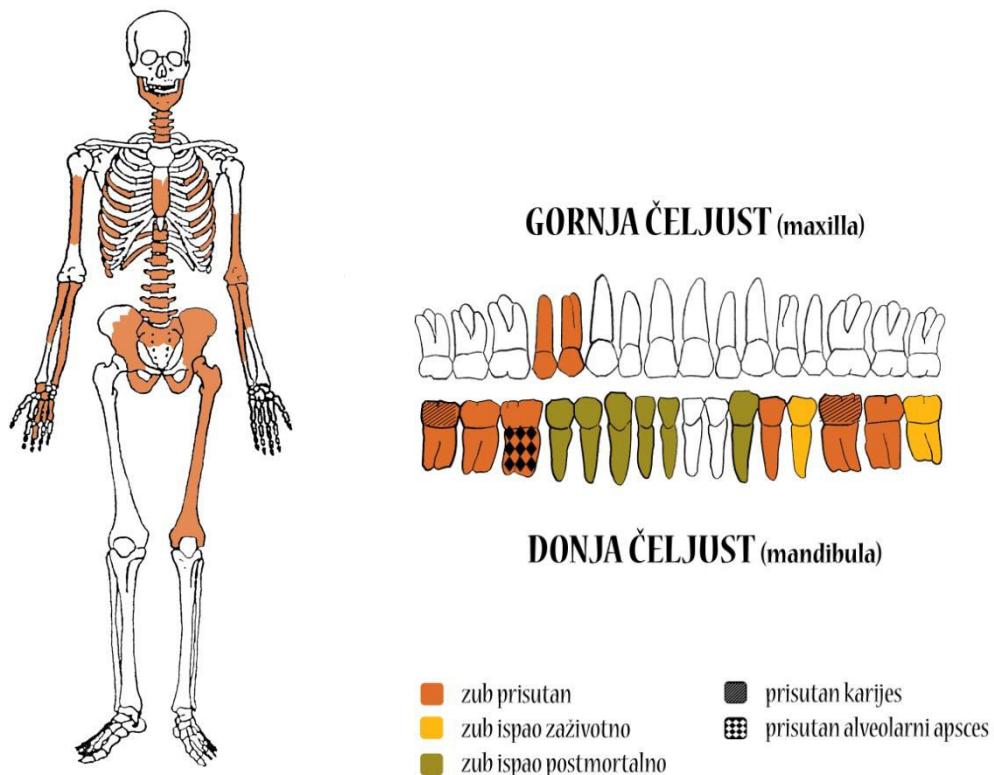
Slika 3. Antemortalna traumatska dislokacija lijevog lakta, jaki OA. Grob 15.

Slika 4. Antemortalna traumatska dislokacija lijevog lakta, nova zglobna ploha na *fossi radialis*. Grob 15.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 16**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti većoj od 55 godina.

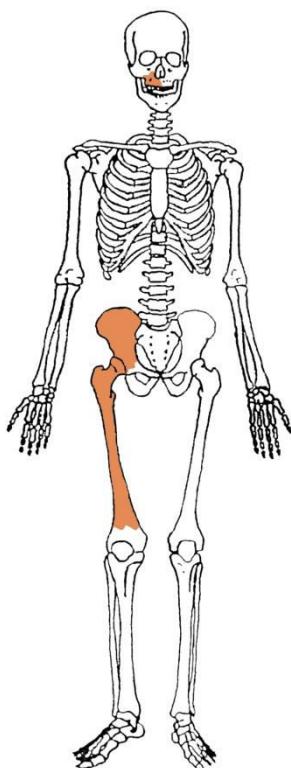
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 10. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na desnom laktu, kukovima, koljenima, na 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom, 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 2. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: perlice (slika 5) i čavli.

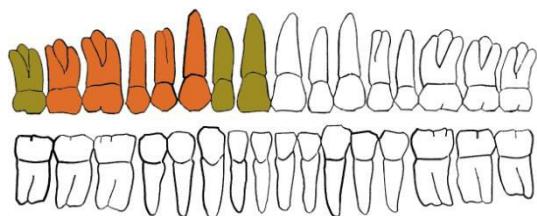
Slika 5. Perlice iz groba 16.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 17, osoba A**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apses
zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

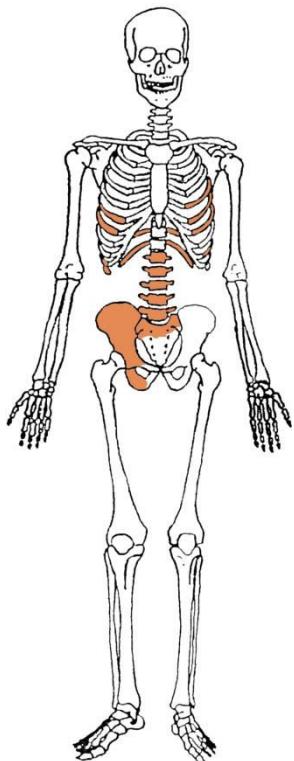
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) dimenzija bedrene kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 17, osoba B**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

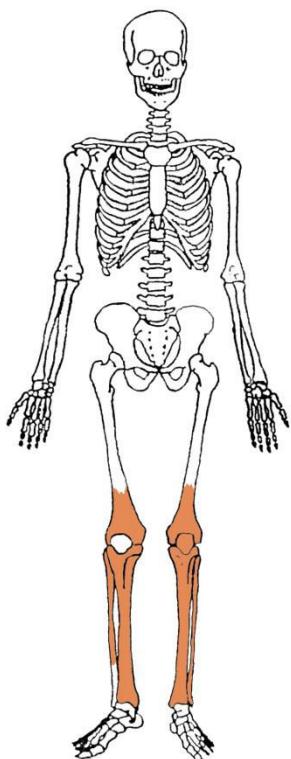
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom kuku te 2. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 18**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

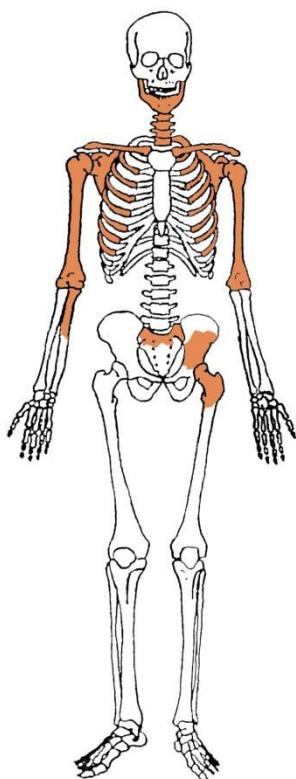
Spol: muški, na temelju: 1) dimenzija goljeničnih kostiju, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

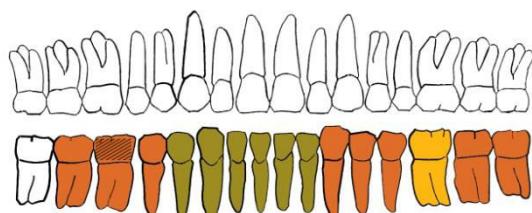
Patološke promjene: blagi aktivni periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na goljeničnim kostima. Antemortalna, dobro zarasla frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize lijeve lisne kosti; trauma se očituje po malom remodeliranom kalusu i blagom zarasлом periostitisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 19**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

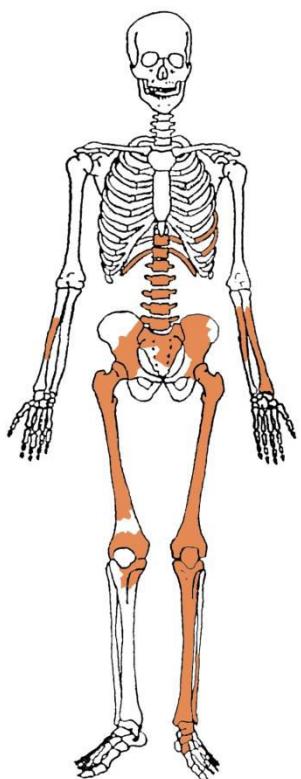
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez i široku zglobnu čašicu (*acetabulum*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu, lijevom kuku, na 3., 4., 6. i 7. vratnom te 5., 6., 7. i 8. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 5., 6., 7. i 8. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmet.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 20**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

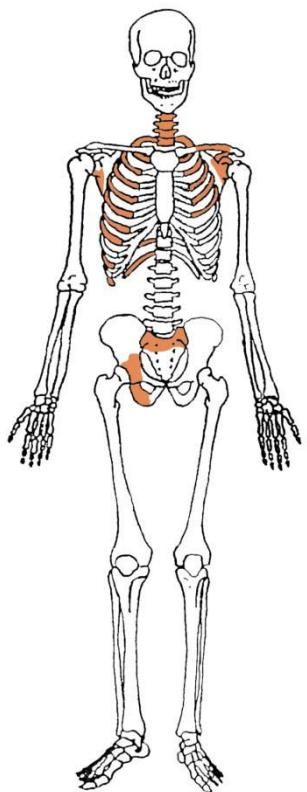
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 21

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **7** (7 odraslih) na temelju prisutnosti sedam desnih bedrenih kostiju.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 22**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

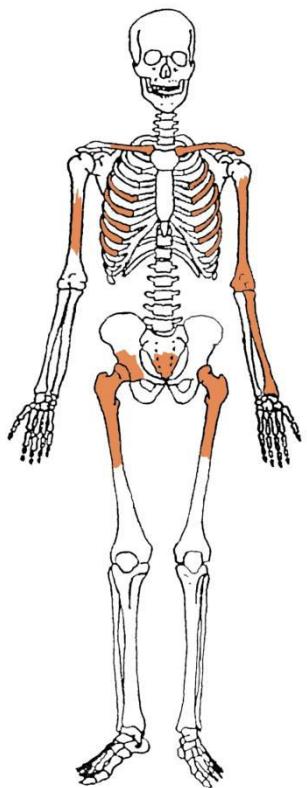
Spol: muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8. i 9. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 12. prsnom kralješku. Stara, dobro zarasla frakturna prisutna je na 11. desnom rebru; trauma se očituje po malom remodeliranom kalusu i blagom zarasloj periostitisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 23**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

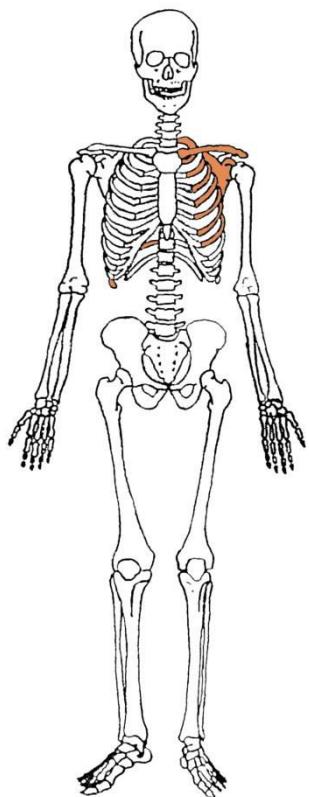
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 5 do 10 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 24**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

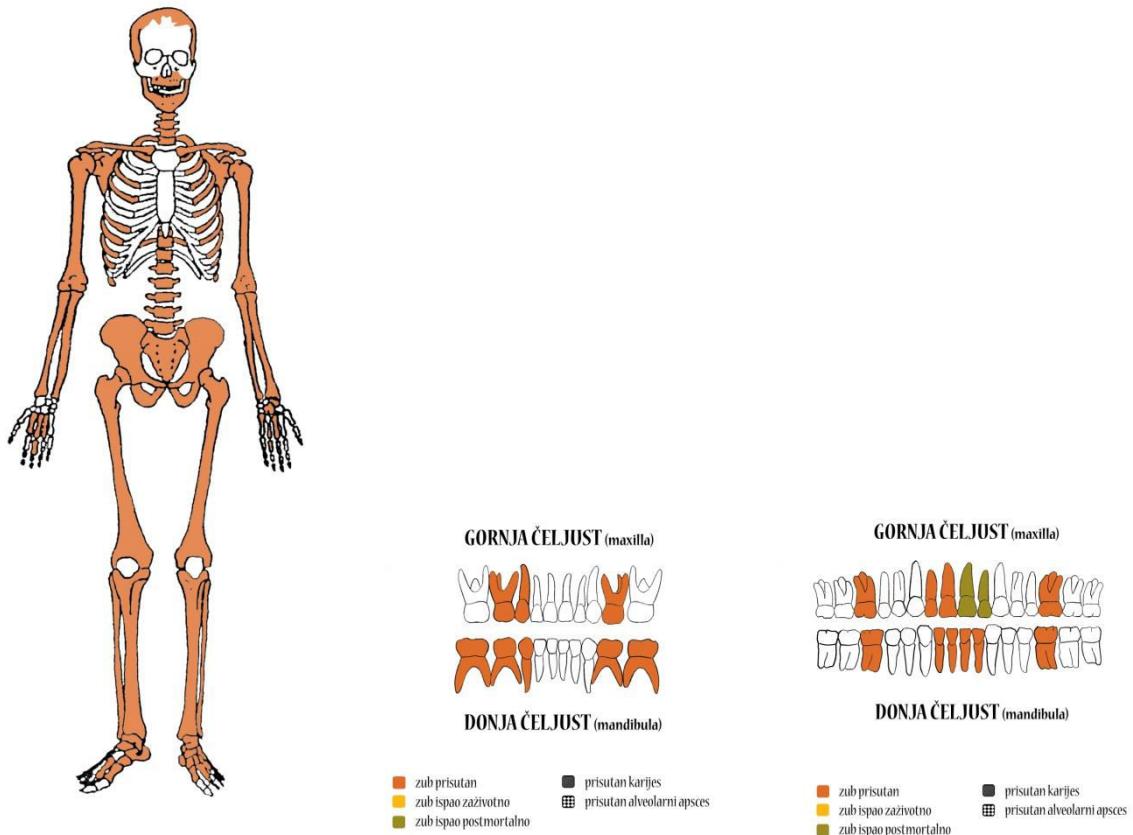
Spol: muški, na temelju opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 25**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

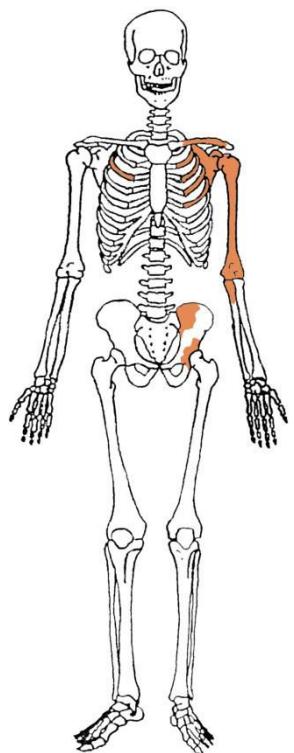
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 8 do 9 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta mliječnih i trajnih zuba.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: dvije perlice.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 26**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

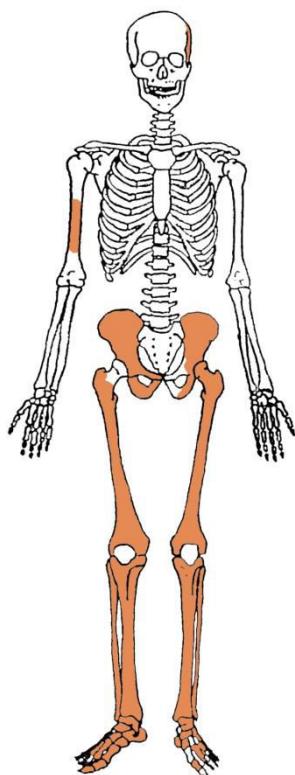
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 27

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim, goljeničnim i lisnim kostima.

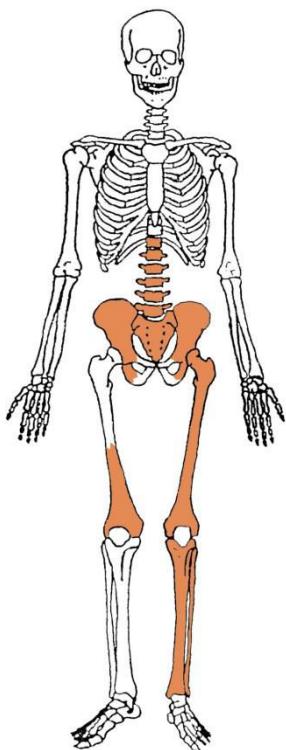
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 28

U uščuvanom uzorku prisutni su izrazito sitni fragmenti rebara, kostiju šake, lubanje i ključne kosti barem dvije odrasle osobe.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 29**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

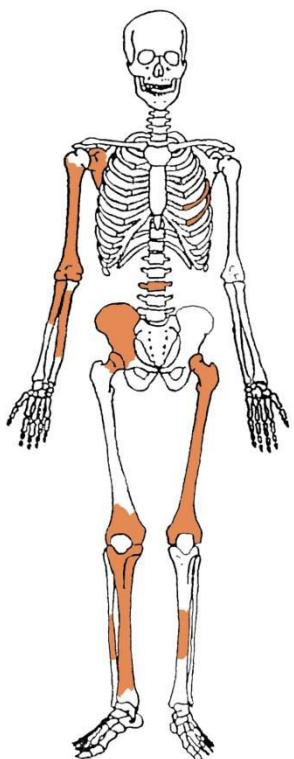
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 30**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

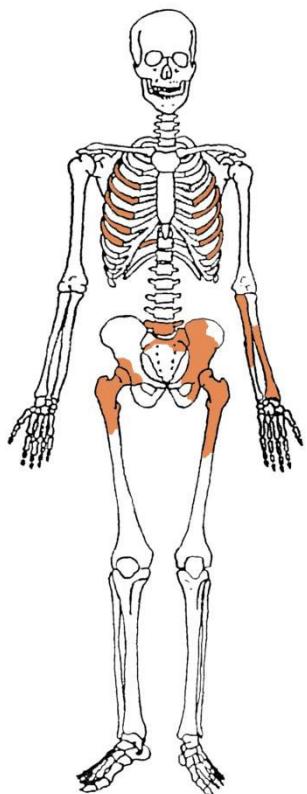
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez i široku zglobnu čašicu (*acetabulum*), i 2) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara sedmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima i koljenima. Antemortalna frakturna prisutna je na 4. i 5. desnom rebru; traume se očituju po nesraslim kalusima i blagom zarasлом periostitisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 31**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

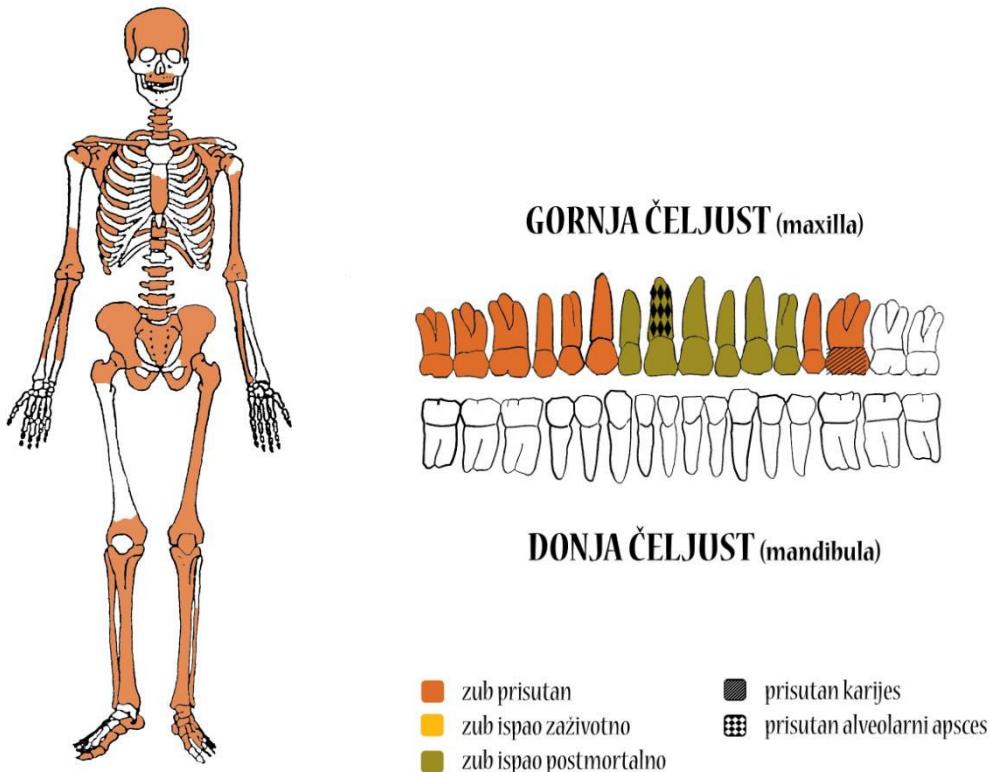
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 32**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara sedmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima, koljenima, na 5., 6. i 7. vratnom, 1., 2., 3., 4., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Na lijevom kuku prisutan je jaki OA: glava lijeve bedrene kosti je remodelirana te je poprimila blago ovalni oblik, a oko acetabuluma zdjelične kosti prisutni su veliki koštani trnovi; na desnom kuku prisutna je slična pojавa u blažem obliku. Na zdjeličnim kostima prisutan je jako izražen predaurikularni sulkus što sugerira da je ova osoba rađala više puta (slika 6).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 6. Predaurikularni sulkus na desnoj zdjeličnoj kosti. Grob 32.

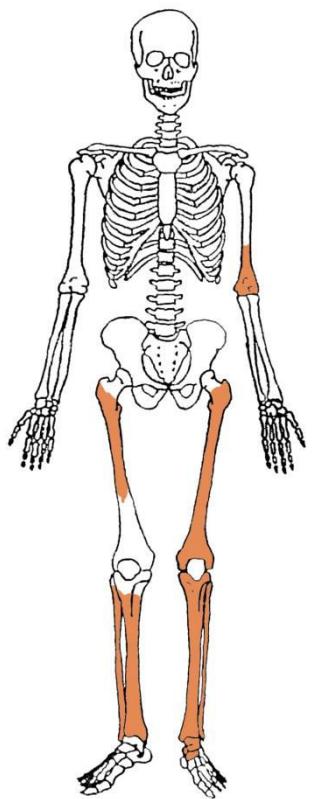
vyroubal

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 33

U uščuvanom uzorku prisutni su izrazito sitni fragmenti zdjelice, jednog rebra i dvije falange odrasle osobe. Spol nije moguće odrediti.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 35**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 36

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **14** (trinaest odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti četrnaest lijevih goljeničnih kostiju. Na lateralnoj strani proksimalne trećine dijafize lijeve bedrene kosti odrasle osobe prisutno je zadebljanje veličine 75x28 mm – vjerojatno je riječ o *myossitis ossificans traumatica* (slika 7).

Slika 7. *Myossitis ossificans traumatica* na lijevoj bedrenoj kosti odrasle osobe. Grob 36.

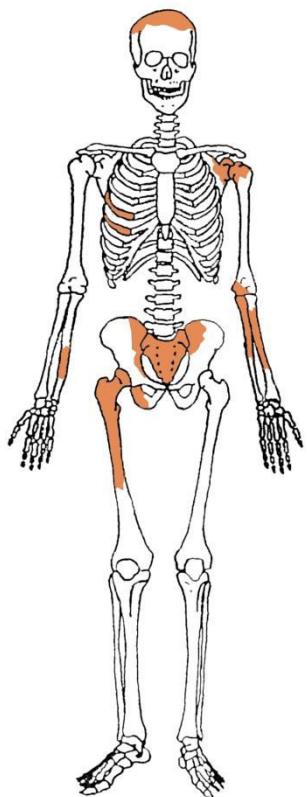

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 37

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (dvoje odraslih i dvoje djece) na temelju prisutnosti četiri lijeve ključne kosti. Blaga zaraska *cribra orbitalia* prisutna je u desnoj orbiti čeone kosti odrasle osobe.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 38**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

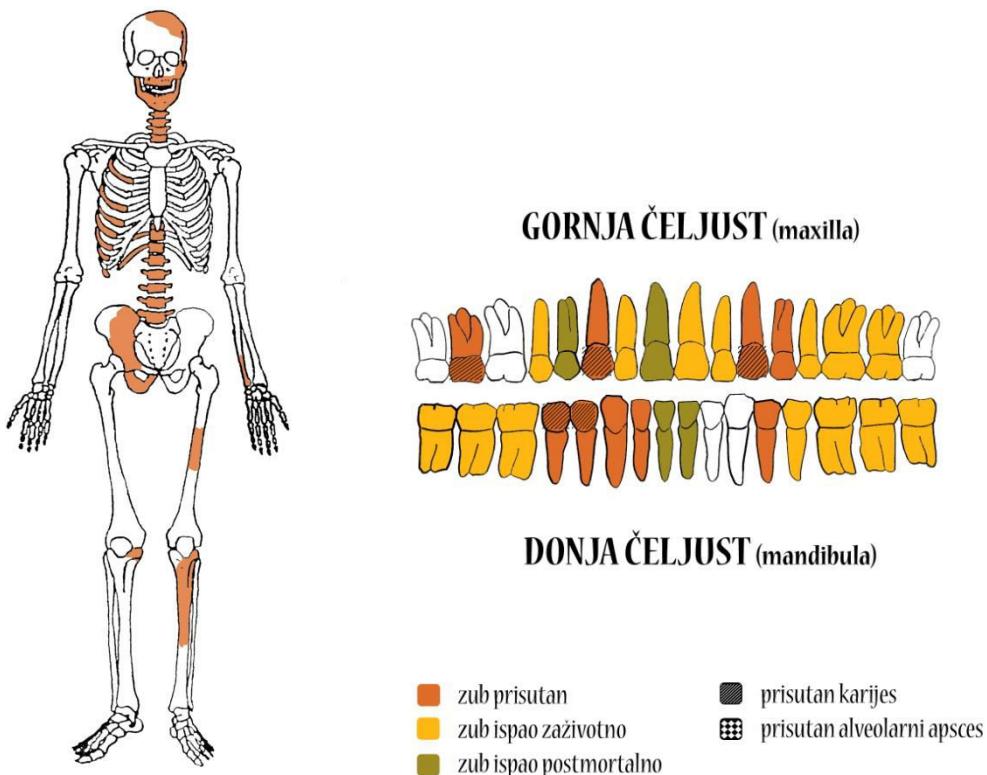
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 39, osoba A**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti većoj od 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom kuku i lijevom koljenu. Jaki degenerativni OA prisutan je na desnom temporomandibularnom zglobu (slika 8 i 9). Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Koštana ankiloza prisutna je na sva 24 kralješka: tragovi ankioze prisutni su na rebrima te spoju desne zdjelične i križne kosti – najvjerojatnije je riječ o ankirozantnom spondilitisu (slika 10).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 8. Jaki degenerativni OA na desnom temporomandibularnom zglobu. Grob 39, osoba A.

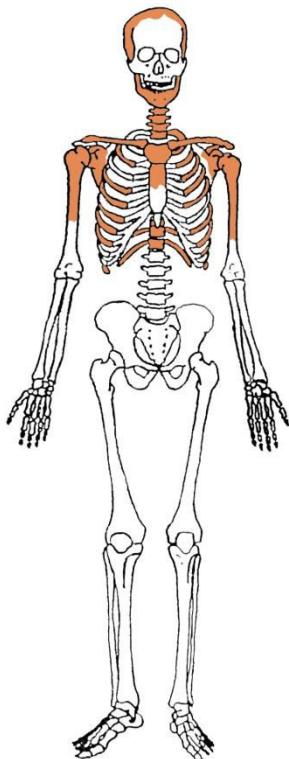
Slika 9. Jaki degenerativni OA na desnom temporomandibularnom zglobu. Grob 39, osoba A.

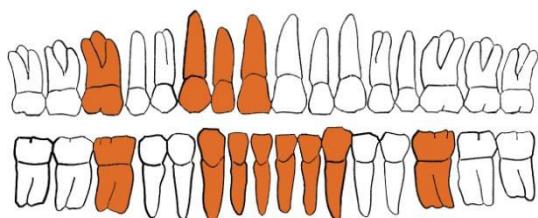
Slika 10. Koštana ankiloza na kralješcima – najvjerojatnije je riječ o ankirozantnom spondilitisu. Grob 39, osoba A.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 39, osoba B

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispaо zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispaо postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 8 do 9 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta mliječnih i trajnih zuba.

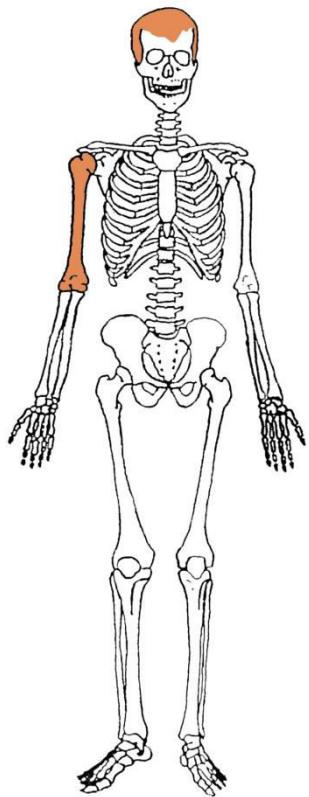
Patološke promjene: umjerena porotična hiperostoza prisutna je na tjemenim kostima (slika 11).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 11. Umjerena porotična hiperostoza na tjemenim kostima. Grob 39, osoba B.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 40**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

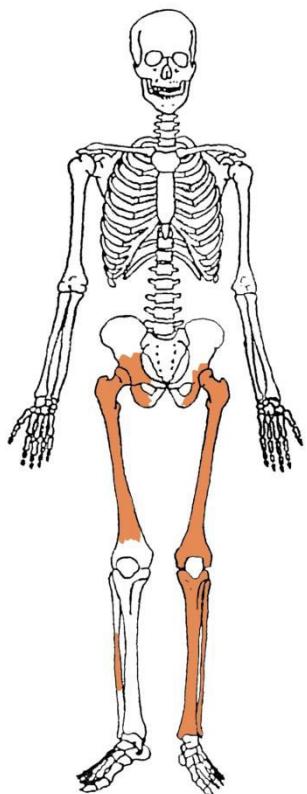
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 41**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

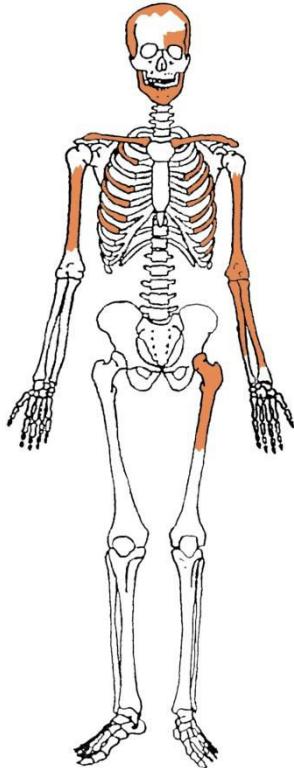
Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

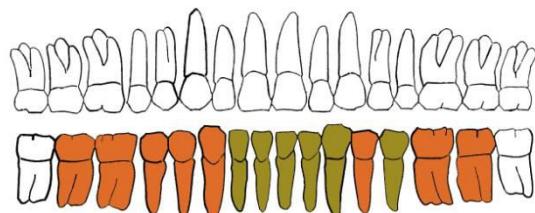
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 43**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

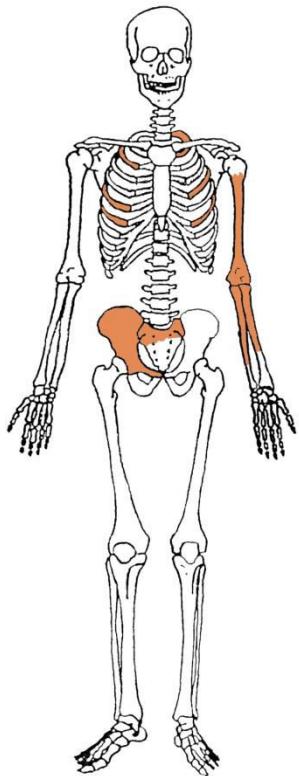
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 14 do 15 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na zatiljnoj kosti. Antemortalna depresijska frakturna prisutna je na fragmentu tjemene kosti (najvjerojatnije desna); trauma je ovalnog oblika dimenzija 20x8 mm sa zaobljenim remodeliranim rubovima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 44**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

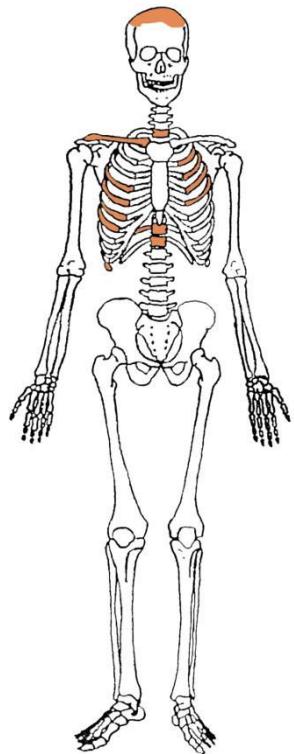
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 do 12 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 45**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

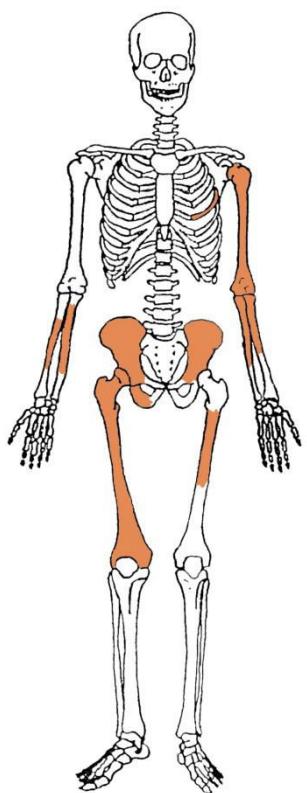
Spol: najvjerojatnije muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 11. i 12. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 46**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

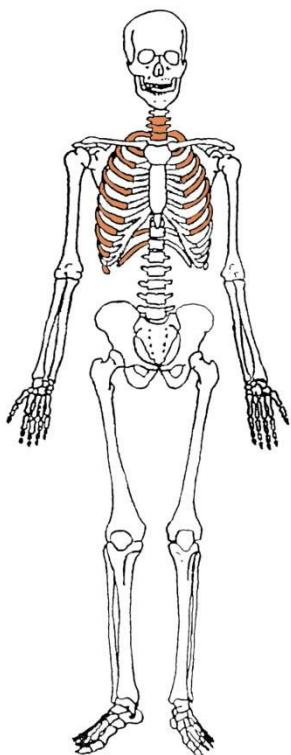
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6 do 8 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: umjereni aktivni periostitis prisutan je na desnoj bedrenoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 47**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

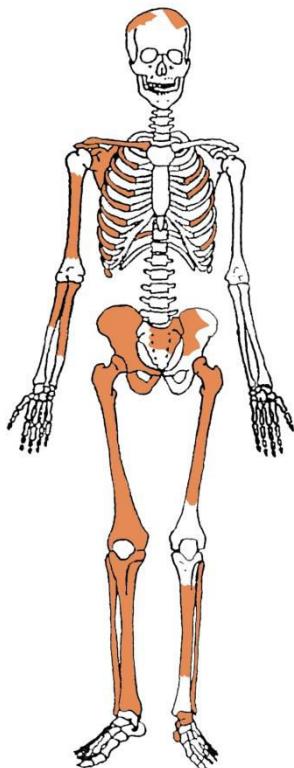
Spol: muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9. i 10. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 48**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

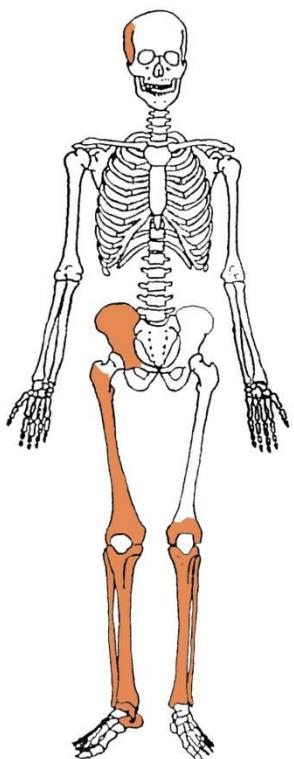
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 do 12 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima, a blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 49**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

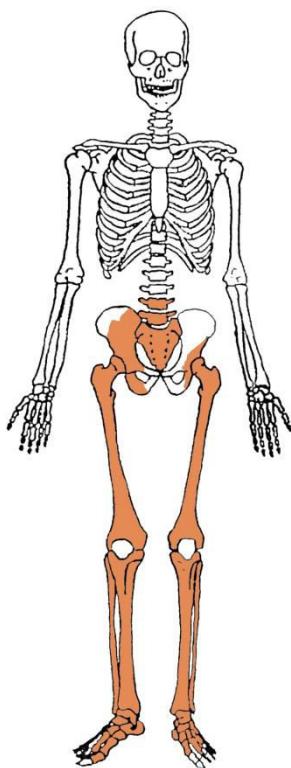
Patološke promjene: na distalnoj epifizi desne bedrene kosti prisutan je litički defekt veličine 10x10 mm; rubovi su remodelirani a dno porozno – vjerojatno je riječ o *osteochondritis dissecansu* (slika 12).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 12. Litički defekt na distalnom zglobu desne bedrene kosti – vjerojatno je riječ o *osteochondritis dissecansu*. Grob 49.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 50**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

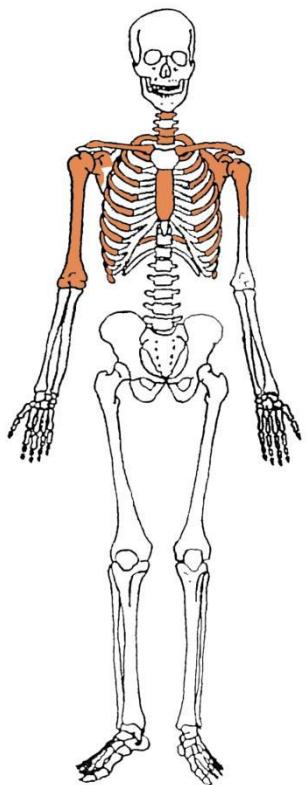
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 4. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 51**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

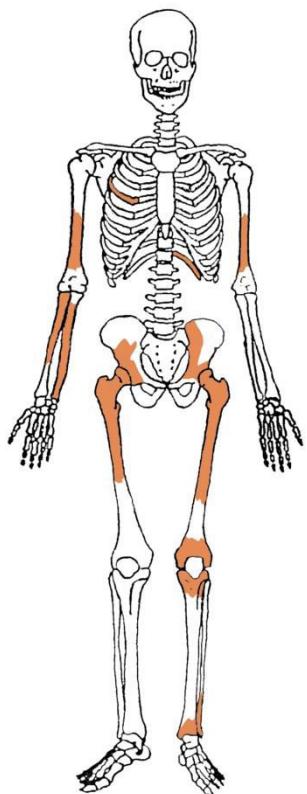
Spol: muški, na temelju opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 52**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

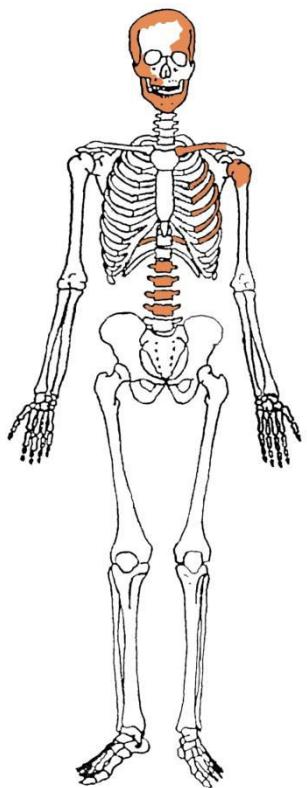
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

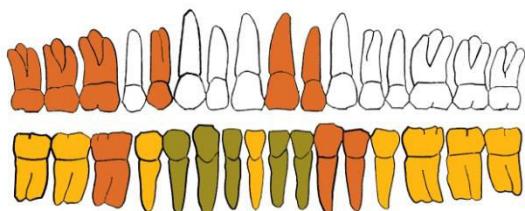
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 53**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■	zub prisutan	■	prisutan karijes
■	zub ispao zaživotno	■	prisutan alveolarni apses
■	zub ispao postmortalno		

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

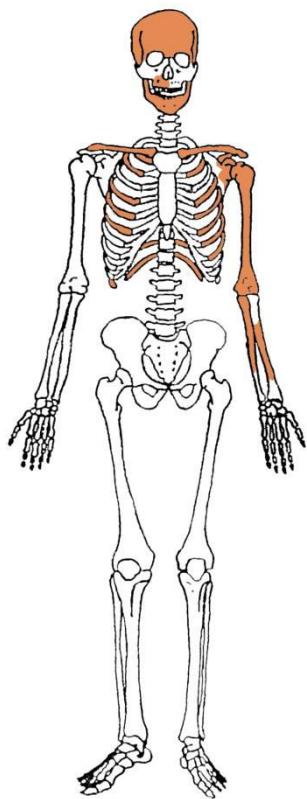
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 55 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba i pojave degenerativnih promjena.

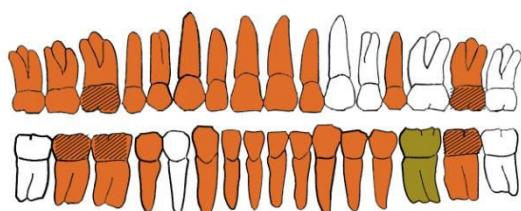
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 54**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

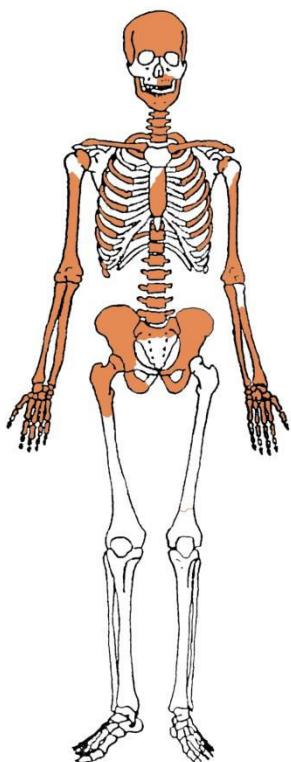
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 17 do 18 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

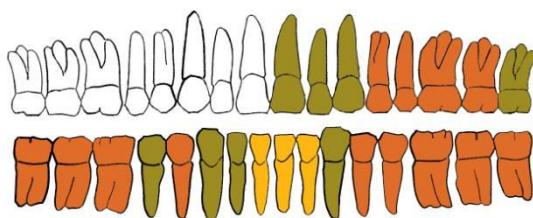
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 55**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti većoj od 55 godina.

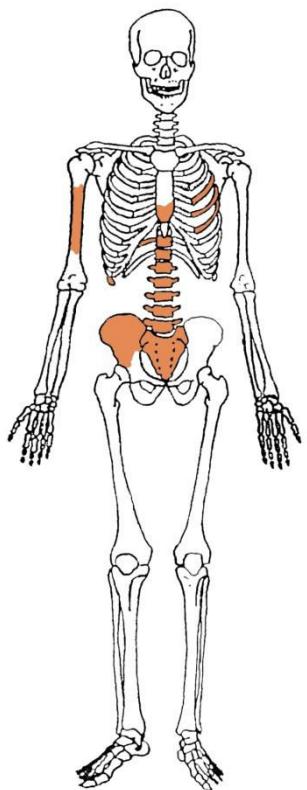
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima. Koštana ankiloza prisutna je od 10. prsnog do 4. slabinskog kralješka koji su srasli u obliku grbe; većina rebara je izobličena poput «pastirskog štapa» - najvjerojatnije je riječ o tuberkulozi (slika 13).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 13. Koštana ankiloza od 10. prsnog do 4. slabinskog kralješka – najvjerojatnije je riječ o tuberkulozi. Grob 55.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 57**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: najvjerojatnije muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

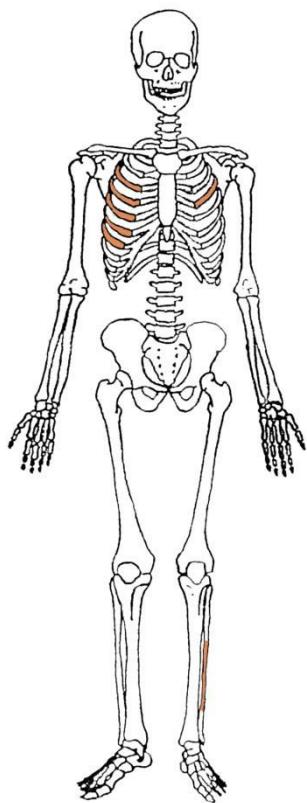
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku (slika 14).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 14. Schmorlov defekt na slabinskem kralješku. Grob 57.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 58**

Stupanj uščuvanosti korteksa: loš.

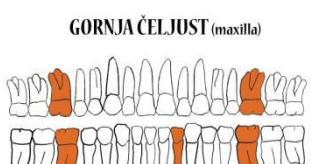
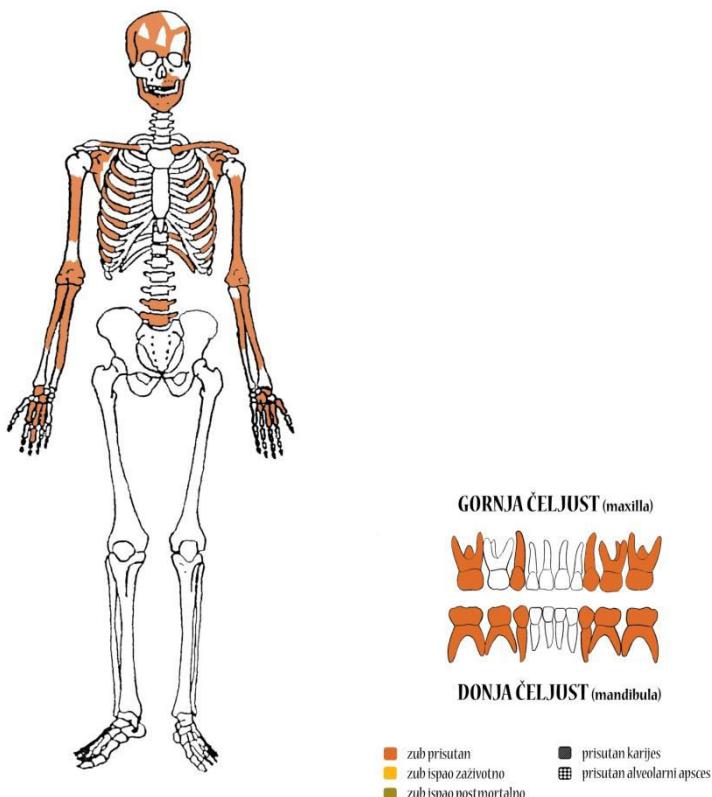
Spol: nije moguće odrediti.

Starost u trenutku smrti: riječ je o odrasloj osobi.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 59**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 5,5 do 6,5 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta mlječnih i trajnih zuba.

Patološke promjene: blagi aktivni periodontitis prisutan je na 5. i 6. desnom te 7., 8., 9. i 10. lijevom rebru. Na proksimalnim krajevima lijevih rebara nalaze se jasno definirani, dobro zarasli litički defekti veličine 10x5 mm – moguće je da se radi o tuberkulozi (slika 15).

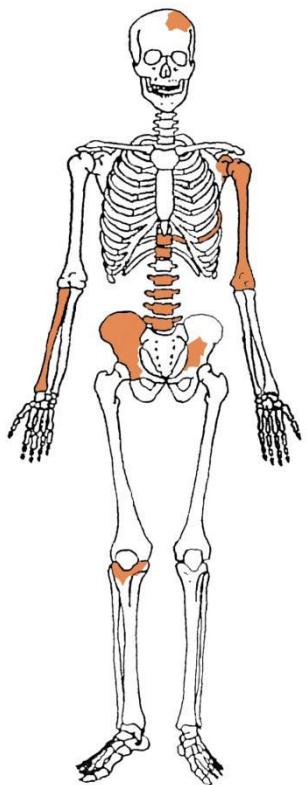
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 15. Litički defekti na lijevim rebrima – moguće je da se radi o tuberkulozi. Grob 59.

vyroubal

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 60**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

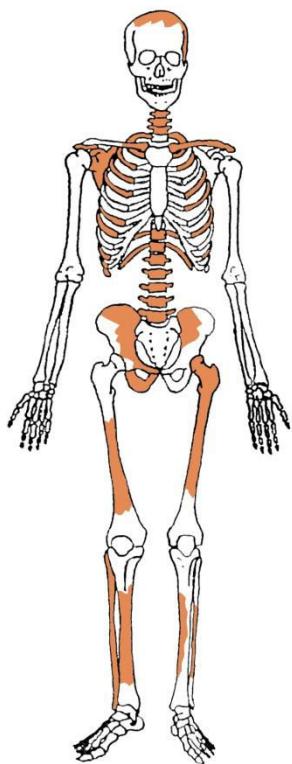
Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 11. prsnom kralješku. Stara, dobro zarasla prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne palčane kosti; trauma se očituje po remodeliranom kalusu i blagom posteriornom pomaku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 61**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

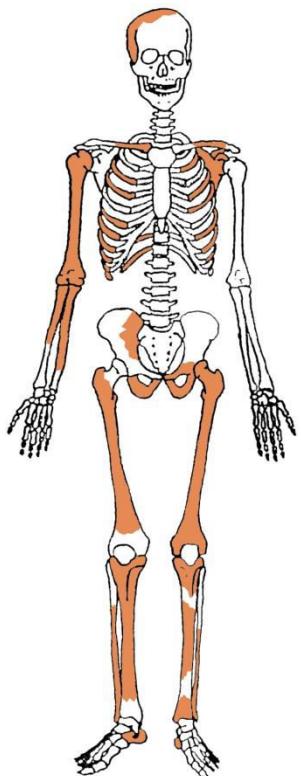
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 2 do 4 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na zatiljnoj kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 63**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 4,5 do 5,5 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na bedrenim, goljeničnim i lisnim kostima. Generalizirani upalni proces (periostitis, zadebljanje kosti i makroporozitet) prisutan je na desnoj nadlaktičnoj kosti i proksimalnim krajevima rebara (slika 16 i 17); makroporozitet je također prisutan na tjemenim kostima, zatiljnoj kosti, lopaticama, kralješcima i zdjeličnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 16. Generalizirani upalni proces na desnoj nadlaktičnoj kosti. Grob 63.

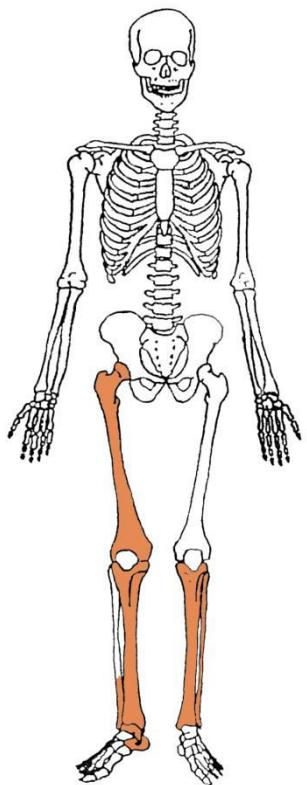

Slika 17. Generalizirani upalni proces na proksimalnim krajevima rebara. Grob 63.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 64

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljeničnih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom koljenu. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Antemortalna, loše zarasla frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne potkoljenice: 1) na goljeničnoj kosti trauma se očituje po posteriorno-medijalnom pomaku, preklopu i skraćenju kosti za 35 mm te jakom zaraslom periostitisu – s posteriorne strane nalazi se otvor veličine 17x11 mm, a na distalnoj zglobnoj plohi prisutna je linija frakture duljine 23 mm; 2) na lisnoj kosti trauma se očituje po remodeliranom kalusu, medijalnom pomaku i preklopu kosti – superiorno od kalusa prisutna je ankiloza s goljeničnom kosti i blagi zarasli periostitis (slika 18 i 19).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

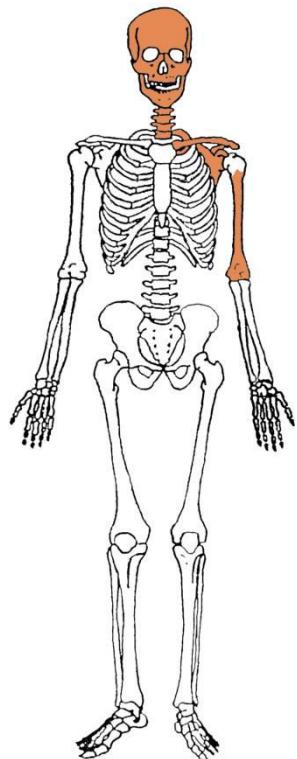
Slika 18. Antemortalna, loše zarasla frakturna distalna trećina dijafize desne potkoljenice. Grob 64.

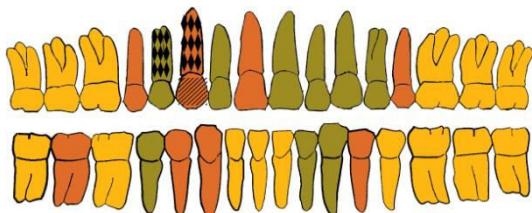
Slika 19. Antemortalna, loše zarasla fraktura distalne trećine dijafize desne potkoljenice. Grob 64.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 65**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

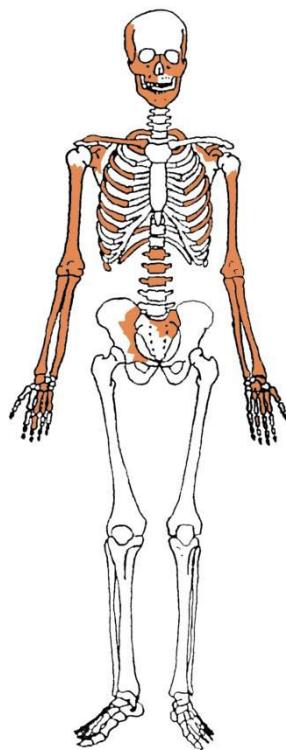
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba i srastanja kranijalnih šavova.

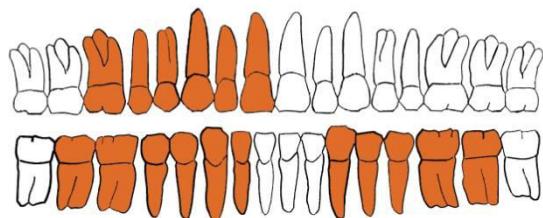
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj kosti, tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu. Antemortalna depresijska frakturna prisutna je na desnoj strani čeone kosti 40 mm superiorno od superiornog ruba lijeve orbite; trauma je veličine 16x13 mm, zaobljenih rubova i poroznog dna. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 66**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

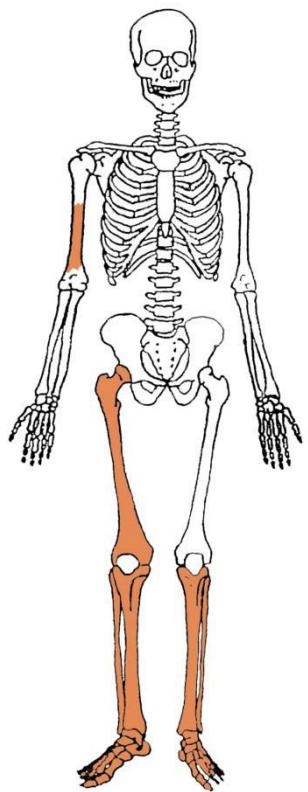
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 do 12 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 67**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

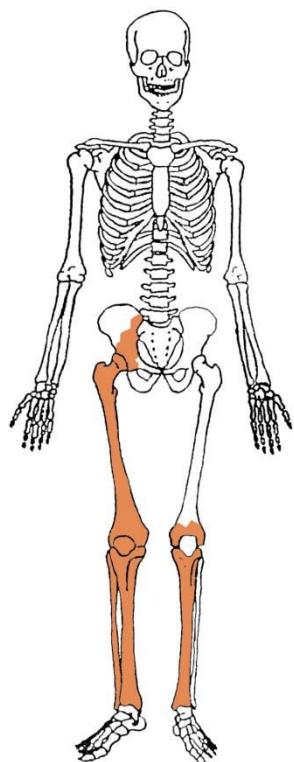
Spol: ženski, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 68**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

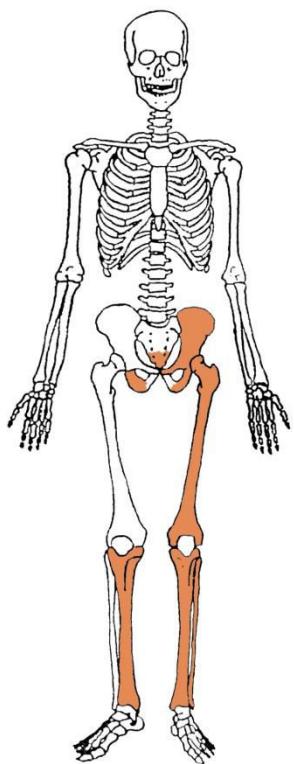
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 do 12 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 69**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

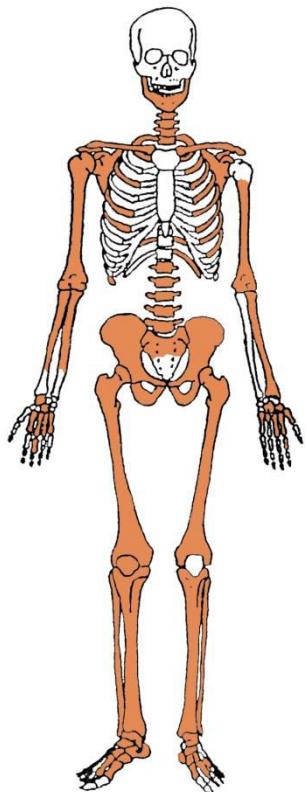
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

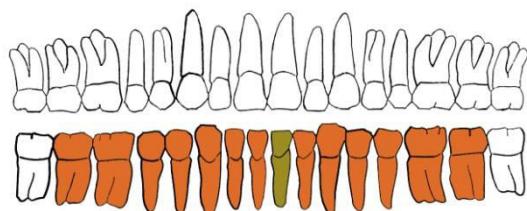
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 70

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispano zaživotno ■ zub ispano postmortalno	■ prisutan kariges ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

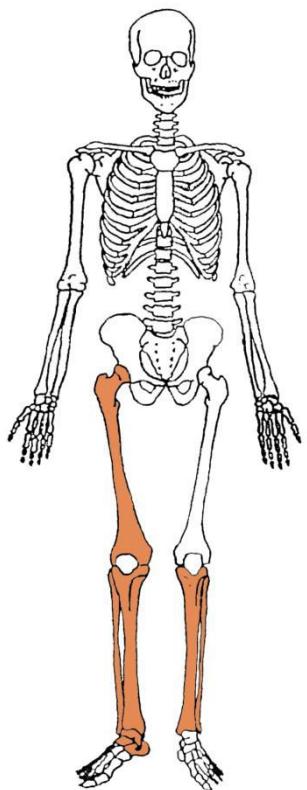
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 72**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

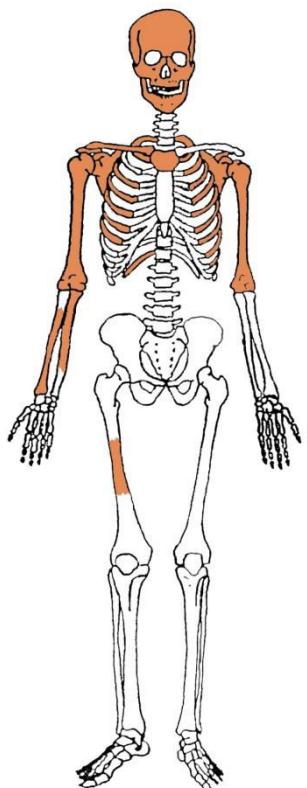
Spol: ženski, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

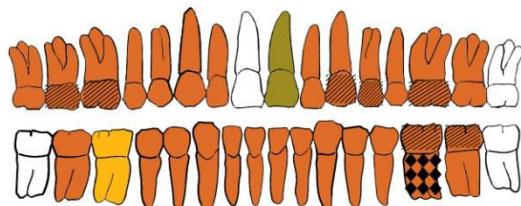
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 73**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti, stupnja istrošenosti griznih ploha zuba i srastanja kranijalnih šavova.

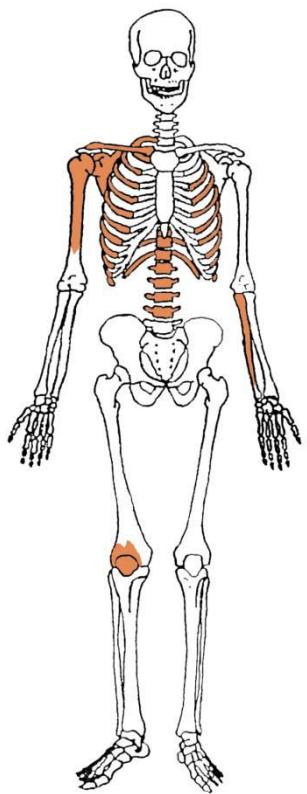
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 6. i 7. prsnom kralješku. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: metalni predmeti (slika 20).

Slika 20. Metalni predmeti pronađeni u grobu 73.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 74**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

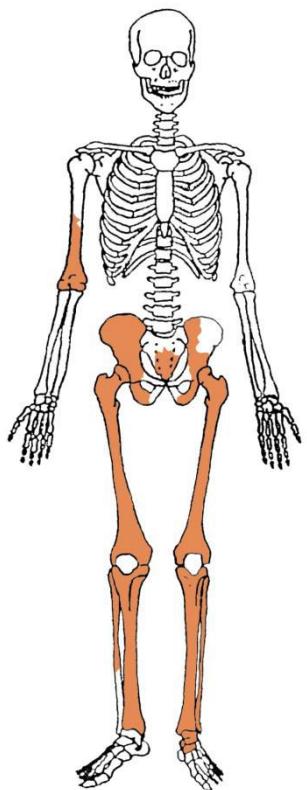
Spol: ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj lakatnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 75**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

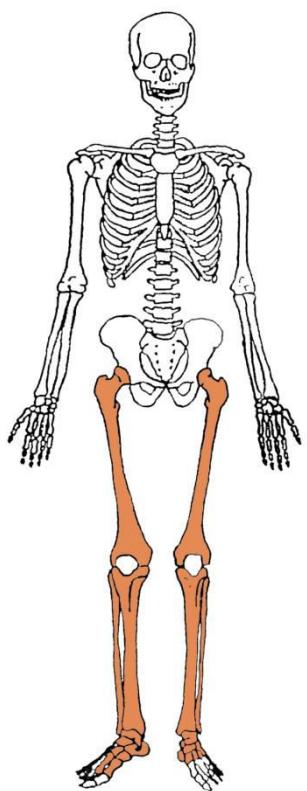
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) dimenzija bedrene i goljenične kosti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima te lijevoj petnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 76**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

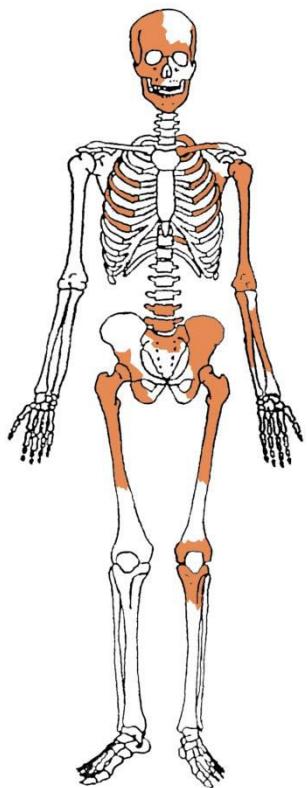
Spol: ženski, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i odsustva degenerativnih promjena.

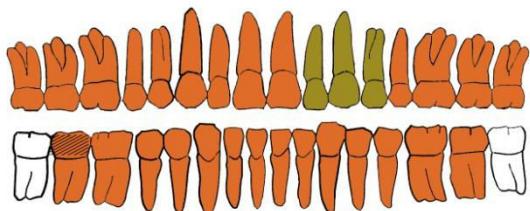
Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 77**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apses
zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

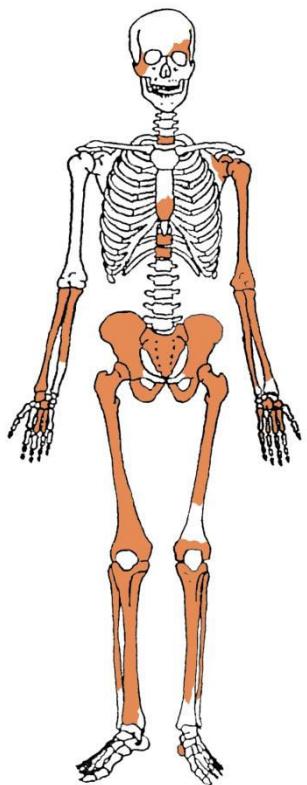
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 78**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

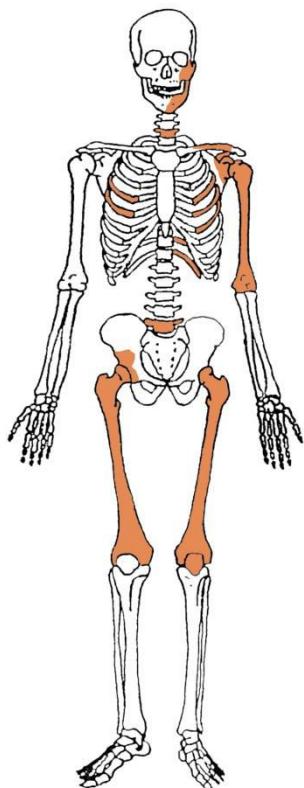
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

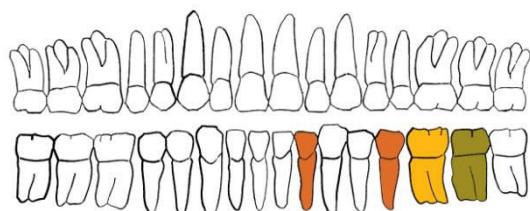
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu, kukovima i desnom koljenu. Schmorlov defekt prisutan je na 12. prsnom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 79**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

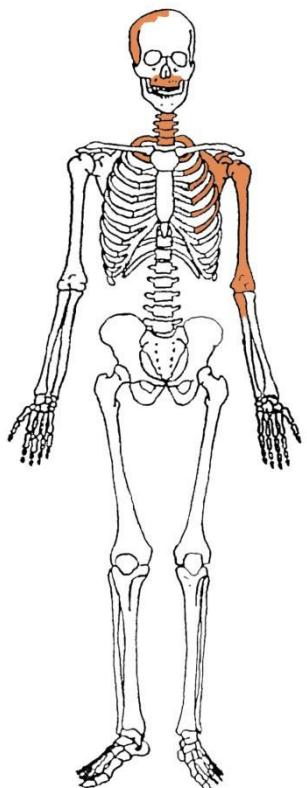
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije donje čeljusti, i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba i pojave degenerativnih promjena.

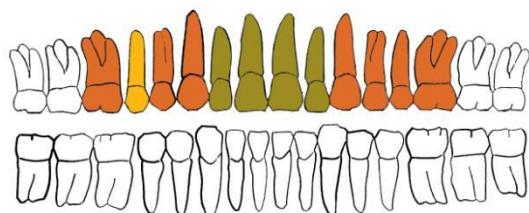
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 80**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti kortexa: dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba i gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: na prisutnim kostima prisutne su morfološke promjene koje odgovaraju pojavi veneričnog sifilisa: 1) na desnoj tjemoj kosti prisutne su tri ovalne lezije porotičnog dna okružene blagim aktivnim periostitisom veličine 13x7, 6x6 i 2x2 mm (slika 21); 2) na lateralnoj strani lijeve ključne kosti prisutno je blago zadebljanje praćeno blagim aktivnim periostitisom i pojavom nove kosti u obliku spikula (slika 22); 3) na distalnoj polovici lijeve nadlaktične kosti prisutan je blagi aktivni periostitis i deformacija kortexa u obliku «snail tracks» (slika 23); 4) na proksimalnoj trećini lijeve lakatne kosti prisutan je aktivni upalni proces (periostitis i osteomijelitis); 5) na *spini* i *acromionu* lijeve lopatice prisutan je upalni proces (blagi aktivni periostitis i osteomijelitis s definiranom *cloacom* za otjecanje gnojne tekućine) te deformacija kortexa; 6) na fragmentu 7. i 9. lijevog rebra prisutan je zarasli periostitis praćen deformacijom kortexa.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 21. Ovalne lezije na desnoj tjemoj kosti – vjerojatno posljedica veneričnog sifilisa. Grob 80.

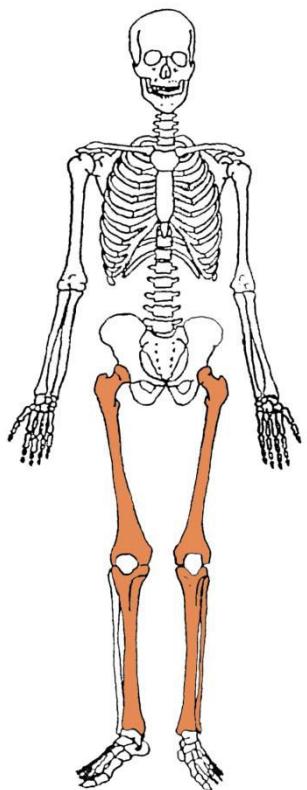
Slika 22. Blago zadebljanje lijeve ključne kosti – vjerojatno posljedica veneričnog sifilisa. Grob 80.

Slika 23. Blagi aktivni periostitis i deformacija korteksa distalne polovice desne nadlaktične kosti – vjerojatno posljedica veneričnog sifilisa. Grob 80.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 81**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

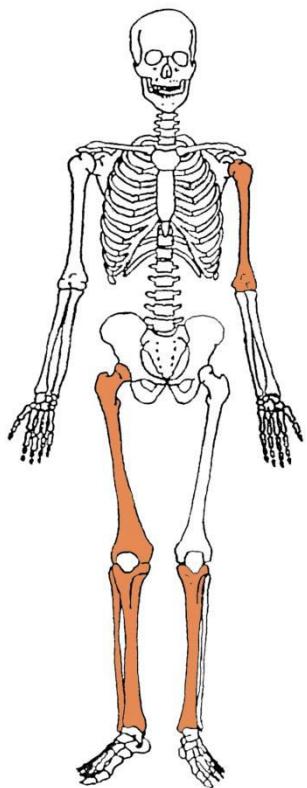
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 2,5 do 3,5 godine. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 82**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

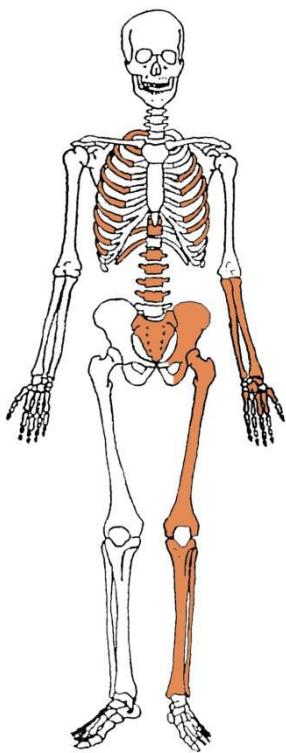
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.

Gr. 83

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (četvero odraslih) na temelju prisutnosti četiri zatiljne kosti.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 84**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

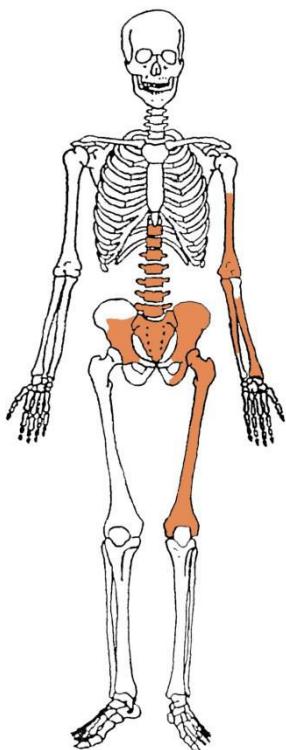
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku, lijevom koljenu, na 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 85**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

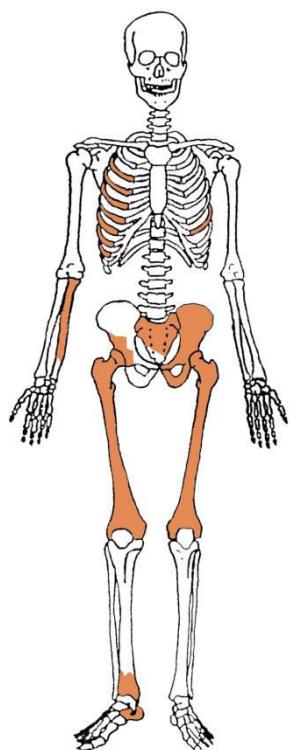
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 60 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom koljenu i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 86**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

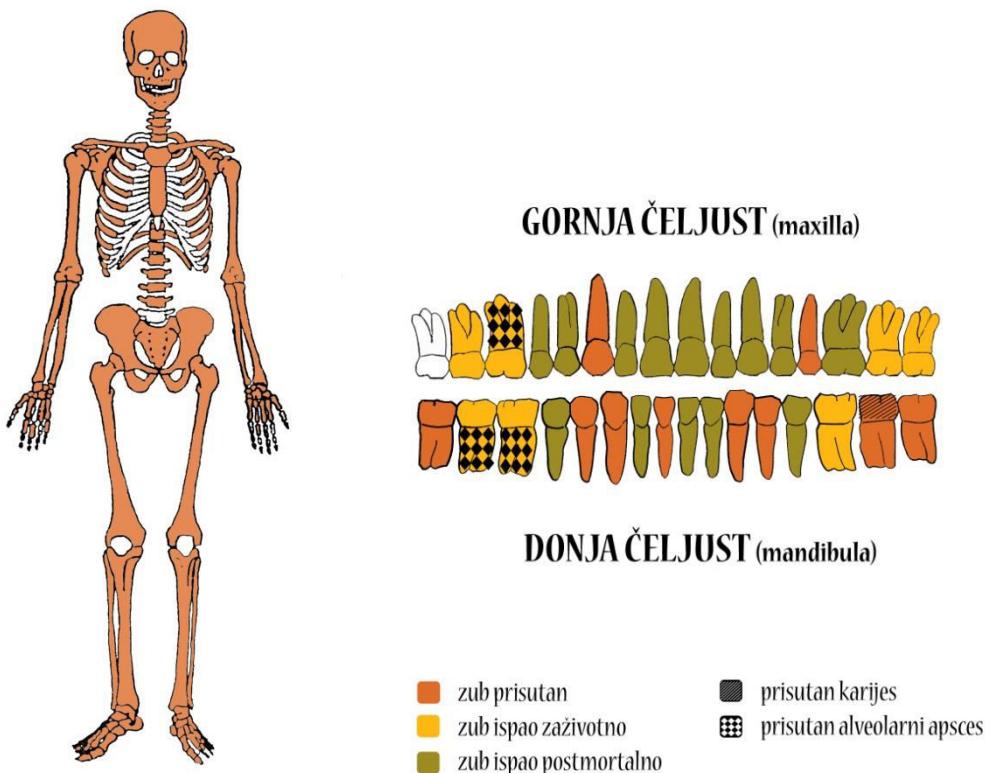
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 88**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

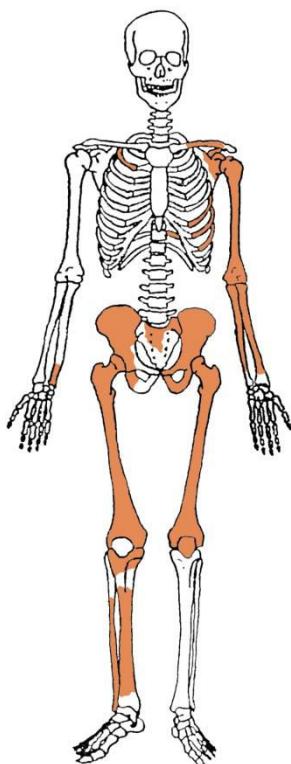
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima, laktovima, kukovima, koljenima, na 2., 3., 4., 5., 6., 9., 12. i 13. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 4., 5. i 6. vratnom, 7., 8., 10. i 11. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na 1. i 2. vratnom kralješku (slika 24). Blagi zarasli periodontitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 11., 12. i 13. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 24. Jaki degenerativni OA na 2. vratnom kralješku. Grob 88.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 93**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 55 do 60 godina.

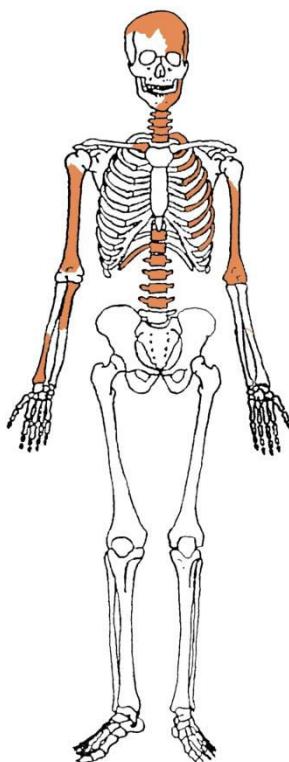
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu, lijevom laktu, lijevom kuku, desnom koljenu te 3. vratnom kralješku. Jaki OA (osteofiti, porozitet i eburnacija) prisutan je na lijevom kuku (*acetabulum* lijeve zdjelične kosti i glavi lijeve bedrene kosti) (slika 25); na glavi lijeve bedrene kosti prisutna je koštana izraslina veličine 20x20 mm; na vratu bedrene kosti prisutan je blagi zarasli periostitis i linija frakture – vjerojatno je riječ o traumatskoj dislokaciji kuka.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni čavao.

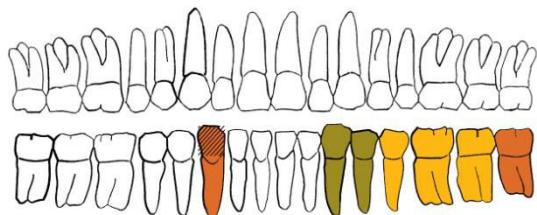
Slika 25. Jaki degenerativni OA na lijevom kuku. Grob 93.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2008.
Gr. 94**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

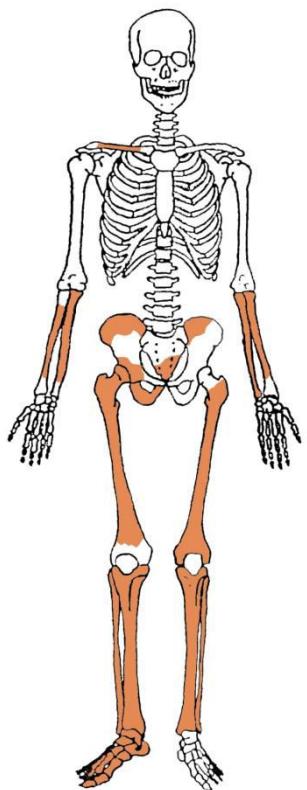
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo i slabo razvijeno zatiljno područje, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 60 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 7. vratnom, 6. i 7. prsnom te 4. i 5. slabinskom kralješku. Antemortalna, loše zarasla frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize lijeve palčane kosti; trauma se očituje po malom remodelediranom kalusu, posteriornom pomaku i traumatskom OA. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 95**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

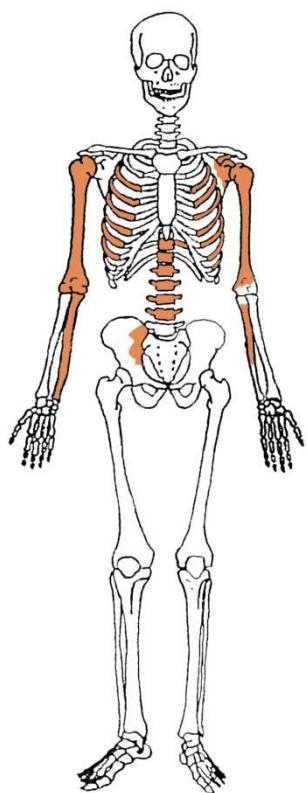
Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmeti.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 96**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

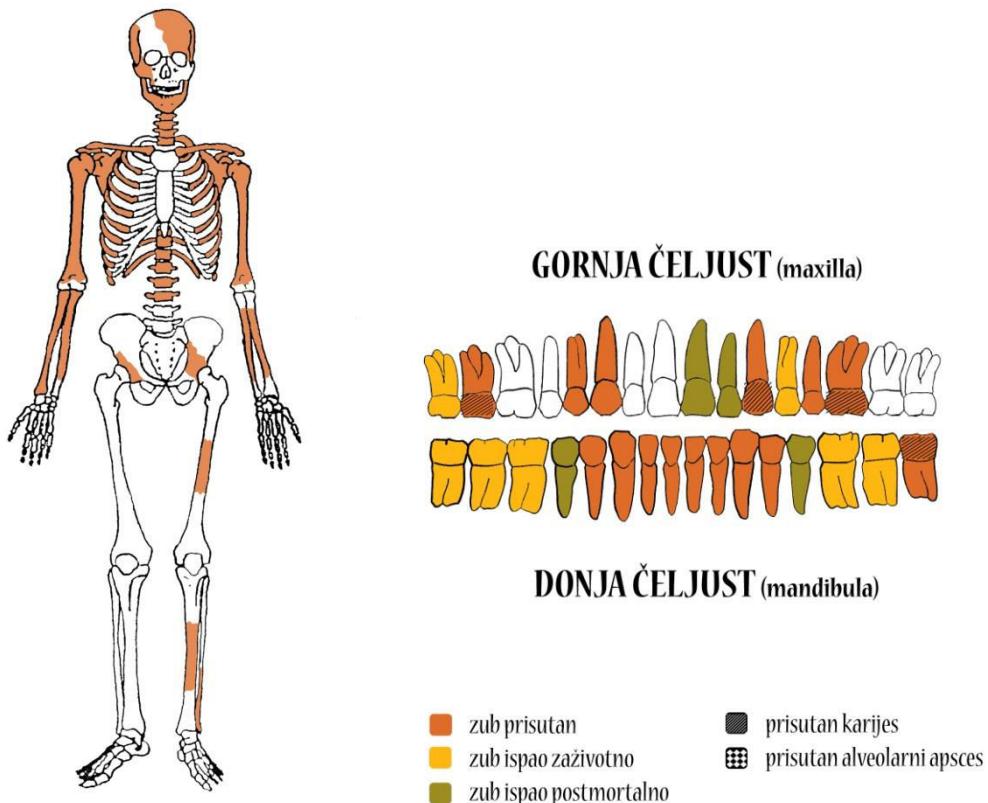
Spol: ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: perlica.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 97, osoba A**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

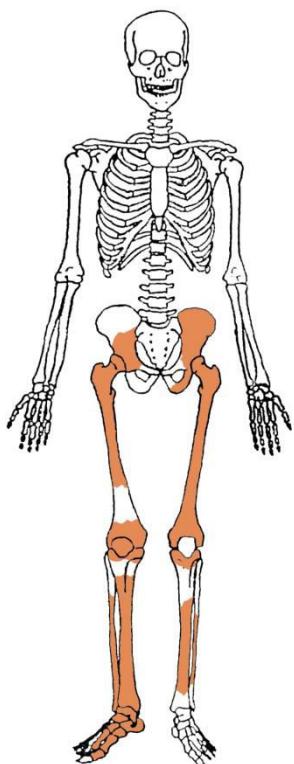
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti, stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, pojave degenerativnih promjena i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 11. i 12. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Blagi aktivni periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 97, osoba B**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

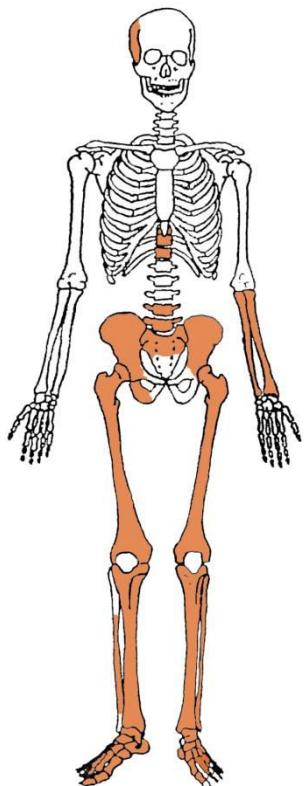
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara sedmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na kukovim i koljenima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmet.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 98**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

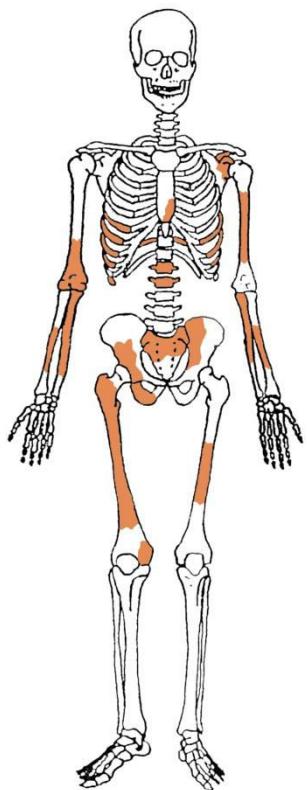
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje velike mastoideuse, 2) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 12. prsnom i 1. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima. Umjereni zarasli periostitis uz prisutnost blagog zadebljanja i pojave «*snail tracks*» prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima. Na fragmentu desnog rebra prisutna je antemortalna frakturna koja se očituje po remodeliranom kalusu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: perle od krunice.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 99**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

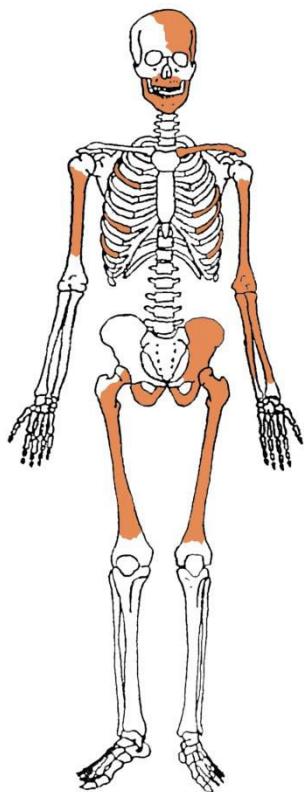
Spol: muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

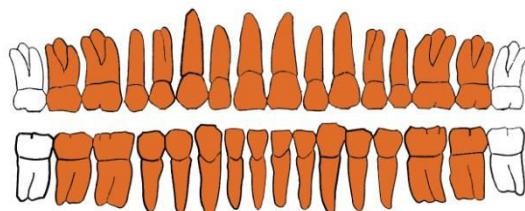
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu i desnom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmet.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 100**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

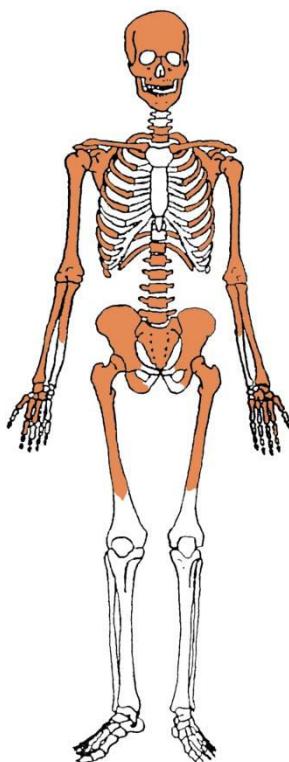
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i dimenzija kostiju.

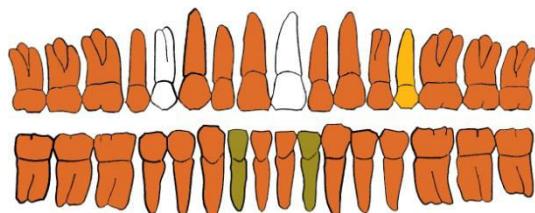
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 101**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

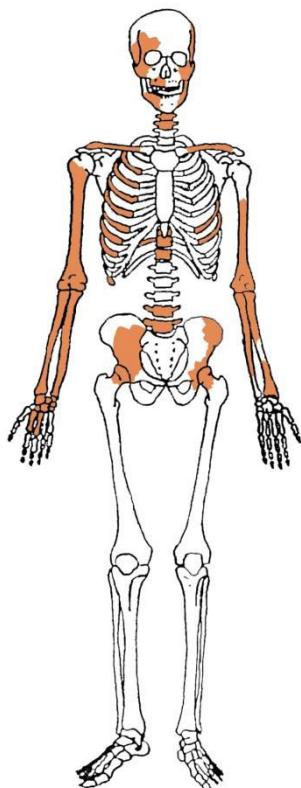
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

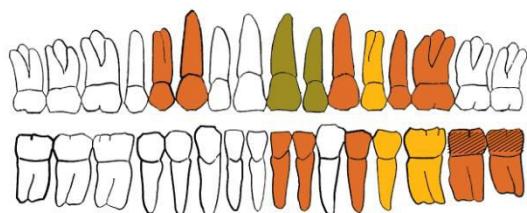
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 103, osoba A

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

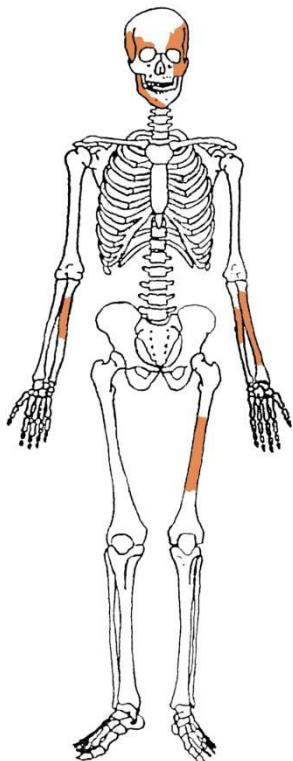
Spol: muški, na temelju opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima i kukovima. Schmorlovi defekti prisutni su na 10., 11. i 12. prsnom te 3. i 4. slabinskom kralješku. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: tesera.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 103, osoba B**

Stupanj uščuvanosti kortexa: dobar.

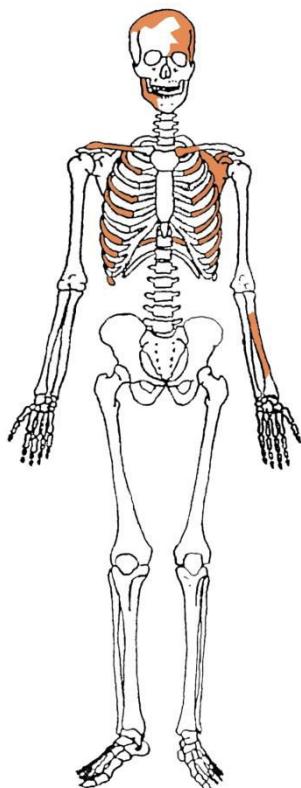
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

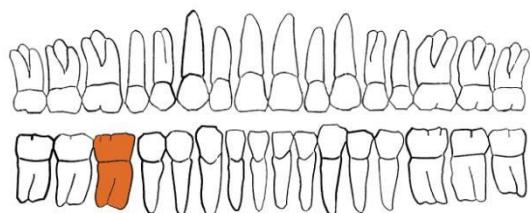
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 104**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

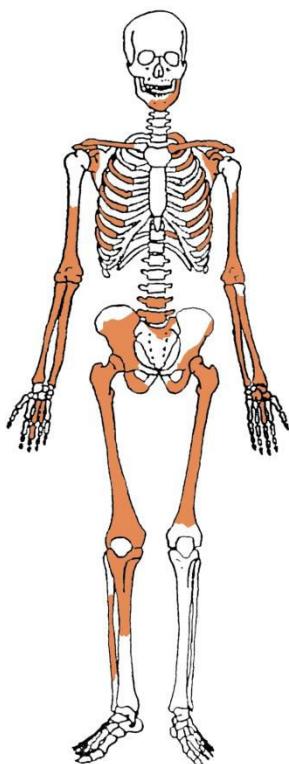
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 5 do 6 godina na temelju dimenzija kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: ostaci metalne ogrlice i dva čavla.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 105**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

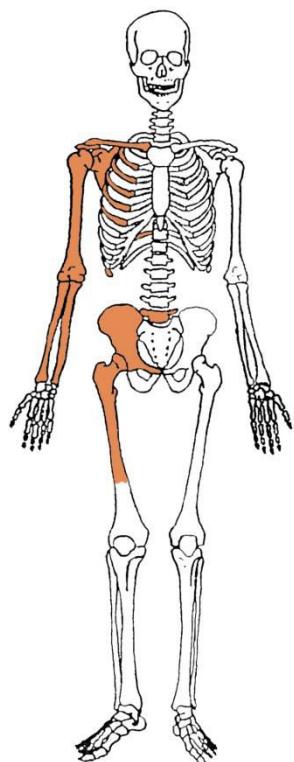
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti višoj od 60 godina.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 5. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom ramenu, laktovima i kukovima. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 4. i 5. slabinskom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na desnom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: dva željezna predmeta.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 106**

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

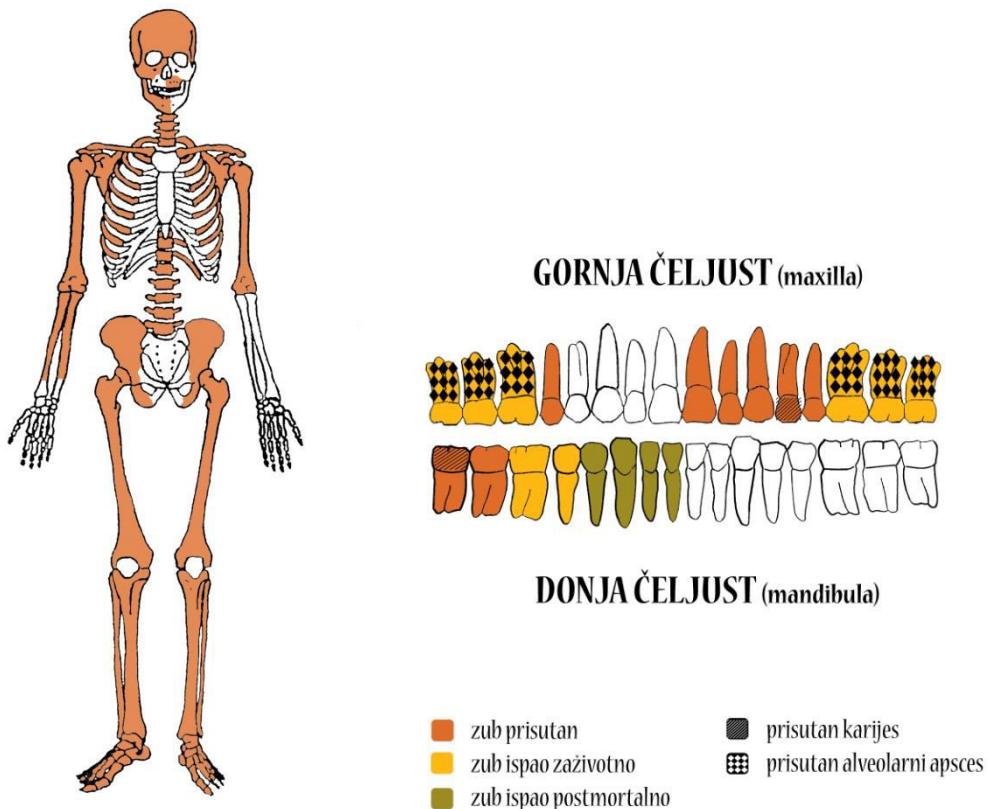
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 107**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

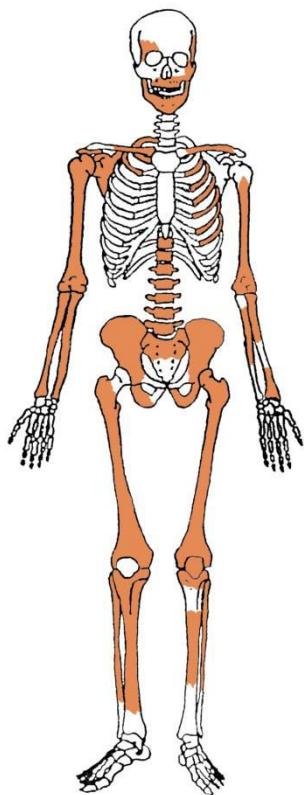
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 50 do 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara sedmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 50 do 55 godina.

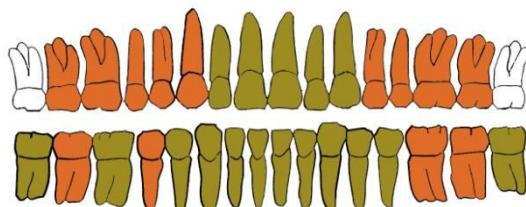
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na desnoj tjemojoj kosti. Blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima, kukovima te 5. vratnom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 6. i 7. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9., 11. i 12. prsnom te 1., 4. i 5. slabinskom kralješku. Blagi aktivni periostitis prisutan je na lijevom 6. rebru. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 108**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

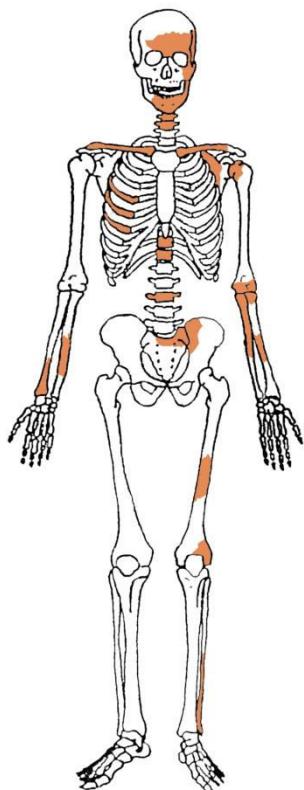
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

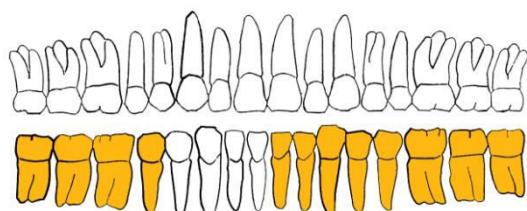
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u desnoj orbiti. Blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku. Schmorlovi defekti prisutni su na 12. prsnom te 2. i 3. slabinskom kralješku. Blagi aktivni periostitis prisutan je na lijevom 6. rebru. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 110**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: loš.

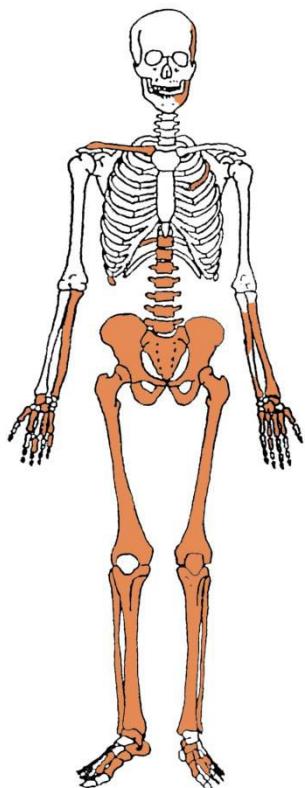
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 60 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnog OA.

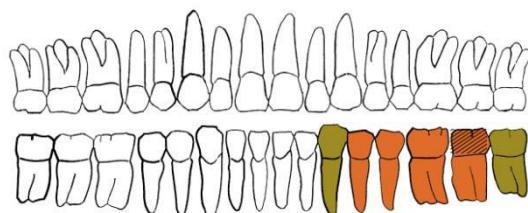
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom laktu te 5. i 6. vratnom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na lijevom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 111**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

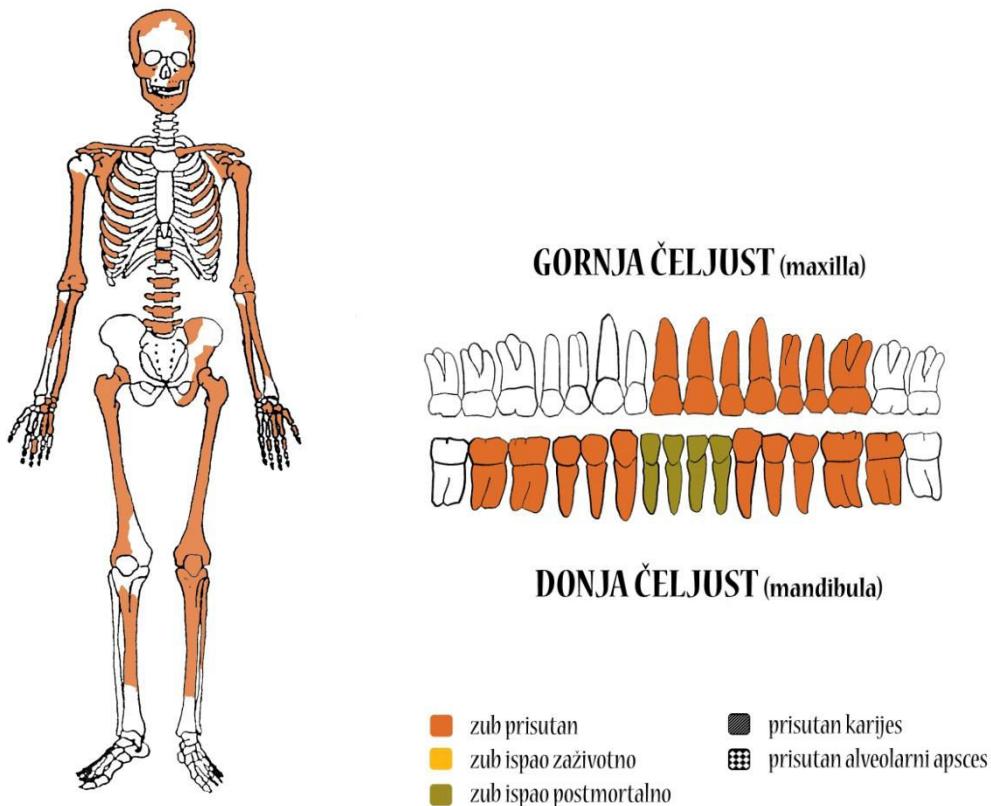
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije donje čeljusti, i 3) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima, na 12. prsnom te 1., 3. i 4. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 2. i 4. slabinskom kralješku. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 112**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

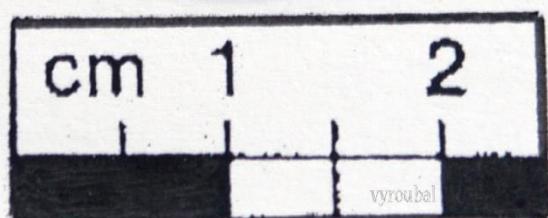
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 30 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara drugom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 25 do 30 godina.

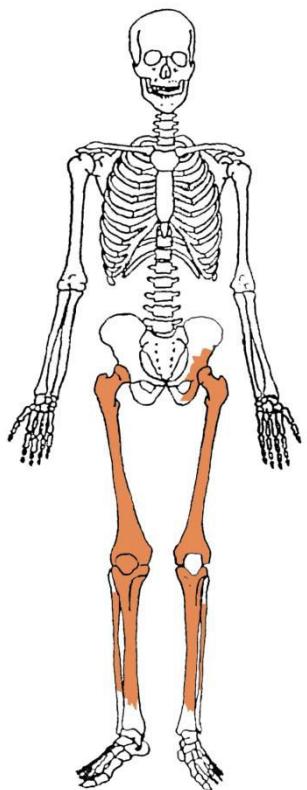
Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: brončana medaljica (slika 26).

Slika 26. Brončana medaljica pronađena u grobu 112.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 113**

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

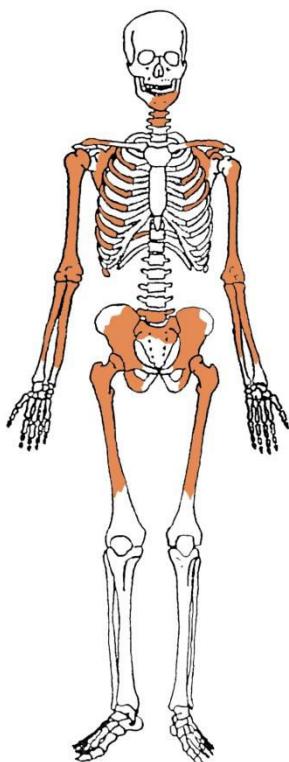
Spol: muški, na temelju dimenzija bedrene i goljenične kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

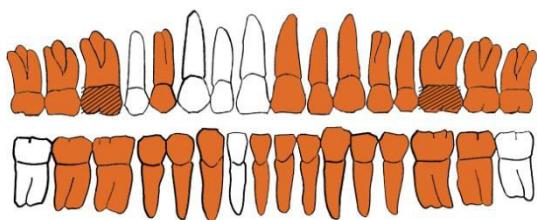
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 114**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispoa zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispoa postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

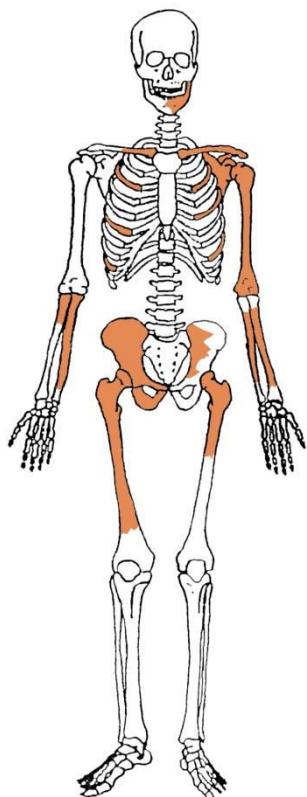
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orientiranu bočnu kost, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

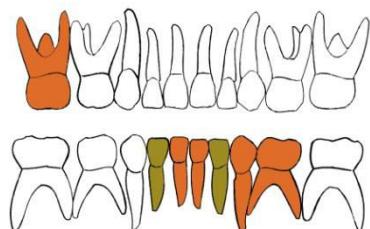
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 115**

GORNA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apses
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

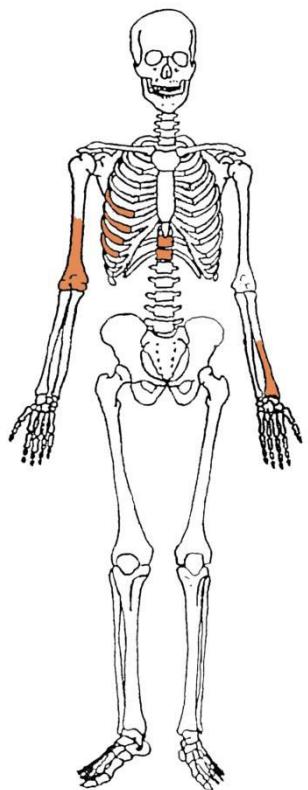
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 2,5 do 3,5 godine. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta mlijecnih i trajnih zuba i dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na zatiljnoj kosti. Blagi aktivni periodontitis prisutan je na unutrašnjoj strani zatiljne kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 116**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

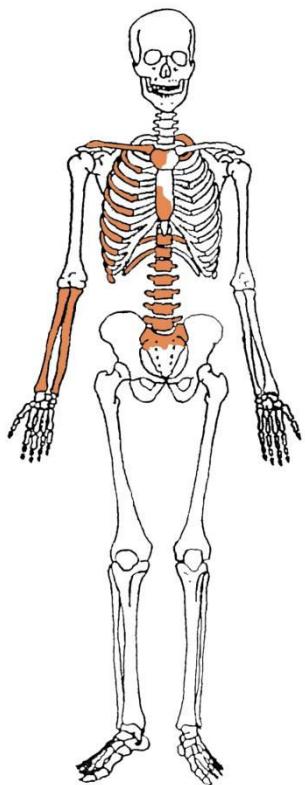
Spol: ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 11. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 11. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 117**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

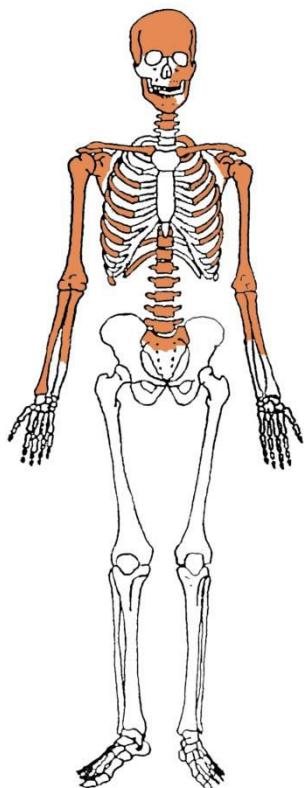
Spol: ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju gustoće trabekularne kosti.

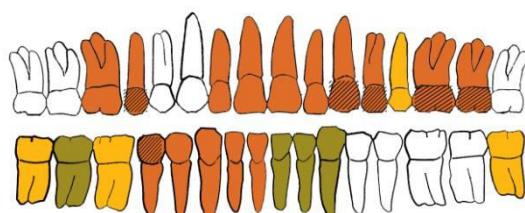
Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 9. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 11. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 119**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apses
zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

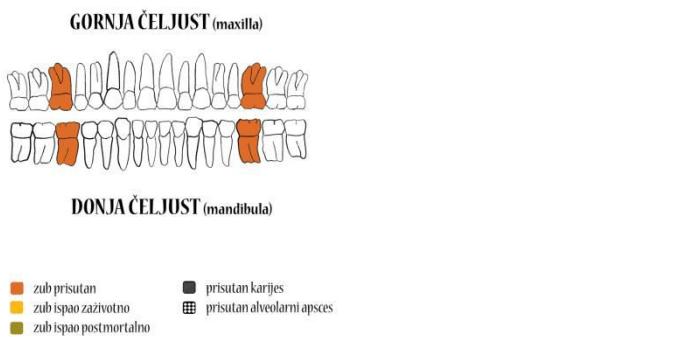
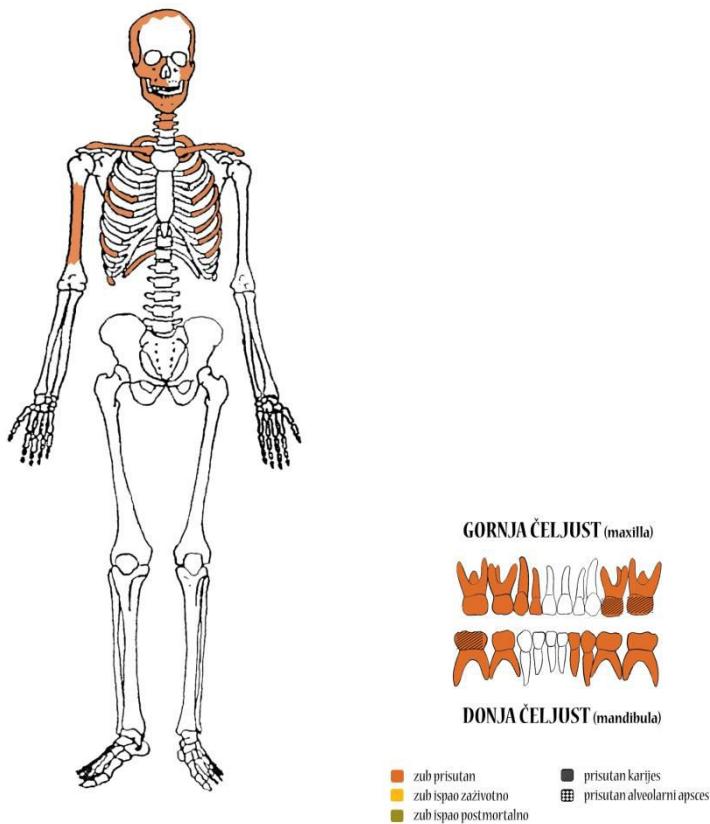
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju gustoće trabekularne kosti, pojave degenerativnih promjena i stupnja istrošenosti griznih ploha zuba.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 4., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 120**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

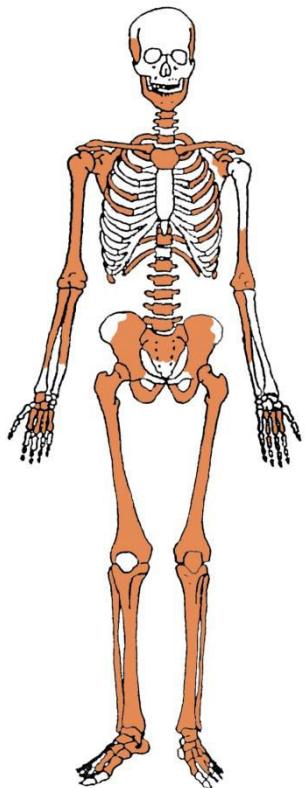
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6,5 do 7,5 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i rasta mlječnih i trajnih zuba.

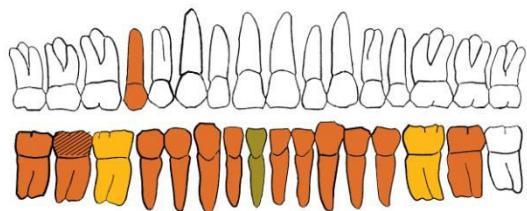
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Antemortalna depresijska frakturna prisutna je na posteriornoj strani lijeve čeone kosti, 6 mm lateralno od sagitalnog šava i 53 mm superiorno od lamboidnog šava; trauma je veličine 50x3 mm s blago poroznim dnom.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 121**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispoa zaživotno ■ zub ispoa postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

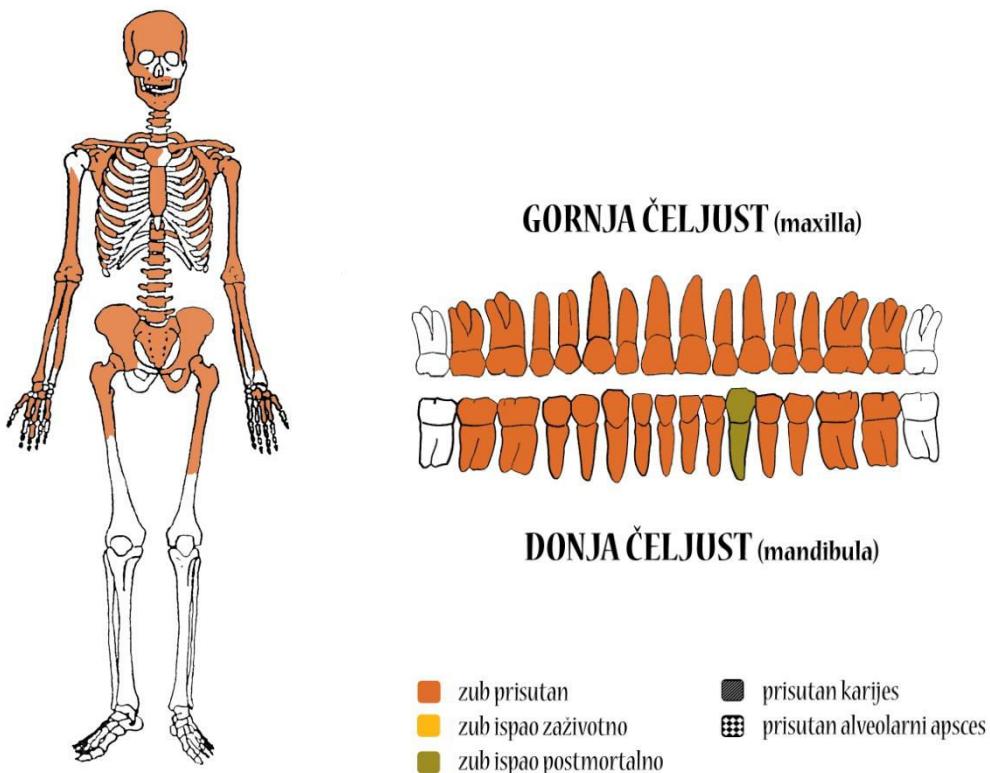
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orientiranu bočnu kost, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 30 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara drugom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 25 do 30 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim i goljeničnim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9., 10. i 11. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 122**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

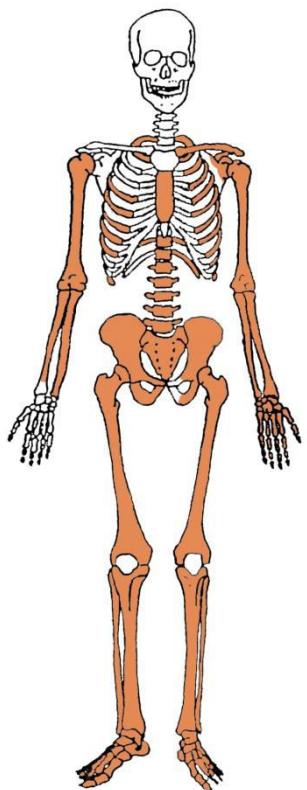
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Blagi aktivni periodontitis prisutan je na unutrašnjoj strani čeone kosti, tjemenih kostiju i zatiljne kosti, na zdjeličnim kostima i bedrenim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 123**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

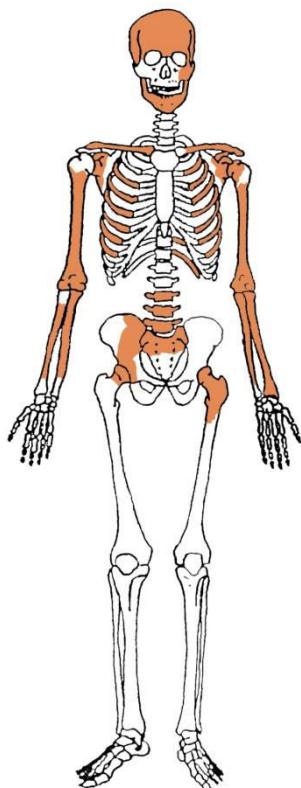
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

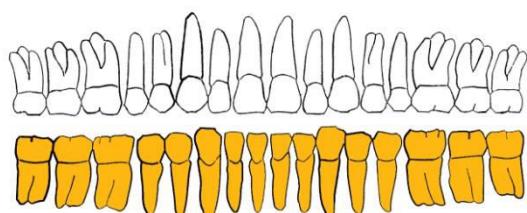
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom koljenu te 4. i 5. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 124**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti kortexa: odličan.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti većoj od 60 godina.

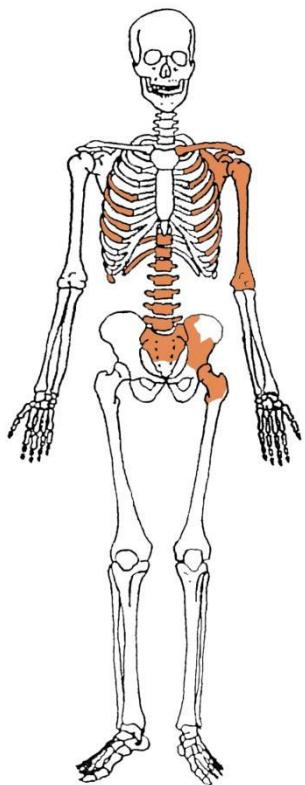
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 11. i 12. prsnom te 4. slabinskom kralješku. Blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima, kukovima te 6., 7. i 12. prsnom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom te 4. i 5. slabinskom kralješku. Antemortalna frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize lijeve palčane kosti; trauma se očituje po malom kalusu, blagom posteriornom pomaku i blagom aktivnom periostitisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 27. Antemortalna frakturna distalne trećine lijeve palčane kosti. Grob 124.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 125**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

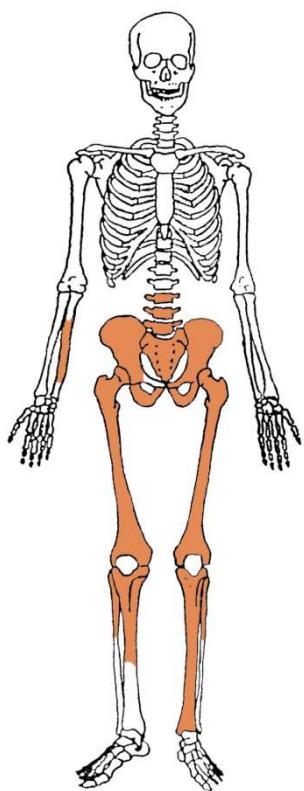
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i pojave degenerativnih promjena.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 8. prsnom te 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9. i 10. prsnom kralješku. Stara, dobro zarasla frakturna prisutna je na 2. lijevom rebru; trauma se očituje po malom remodeliranom kalusu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 126**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

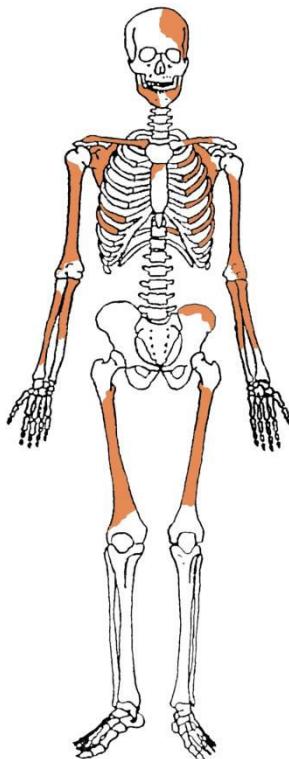
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

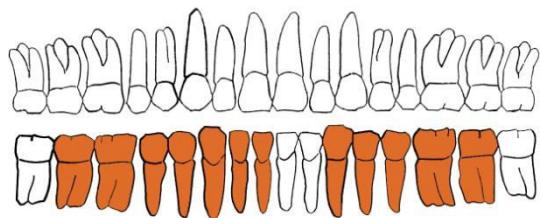
Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima. Schmorlovi defekti prisutni su na 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na desnom kuku, koljenima te 3. i 4. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 127**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: loš.

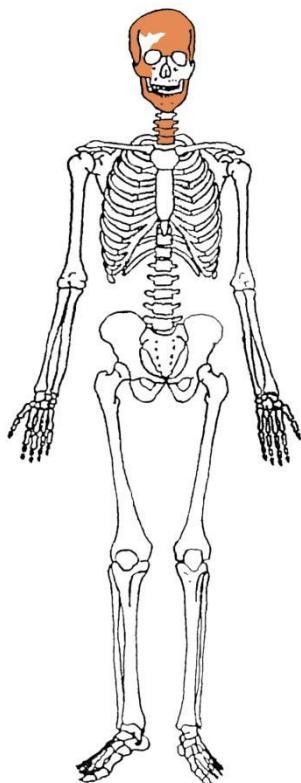
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i veliki mastoideus, 2) morfologije donje čeljusti, i 3) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 17 do 19 godina na temelju kronologije nicanja i rasta trajnih zuba i stupnja srastanja epifiza s dijafizama.

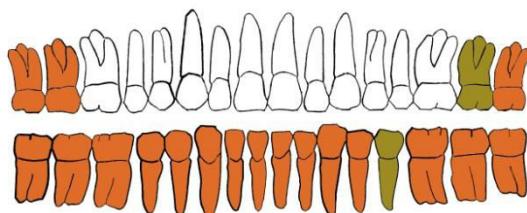
Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 130**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispaо zaživotno ■ zub ispaо postmortalno	■ prisutan karjes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti kortexa: odličan.

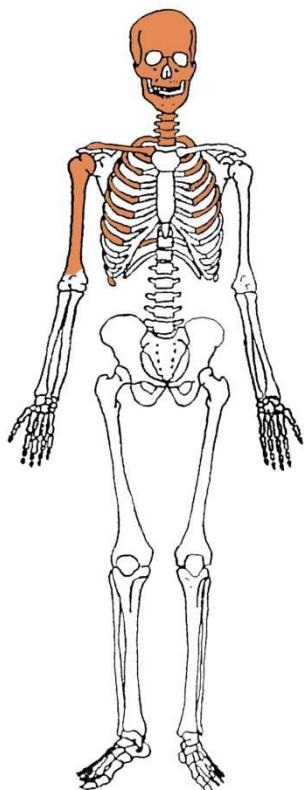
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, pojave degenerativnih promjena i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

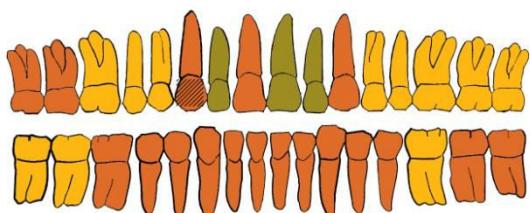
Patološke promjene: umjerena zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Blagi degenerativni OA prisutan je na 5. i 7. vratnom kralješku. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 135**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispoao zaživotno ■ zub ispoao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

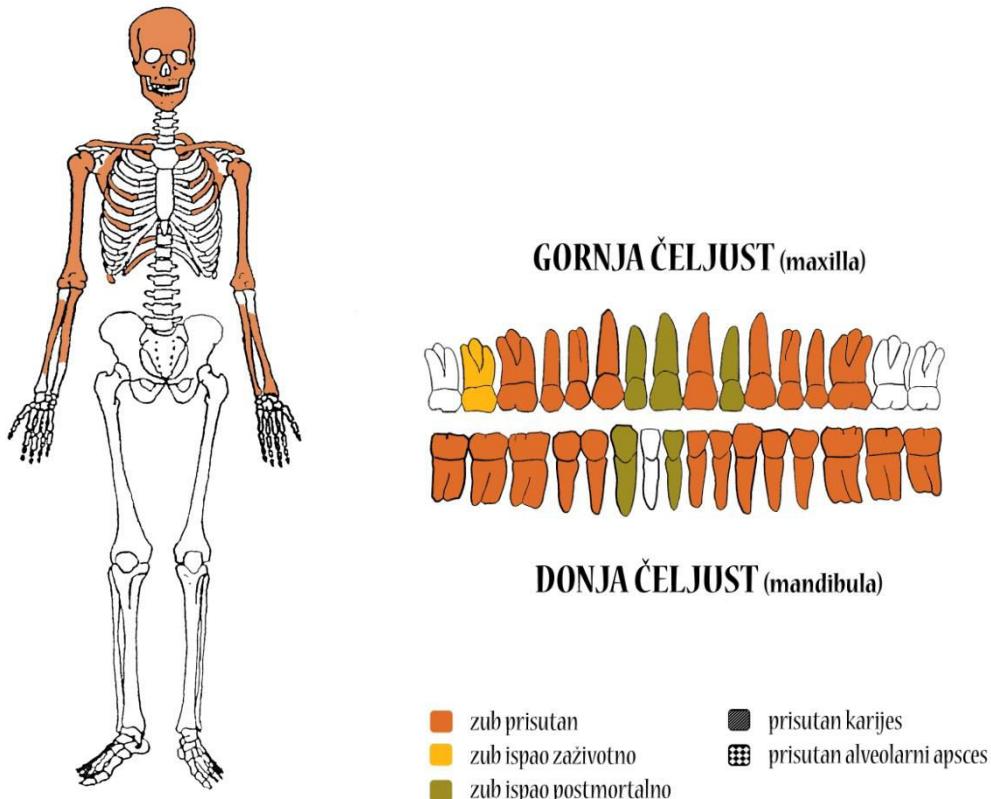
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 55 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, pojave degenerativnih promjena i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 5., 6. i 7. vratnom kralješku. Blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 138**

Stupanj uščuvanosti kortexa: dobar.

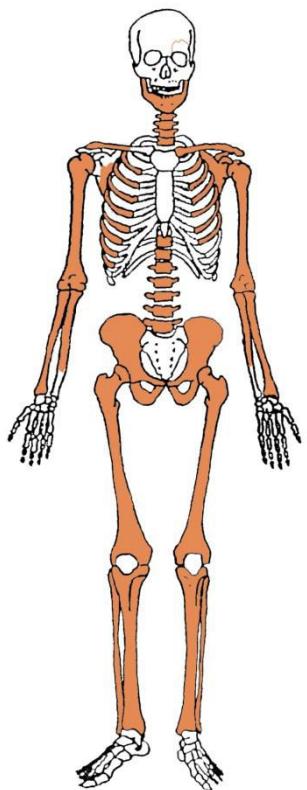
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na 4. prsnom kralješku. Blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima i zatiljnoj kosti. Stara, dobro zarašla depresijska frakturna prisutna je na čeonoj kosti cca 20 mm superiorno od desnog nadočnog luka; trauma je izduženog oblika, veličine 18x7 mm. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 140**

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

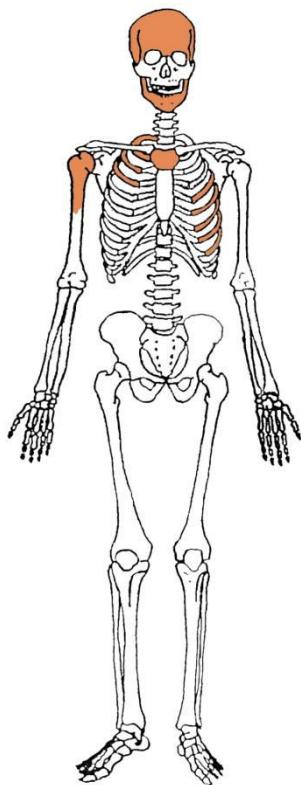
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju.

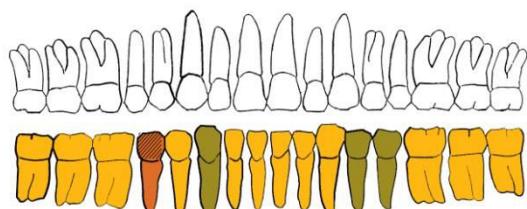
Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 144**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan zub ispao zaživotno zub ispao postmortalno	prisutan karijes prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

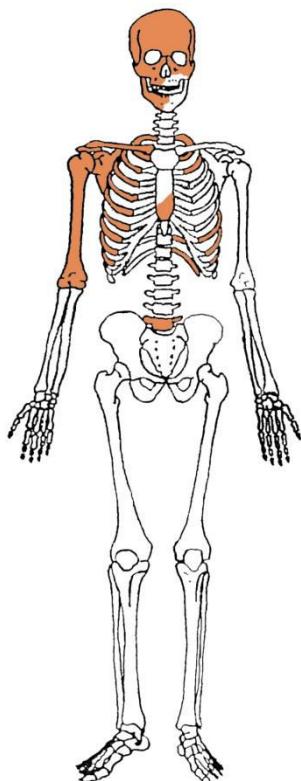
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 45 godina na temelju pojave degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

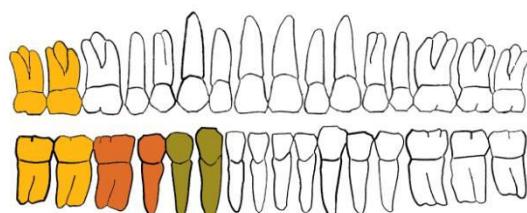
Patološke promjene: jaki degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 145**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: loš.

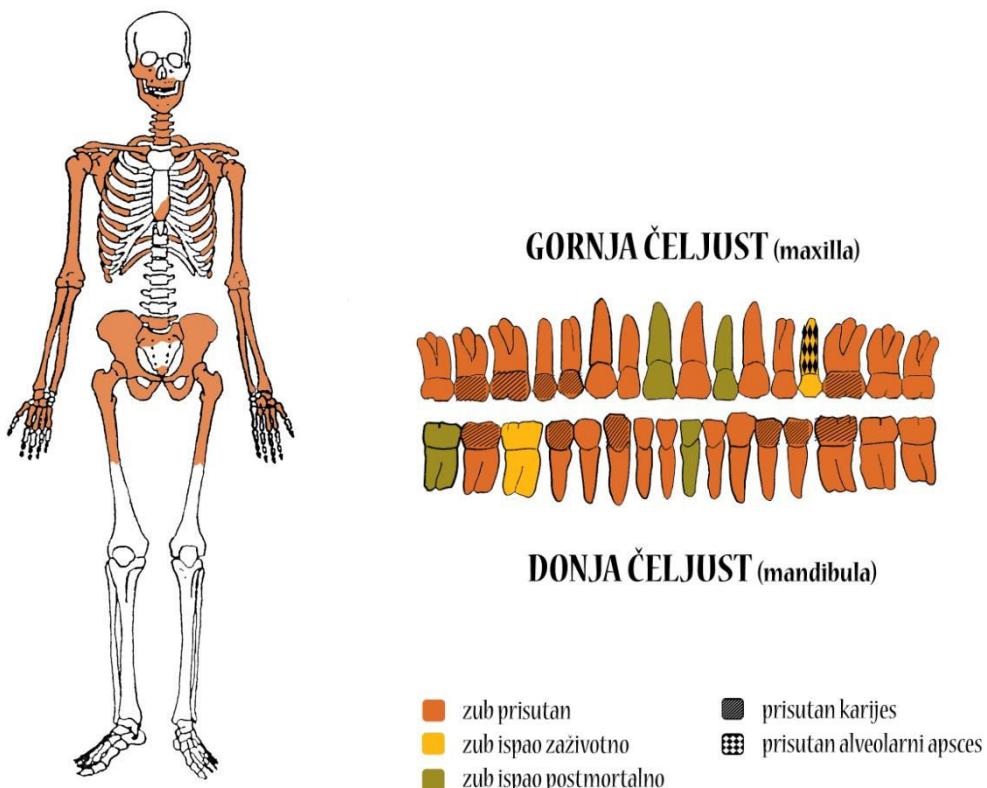
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti, i 3) opće robustnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju stupnja istrošenosti griznih ploha zuba, pojave degenerativnih promjena i stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu, na 5. i 7. vratnom te 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 146**

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

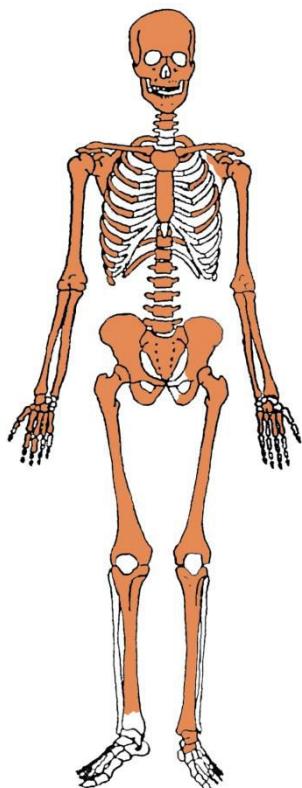
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

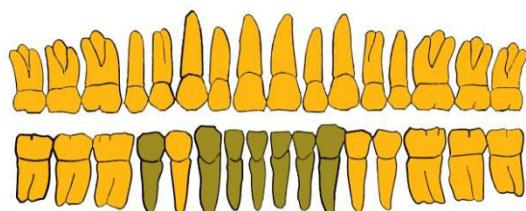
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9., 10. i 11. prsnom te 2. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima te 9. i 10. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 149**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti kortexa: vrlo dobar.

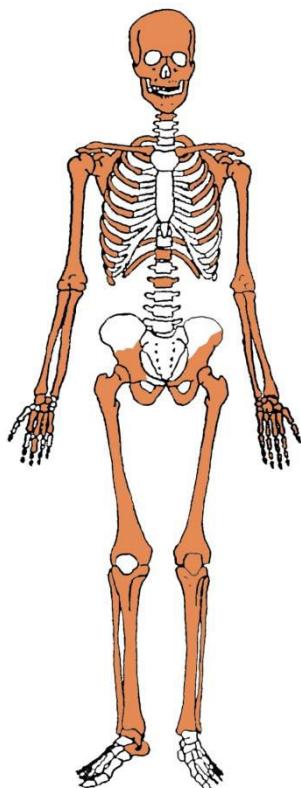
Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 55 do 60 godina.

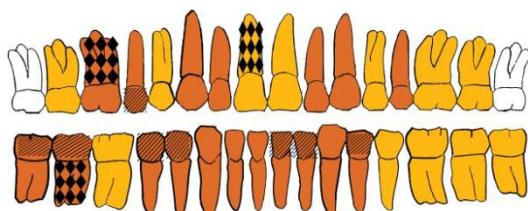
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima, na 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 3., 4., 5. i 6. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 150**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 55 do 60 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima, desnom kuku, lijevom koljenu, na 12. prsnom te 2. slabinskom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 3., 4. i 5. vratnom te 3. i 4. slabinskom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku (slika 28). Schmorlovi defekti prisutni su na 12. prsnom te 2. slabinskom kralješku. Antemortalna, loše zarasla frakturna prisutna je na distalnoj trećini dijafize lijeve palčane kosti; trauma se očituje po posteriornom pomaku i umjerenom traumatskom OA (slika 29). Antemortalna, loše zarasla frakturna prisutna je na 9. i 10. desnom rebru; trauma se očituje po

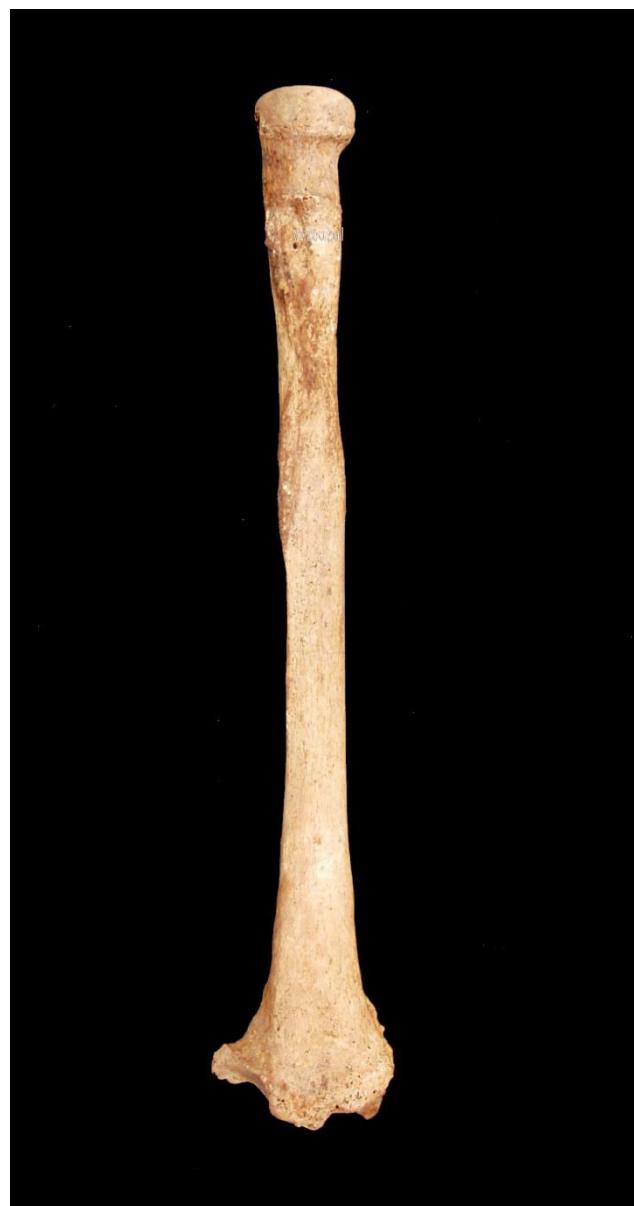
remodeliranom kalusu i pojavi koštanih trnova. Antemortalna depresijska fraktura prisutna je na desnoj tjemoj kosti cca 65 mm posteriorno od koronalnog šava i 18 mm lateralno od sagitalnog šava; trauma je veličine 45x8 mm s blago poroznim dnom i remodeliranim rubovima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

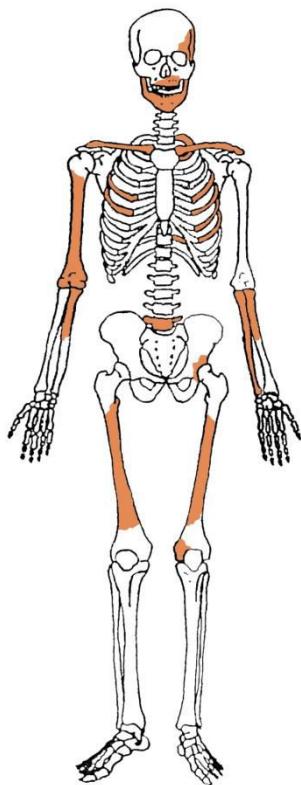
Slika 28. Jaki degenerativni OA na lijevom kuku. Grob 150.

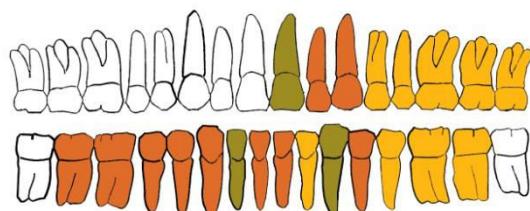
Slika 29. Antemortalna frakturna distalne trećine lijeve palčane kosti. Grob 150.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 151**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispaо zaživotno ■ zub ispaо postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti kortexa: loš.

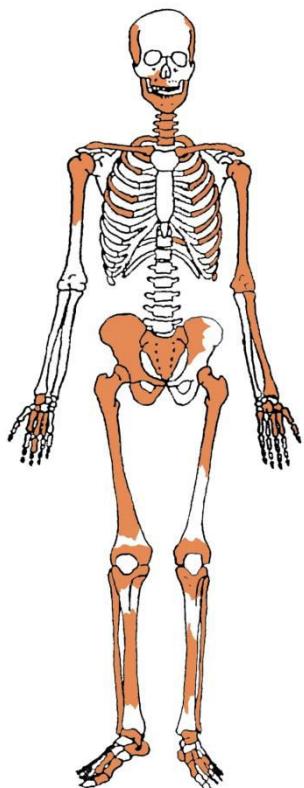
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 60 godina na temelju pojave degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti i stupnja istrošenosti griznih ploha zuba.

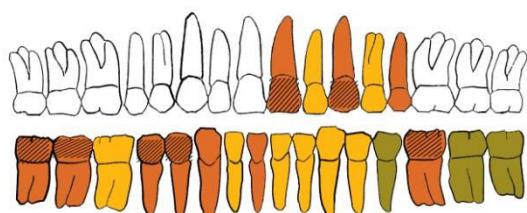
Patološke promjene: jaki degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku i 5. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: metalna kopčica i više perlica.

**Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
Gr. 152**

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispao zaživotno ■ zub ispao postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

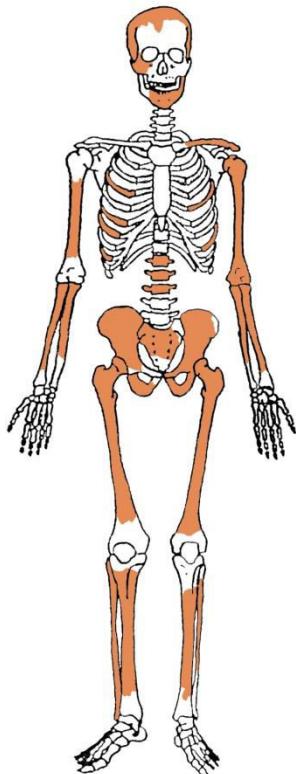
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 55 do 60 godina.

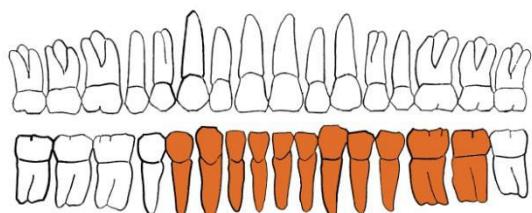
Patološke promjene: umjereni degenerativni OA prisutan je na ramenima, na 6. i 7. vratnom, te 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. prsnom kralješku. Na Zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve
Bez signature

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan ■ zub ispaо zaživotno ■ zub ispaо postmortalno	■ prisutan karijes ■■■ prisutan alveolarni apses

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

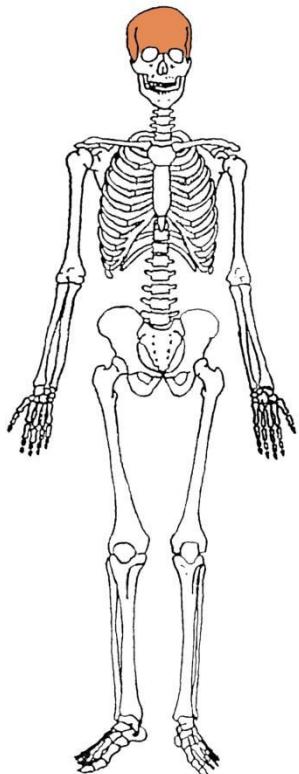
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 do 11 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju i kronologije nicanja i rasta trajnih zuba.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve
Bez signature

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju morfologije lubanje koja pokazuje ravno čelo, glatko zatiljno područje i male mastoideuse.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 35 godina na temelju stupnja srastanja kranijalnih šavova.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve
Bez signature

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (četvero odraslih) na temelju prisutnosti četiri donje čeljusti.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
SJ 840

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (troje odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti četiri lijeve bedrene kosti.

Rijeka – Trg pul Vele Crikve 2009.
SJ 846

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **5** (četvero odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti pet lijevih nadlaktičnih kostiju.

Šarić Struga 2007.

Tumul 5, grob 1

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s umjerenom gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, desna sljepoočna kost, desna jagodična kosti gornja i donja čeljust, lijeva zdjelična kost, lijevi iver, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, 1 vratni kralježak te 1 desno rebro.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim prvog sjekutića i oba pretkutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su prvi pretkutnjak i prvi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno. Na donjoj čeljusti desno prisutni su svi kutnjaci dok su ostali zubi ispali postmortalno; lijevo su prisutni drugi sjekutić, očnjak i treći kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno.

Patološke promjene: antemortalna depresijska frakturna okruglog oblika promjera 4 mm prisutna je na lijevoj tjemenoj kosti 45 mm lateralno od sagitalnog šava i 28 mm anteriorno od lambdoidnog šava.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 5, N2

U ovom uzorku prisutne su najmanje tri osobe (dijete, žena, muškarac). Broj osoba određen je na temelju tri lijeve distalne nadlaktične kosti. Prisutan je jedan fragment životinjske kosti.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 1, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti,

zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, lijeva skočna kost, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, 3 vratna i 2 slabinska kralješka.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na gornjoj čeljusti desno prisutna su oba pretkutnjaka dok su drugi sjekutić, očnjak i prvi pretkutnjak ispali postmortalno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Na donjoj čeljusti desno prisutni su drugi sjekutić, očnjak i treći kutnjak dok su drugi pretkutnjak te prvi i drugi kutnjak ispali zaživotno, a prvi sjekutić i prvi pretkutnjak postmortalno; na lijevoj sranj prisutna su oba pretkutnjaka i drugi kutnjak dok su očnjak i treći kutnjak ispali zaživotno, a oba sjekutića i prvi kutnjak postmortalno. Jedan alveolarni apces prisutan je na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 1, osoba B

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, desna lopatica, desna ključna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, lijevi iver, obje skočne kosti, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i odsutnosti degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama.

Zubi: čitava desna strana gornje čeljusti nedostaje postmortalno; na lijevoj strani prisutni su oba sjekutića i očnjak, dok je prvi kutnjak prisutan van alveole, prvi pretkutnjak je ispaо postmortalno a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Na donjoj čeljusti desno prisutna je van alveole prvi kutnjak, dok je treći kutnjak ispaо zaživotno a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje postmortalno. Prisutna su dva karijesa, jedan na lijevoj strani gornje čeljusti i jedan na desnoj strani donje čeljusti.

Patološke promjene: antemortalna depresijska fraktura, dimenzija 18x11 mm prisutna je na čeonoj kosti cca 50 mm superiorno od desnog nadočnog luka.

Antemortalna fraktura prisutna je na distalnoj trećini lijeve palčane kosti (tzv. Collesova frakturna). Očituje se po malom kalusu i blagom posteriornom pomaku.

Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na desnoj tjemenoj kosti. Ektokranijalna se poroznost ponekad još naziva "kost u obliku narančine kore" jer se morfološki očituje po prisutnosti plitkih rupica oko bregme, sagitalnog šava i na zatiljnoj kosti (općenito pri vrhu svoda lubanje). Ektokranijalna poroznost prvi je put opisana kod mlađih američkih vojnika koji su umrli kao ratni zarobljenici tijekom rata u Koreji (McKern i Stewart, 1957.). Kod tih osoba, pojava ektokranijalne poroznosti povezana je s dugotrajnim i sustavnim izgladnjivanjem. Visoke učestalosti uočene su i kod američkih vojnika koji su poginuli tijekom opsade utvrde Snake Hill u ratu iz 1812 a za koje također postoje povijesni dokumenti koji svjedoče o neadekvatnoj prehrani (Owsley i sur., 1991.).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 2, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, desna skočna kost, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, desna palčana kost, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na gornjoj čeljusti desno prisutni su prvi pretkutnjak i prvi kutnjak dok su drugi sjekutić, drugi pretkutnjak i drugi kutnjak ispali zaživotno a prvi sjekutić, očnjak i treći kutnjak postmortalno; na lijevoj strani prisutni su oba pretkutnjaka, prvi i drugi kutnjak dok je

treći kutnjak ispao zaživotno a oba sjekutića i očnjak postmortalno. Na donjoj čeljusti desno prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i oba pretkutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutna su svi zubi osim prvog sjekutića i prvog pretkutnjaka koji su ispali postmortalno. Prisutan je jedan karijes na lijevoj strani gornje čeljusti. Jedan alveolarni apces prisutan je na lijevoj strani gornje čeljusti.

Patološke promjene: prisutna je antemortalna fraktura nosa. Očituje se po blagom utisnuću nosnih kosti i blagom porozitetu.

Prisutna je antemortalna, loše zarasla fraktura proksimalne trećine desne lisne kosti. Očituje se po velikom kalusu i blagom zaraslom periostitisu.

Blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na obje lopatice i obje proksimalne goljenične kosti. Degenerativni osteoarthritis karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploština. U uznapredovalim oblicima inače glatka zglobna površina razvija koštane nodule, porozitet ili eburnaciju. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba.

Blagi aktivni periostitis prisutan je na proksimalnoj trećini desne goljenične kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini desne goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna je kalota lubanje odrasle muške osobe.

Šarić Struga 2007. Tumul 6, grob 2, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, desna lopatica, desna ključna kost, lijeva skočna kost, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i odsutnosti degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama.

Zubi: na gornjoj čeljusti desno prisutni su oba pretkutnjaka, prvi i drugi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prvi kutnjak je ispao zaživotno, oba sjekutića, očnjak i oba pretkutnjaka su ispali postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama. Na donjoj čeljusti desno prisutni su svi zubi osim očnjaka koji je ispao postmortalno i oba sjekutića koji nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i očnjaka koji su ispali postmortalno. Prisutno je 4 karijesa; jedan na desnoj strani gornje čeljusti, dva na desnoj strani donje čeljusti i jedan na lijevoj strani donje čeljusti. Jedan alveolarni apces prisutan je na desnoj strani donje čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 2, osoba C

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, tjemena kost, obje jagodične kosti i gornja čeljust.

Spol: muški, na temelju morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godine. Starost je određena na temelju stupnja obliteracije kranijalnih šavova i abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na gornjoj čeljusti desno prisutni su očnjak, oba pretkutnjaka i prvi kutnjak dok su oba sjekutića i drugi kutnjak ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutan je drugi sjekutić, očnjak, drugi pretkutnjak i prvi kutnjak dok su prvi sjekutić, prvi pretkutnjak i drugi kutnjak ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno. Čitava donja čeljust nedostaje postmortalno.

Patološke promjene: antemortalna depresijska frakturna prisutna je na desnoj strani čeone kosti. Frakturna je plitka, ovalnog oblika, dimenzija 14×7 mm.

Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj, obje tjemene i zatilnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutan je novčić.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 3

U uščuvanom uzorku prisutne su najmanje 4 osobe. Broj osoba određen je na temelju 4 donje čeljusti i 4 lijeve bedrene kosti. Riječ je o odraslim osobama, najvjerojatnije 3 muškarca i jedna žena. Izdvojena je jedna muška osoba (osoba A).

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 3, osoba A

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja čeljust, lijeva lopatica, desna skočna kost, desna petna kost, desna nadlaktična kost, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, tri vratna i jedan slabinski kralježak.

Spol: muški, na temelju morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse te na temelju opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i odsutnosti degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u učšuvanom uzorku. Na donjoj čeljusti desno prisutan je prvi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani svi su zubi ispali postmortalno.

Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj, obje tjemene i zatiljnoj kosti. Blagi zarasli periostitis uočen je na medijalnoj strani obje goljenične kosti. Na sredini dijafize lijeve goljenične kosti nalazi se blago zadebljanje. Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na distalnoj desnoj palčanoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u učšuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 6, grob 4, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro učšuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, obje ključne kosti, obje lopatice, obje zdjelične kosti, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, 4 vratna, 11 prsnih i 5 slabinskih kralježaka te 4 lijeva i 9 desnih rebara.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti te 3) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 18 do 20 godina na temelju kronologije spajanja epifiza i dijafiza, istrošenosti zubnih ploha, odsutnosti degenerativnih promjena i gustoće trabekularne kosti.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su drugi sjekutić, očnjak, prvi i drugi kutnjak dok su prvi sjekutić te oba pretkutnjaka ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična. Na donjoj čeljusti desno prisutna su sva tri kutnjaka dok su svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su prvi pretkutnjak i sva tri kutnjaka dok su svi ostali zubi ispali postmortalno.

Patološke promjene: prisutna je blaga zarasla *cibra orbitalia*. *Cibra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita. Smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982).

Blagi zarasli periostitis uočen je na srednjoj trećini obje bedrene i obje goljenične kosti. Schmorlovi defekti prisutni su na 5., 6., 7., 9., 10. i 12. prsnom te 1., 3. i 4. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela susjednih kralješka (Schmorl i Junghanns, 1971). Njihova prisutnost može biti idiopatska ili povezana s nizom uzročnika među kojima je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 4, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna zdjelična kost, desna nadlaktična kost, obje palčane kosti, desna lakatna kost, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6,5 do 7,5 godine. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlijecnih i stalnih zubi.

Zubi: u uščuvanom uzorku prisutan je trajni prvi kutnjak gornje čeljusti koji se nalazi van alveole.

Patološke promjene: uočena je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na čeonoj kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj sljepoočnoj kosti. Upalni proces prisutan je na endokranijalnoj strani obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutan je fragment dijafize nadlaktične i bedrene kosti djeteta te fragment dijafize palčane kosti odrasle osobe.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 5

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, gornja čeljust, obje lopatice, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, desna skočna kost, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, desna palčana kost, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti

odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje postmortalno. Prisutan je fragment desne strane donje čeljusti od prvog sjekutića do drugog pretkutnjaka bez prisutnih zuba.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnoj lopatici.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 6

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, donja čeljust, lijeva ključna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godine. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlijekočnih i stalnih zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti prisutna su oba sjekutića te drugi kutnjak koji se nalazi van alveole, dok je očnjak ispašao postmortalno a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutna su oba sjekutića, prvi i drugi kutnjak dok su očnjak te oba pretkutnjaka ispalili postmortalno. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na proksimalnoj trećini obje bedrene kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini obje goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 7

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, gornja i donja čeljust, desna lopatica, desna ključna kost, lijeva zdjelična kost, lijevi iver, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti te jedno desno rebro.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 14 do 15 godine. Starost je određena na temelju kronologije sraštavanja epifiza i dijafiza dugih kostiju.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su drugi sjekutić, očnjak i prvi kutnjak, dok su prvi sjekutić te oba pretkutnjaka ispali postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani situacija je identična. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su drugi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak, dok svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje postmortalno. Prisutni su hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba. Prisutnost ovih defekata veže se uz pojavu jakih avitaminoz, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Patološke promjene: prisutna je blaga zaraska *cribra orbitalia*. Blaga aktivna ektokranijalna poroznost prisutna je na obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 8, osoba A

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, gornja i donja čeljust, obje nadlaktične kosti, obje bedrene kosti, desna goljenična kost, desna lisna kost te jedno lijevo i dva desna rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 3,5 do 4,5 godine. Starost je određena na temelju kronologije nicanja mliječnih i trajnih zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutna su oba mliječna kutnjaka, dok su ostali mliječni zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična. Na desnoj strani donje čeljusti prisutna su oba mliječna kutnjaka, dok su ostali mliječni zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična.

Patološke promjene: prisutna je blaga zaraska *cribra orbitalia*.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, grob 8, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, desna bedrena kost i obje goljenične kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 2,5 do 3,5 godine. Starost je određena na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: čitava gornja i donja čeljust nedostaju u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: prisutna je jaka aktivna porotična hiperostoza na posteriornoj strani obje tjemene kosti te na zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 6, N 15, SJ 32

U uščuvanom uzorku prisutni su fragmenti dijafiza dugih kostiju te dva zuba mlađe odrasle osobe. Najvjerojatnije se radi o ženskoj osobi. Prisutan je i fragment životinjske kosti.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 1

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: desna tjemena kost, desna sljepoočna kost, prsna kost, lijeva ključna kost, desna nadlaktična kost, desna lakatna kost i obje bedrene kosti.

Spol: muški, na temelju opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti priustan je van alveole očnjak, dok svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutni su van alveola svi zubi osim prvog sjekutića te prvog i drugog kutnjaka koji nedostaju zajedno s alveolama. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su van alveola drugi sjekutić, očnjak, drugi pretkutnjak i prvi kutnjak dok svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutni su van alveola očnjak i oba pretkutnjaka dok svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Prisutna su dva karijesa na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom materijalu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna je životinjska kost.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 2

U uščuvanom uzorku prisutne su najmanje 4 osobe. Broj osoba određen je na temelju 4 distalne lijeve nadlaktične kosti. Riječ je o 3 odrasle osobe i jednom djetetu.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 3

U uščuvanom uzorku prisutno je najmanje 5 osoba. Broj osoba određen je na temelju 5 proksimalnih desnih bedrenih kosti. Riječ je o 3 odrasle muške osobe i 2 odrasle ženske osobe.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 4

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, desna ključna kost, desna nadlaktična kost, desna lakatna kost, lijeva bedrena kost i obje goljenične kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine. Starost je određena na temelju duljine dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: prisutna je umjerena zaraska *cribra orbitalia*.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna je bedrena kost djeteta.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 5, osoba A

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Zubi: na gornjoj čeljusti desno prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i očnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična. Na donjoj čeljusti desno prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i očnjaka koji nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani situacija je identična. Dva alveolarna apsesa prisutna su na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: jaki aktivni upalni proces prisutan je na svodovima orbita, čeonoj kosti, obje tjemene kosti, zatilnoj kosti te obje jagodične kosti. Na čeonoj kosti prisutne su plitke depresijske lezije, njih ukupno 13. Blagi aktivni periostitis prisutan je na medijalnoj strani desnog ramusa donje čeljusti. Umjereni aktivni periostitis prisutan je na distalnoj desnoj lisnoj kosti. Jaki aktivni periostitis praćen osteomijelitisom prisutan je na obje goljenične kosti. Ove promjene upućuju na sifilis.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna je kalota lubanje odrasle muške osobe.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 5, osoba B

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatilna kost, desna sljepoočna kost, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, lijeva skočna kost, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutna su oba pretkutnjaka, a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana postmortalno nedostaje. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog pretkutnjaka koji je ispaо postmortalno; na lijevoj strani prisutan je prvi pretkutnjak i sva tri kutnjaka dok su svi ostali zubi ispali postmortalno.

Patološke promjene: umjereni zarasli periostitis praćen blagim vretenastim zadebljanjem kosti prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini desne goljenične kosti. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj i obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 5, osoba C

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, prsna kost, obje zdjelične kosti, lijevi iver, desna skočna kost, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je prvi pretkutnjak i sva tri kutnjaka a svi ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je prvi pretkutnjak i sva tri kutnjaka a svi ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutan je očnjak sva tri kutnjaka a svi ostali zubi su ispali postmortalno. Prisutan je jedan karies na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na lijevom koljenu. Prisutna je blaga zarasla *cribra orbitalia*. Blagi zarasli periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini desne goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 5, osoba D

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: lijeva ključna kost, prsna kost, lijeva zdjelična kost, obje nadlaktične kosti, lijeva palčana kost, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, lijeva lisna kost te 2 vratna, 4 prsna i 2 slabinska kralješka.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 12 do 14 godina. Starost je određena na temelju kronologije sraštanja epifiza i dijafiza dugih kostiju.

Zubi: čitava gornja i donja čeljust nedostaju u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na distalnoj polovini obje goljenične kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini obje bedrene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 5, osoba E

Tafonomija: kosti su vrlo uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: obje lopatice, obje ključne kosti, desna zdjelična kost, križna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti i obje lakatne kosti.

Spol: muški, na temelju morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost te opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Zubi: čitava gornja i donja čeljust nedostaju u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 6, osoba A

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje ključne kosti, lijevi iver, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti i obje bedrene kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Starost je određena na temelju prisutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama, gustoće trabekularne kosti i debljine kortikalne kosti.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je drugi pretkutnjak i prvi kutnjak, dok je drugi kutnjak ispaо zaživotno, treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom a svi ostali zubi su ispali postmortalno; čitava lijeva strana nedostaje postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutna su sva tri kutnjaka a svi ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutan je prvi i drugi kutnjak, dok treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom a svi ostali zubi su ispali postmortalno. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnom laktu. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 6, osoba B

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje ključne kosti, desna zdjelična kost, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutna su oba pretkutnjaka i prvi kutnjak a svi ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim drugog i trećeg kutnjaka koji su ispali zaživotno i prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim prvog kutnjaka koji je ispaо zaživotno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim prvog kutnjaka koji je ispaо zaživotno i drugog kutnjaka koji je ispaо postmortalno. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: jaki zarasli periostitis praćen apozicijom nove kosti prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini obje lisne kosti. Blagi zarasli periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini obje goljenične kosti. Ove promjene upućuju na sifilis.

Prisutna je antemortalna depresijska frakturna na desnoj strani frontalne kosti, cca 5 mm anteriorno od koronalnog šava. Vrlo je plitka, ovalnog oblika, dimenzija 13×9 mm.

Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnoj ključnoj kosti i superiornom dijelu križne kosti. Umjereni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnoj skočnoj i petnoj kosti. Moguće je da je traumatskog porijekla. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na čeonoj, obje tjemene i zatilnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 6, osoba C

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smede boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatilna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje ključne kosti, prsna kost, desna zdjelična kost, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, desna nadlaktična kost, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je prvi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutna su oba pretkutnjaka i prvi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je van alveole drugi kutnjak, dok su oba sjekutiča, očnjak i oba pretkutnjaka ispali postmortalno a prvi i drugi kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutan je očnjak, prvi pretkutnjak i drugi kutnjak dok su oba sjekutiča, drugi pretkutnjak i drugi kutnjak ispali postmortalno a treći kutnjak nije izrastao.

Patološke promjene: prisutne su 2 antemortalne depresijske frakture na čeonoj kosti:

- 1) 17 mm superiorno od desnog nadočnog luka prisutna je frakturna promjera 3 mm,
- 2) 30 mm superiorno od desnog nadočnog luka prisutna je frakturna dimenzija 9×7 mm.

Umjereni zarasli periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na obje goljenične i lisne kosti. Ove promjene upućuju na sifilis.

Blagi zarasli periostitis prisutan je na proksimalnoj trećini lijeve bedrene kosti. Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na proksimalnoj desnoj lakatnoj kosti. Umjereni degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na distalnoj desnoj bedrenoj kosti i desnom iveru. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na čeonoj i obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 6, osoba D

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svijetlo smeđe boje. Izrazito su gracilne s vrlo gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čiona kost, lijeva tjemena kost, zatiljna kost, donja čeljust, obje lopatice, obje zdjelične kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti i obje bedrene kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6 do 10 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja mlijecnih i trajnih zubi te duljine dugih kostiju.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti postmortalno su ispalji mlijecni prvi i drugi kutnjak te trajna oba sjekutića i očnjak a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani situacija je identična.

Patološke promjene: prisutna je blaga zarasla *cribra orbitalia*. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na lijevoj tjemenoj i zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 6, osoba E

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svijetlo smeđe boje. Izrazito su gracilne s vrlo gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čiona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, jezična kost, desna lopatica, lijeva ključna kost, lijeva zdjelična kost, križna kost, obje nadlaktične kosti, desna palčana kost, obje lakatne kosti, lijeva bedrena kost, lijeva goljenična kost i lijeva lisna kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja mlijecnih i trajnih zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je prvi i drugi kutnjak, dok se prvi kutnjak nalazi van alveole a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: prisutna je blaga aktivna *cribra orbitalia*. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na obje tjemene kosti. Prisutan je blagi zarasli periostitis na lijevoj bedrenoj, goljeničnoj i lisnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 7, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatljino područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je prvi pretkutnjak i prvi kutnjak dok su svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani svi zubi su ispali postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je prvi sjekutić, očnjak i drugi kutnjak, dok su prvi i treći kutnjak ispali zaživotno a svi ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutan je očnjak, dok su sva tri kutnjaka ispala zaživotno a svi ostali zubi nedostaju postmortalno. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: jaki zarasli upalni proces prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini desne lisne kosti, rezultirao je jakim zadebljanjem kosti te masivnom apozicijom nove kosti. Blagi zarasli upalni proces prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini desne goljenične kosti, rezultirao je zadebljanjem i apozicijom nove kosti. Ove promjene upućuju na sifilis. Na posteriornoj strani distalne trećine desne bedrene kosti prisutan je *myositis ossificans* koji se očituje po koštanoj egzostozi dimenzija 47×10 mm.

Blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na distalnoj lijevoj bedrenoj kosti. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na obje tjemene i zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 7, osoba B

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: obje sljepoočne kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, prsna kost, lijeva zdjelična kost, križna kost, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, desna palčana kost, desna lakatna kost, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i desna lisna kost.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je drugi sjekutić, oba prekutnjaka i prvi kutnjak dok su prvi sjekutić i očnjak ispali postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutan je prvi prekutnjak, dok su drugi sjekutić, očnjak i drugi prekutnjak ispali postmortalno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su očnjak i prvi prekutnjak, dok su oba sjekutića, drugi prekutnjak i prvi kutnjak ispalo postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutan je očnjak, dok su drugi prekutnjak i sva tri kutnjaka ispali zaživotno a oba sjekutića i prvi prekutnjak nedostaju postmortalno.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na obje goljenične kosti. Blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na proksimalnoj desnoj bedrenoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 7, osoba C

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, obje ključne kosti, prsna kost,

lijeva zdjelična kost, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, lijeva nadlaktična kost, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Zubi: na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba sjekutića koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su očnjak i prvi pretkutnjak, dok su prvi i drugi kutnjak ispali zaživotno a ostali zubi nedostaju postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i prvog pretkutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i drugog pretkutnjaka koji su ispali postmortalno. Prisutna su dva karijesa na donjoj čeljusti. Prisutan je jedan apses na gornjoj i jedan na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: prisutna je antemortalna frakturna proksimalnog kraja desne palčane kosti. Očituje se po posteriornoj angulaciji. Frakturna je vrlo dobro izremodelirana, čak nije vidljiv ni kalus.

Blagi aktivni periodontitis, nastao kao posljedica karijesa i apsesa, prisutan je na desnoj strani mandibule. Blagi zarasli periodontitis prisutan je na čitavoj dužini obje goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 7, osoba D

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s izrazito gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, lijeva sljepoočna kost, desna zdjelična kost, obje nadlaktične kosti, lijeva lakatna kost, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, lijeva lisna kost te jedno lijevo i jedno desno rebro.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine. Starost je određena na temelju duljine dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 8

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci najmanje 4 osobe. Broj osoba je određen na temelju 4 lijeva očnjaka iz donje čeljusti. Riječ je o 2 starije (više od 35 godina) i 2 mlađe (manje od 35 godina) odrasle osobe.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 9

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje s postmortalno uništenim korteksom. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: obje tjemene kosti, gornja i donja čeljust, lijeva nadlaktična kost, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina. Starost je određena na temelju odsutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama, debljine kortikalne kosti i gustoće kortikalne kosti.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je prvi pretkutnjak dok je drugi prekutnjak ispaо postmortalno a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje posmortalno no van alveola su prisutni oba sjekutića, prvi pretkutnjak te drugi i i treći kutnjak. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je drugi pretkutnjak, a van alveole je prisutan prvi kutnjak, dok su oba sjekutića, očnjak i prvi pretkutnjak ispalni postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prvi sjekutić je ispaо posmortalno a svi ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini lijeve goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 10

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: lijeva lopatica, lijeva zdjelična kost, križna kost, 3 prsna i 2 slabinska kralješka te 6 lijevih i 2 desna rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 4 do 6 godina. Starost je određena na temelju veličine kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 11, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Prisutni su slijedeći koštani elementi: donja čeljust, desna lopatica, lijeva ključna kost, desni iver, obje skočne kosti, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, desna palčana kost, obje lakatne kosti, lijeva bedrena kost, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti te opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju prisutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama, debljine kortikalne kosti i gustoće kortikalne kosti.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na proksimalnoj i srednjoj trećini lijeve lakatne kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 11, osoba B

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su gracilne s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: gornja i donja čeljust, obje zdjelične kosti, desni skočna kost, desna nadlaktična kost, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i desna lisna kost.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju prisutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama, debljine kortikalne kosti i gustoće kortikalne kosti.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su drugi pretkutnjak i drugi kutnjak, dok su prvi pretkutnjak i prvi kutnjak ispali postmortalno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je kutnjak, treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom a ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom a ostali zubi su ispali postmortalno.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na desnoj distalnoj bedrenoj kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini desne goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 12

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, desna lakatna kost, lijeva palčana kost, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, te jedan vratni, 2 prsna i jedan slabinski kralježak.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku, no van alveola su prisutni prvi sjekutić i prvi pretkutnjak s desne strane. Na donjoj čeljusti desno prisutni su svi zubi osim sva tri kutnjak koji su ispali zaživotno; na lijevoj strani su prisutna oba sjekutića, van alveole je prisutan treći kutnjak, dok je prvi kutnjak ispašao zaživotno, očnjak i oba pretkutnjaka su ispali posmortalno a drugi kutnjak nedostaje zajedno s alveolom. Jedan karijes je prisutan na gornjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na obje lopatice. Schmorlov defekt prisutan je na 1. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 13

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, desna lopatica, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, lijeva skočna kost, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, 6 vratnih i 3 prsna kralješka te 2 desna rebra.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog pretkutnjaka i sva tri kutnjaka koji su ispali zaživotno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim drugog kutnjaka koji je ispaо zaživotno i prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim trećeg kutnjaka koji je ispaо zaživotno. Jedan karijes je prisutan na gornjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: blagi do umjereni aktivni periostitis prisutan je na distalnoj trećini desne goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 14, osoba A

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim trećeg kutnjaka koji je ispaо zaživotno i prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog kutnjaka koji je ispaо zaživotno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim prvog i drugog kutnjaka koji su ispali zaživotno. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: jaki osteoartritis (osteofiti+porozitet) prisutan je na oba ramena. Prisutno je uništenje subhondralne kosti, pa je moguće da se radi o reumatskom artritisu. Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnoj proksimalnoj palčanoj kosti i obje distalne bedrene kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na obje bedrene kosti. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonoj, obje tjemene i zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 14, osoba B

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Izrazito su gracilne s vrlo gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, obje ključne kosti, obje palčane kosti, lijeva lakatna kost, 6 vratnih i 4 prsna kralješka te 4 lijeva i 4 desna rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 5 do 6 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlječnih i stalnih zubi.

Zubi: čitava desna strana gornje čeljusti nedostaje; na lijevoj strani prisutni su oba mlječna kutnjaka i prvi trajni kutnjak, dok ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su oba mlječna kutnjaka i prvi trajni kutnjak, a oba mlječna sjekutića i očnjak su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su mlječni drugi sjekutić, očnjak i oba kutnjaka te prvi trajni kutnjak, dok je prvi mlječni sjekutić ispaо postmortalno.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 14, osoba C

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti,

zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, desna lopatica, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, desni iver, lijeva skočna kost, lijeva petna kost, lijeva nadlaktična kost, lijeva palčana kost, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su drugi prekutnjak, prvi i drugi kutnjak, dok su oba sjekutića ispala zaživotno, očnjak i prvi pretkutnjak nedostaju postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutni su prvi i drugi kutnjak, dok je drugi pretkutnjak ispašao zaživotno, treći kutnjak nedostaje kongenitalno a ostali zubi nedostaju postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti drugi prekutnjak i prvi kutnjak su ispali zaživotno a svi ostali zubi posmortalno; na lijevoj strani prvi i drugi kutnjak su ispali zaživotno a svi ostali zubi postmortalno. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na desnoj distalnoj bedrenoj kosti. Blagi aktivni periostitis prisutan je na distalnoj trećini lijeve goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 14, osoba D

Tafonomija: kosti su loše dobro uščuvane, svijetle boje. Gracilne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: donja čeljust, desna lopatice, lijeva ključna kost, prsna kost, lijeva zdjelična kost, oba ivera, obje nadlaktične kosti, lijeva palčana kost, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: ženski, na temelju morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti te opće gracilnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina. Starost je određena na temelju prisutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama, debljine kortikalne kosti i gustoće kortikalne kosti.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su očnjak, prvi pretkutnjak i prvi kutnjak, dok su drugi pretkutnjak i drugi kutnjak ispali zaživotno, oba sjekutića su ispala postmortalno a treći kutnjak nedostaje zajedno s

alveolom; na lijevoj strani prisutan je drugi sjekutić, dok su drugi pretkutnjak i prvi kutnjak ispali zaživotno a ostali zubi posmortalno.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na lijevom kuku i desnom distalnom femuru.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 14, osoba E

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: desna tjemena kost, desna sljepoočna kost, donja čeljust, desna ključna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, lijeva goljenična kost i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su prvi pretkutnjak, prvi i treći kutnjak, dok je drugi kutnjak ispaо zaživotno a ostali zubi postmortalno; na lijevoj strani prisutni su očnjak, prvi i treći kutnjak, dok je drugi kutnjak ispaо zaživotno a ostali zubi postmortalno. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: prisutne su 2 antemortalne, dobro zarasle frakture na 2 desna rebra (5. i 6.). Nalaze se na srednjoj trećini rebara. Očituju se po malom, dobro izremodeliranom kalusu. Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na lijevoj distalnoj bedrenoj kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini lijeve goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 15

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su fragmenti lubanje i jednog lijevog rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine. Starost je određena na temelju debljine kostiju lubanje.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 16

U uščuvanom uzorku prisutni su zubi i fragmenti dijafiza goljenične i lisne kosti. Riječ je o ostacima barem 2 osobe, mlađe i starije.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 17

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci najmanje 5 osoba. Broj osoba određen je na temelju 5 lijevih distalnih nadlaktičnih kosti. Riječ je o jednom muškarцу, dvije žene i dva djeteta. Prisutan je i fragment životinjske kosti.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 18

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatilna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, 4 vratna i 6 prsnih kralježaka te 4 lijeva i 4 desna rebra.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutna su oba prekutnjaka i prvi kutnjak, dok su oba sjekutića i očnjak ispali postmortalno a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na

lijevoj strani prisutna su oba prekutnjaka i prvi kutnjak, dok su drugi sjekutić, očnjak, drugi i treći kutnjak ispali postmortalno a prvi sjekutić nedostaje zajedno s alveolom. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su drugi sjekutić, očnjak i prvi kutnjak a svi ostali zubi nedostaju postmortalno; na lijevoj strani prisutna su oba pretkutnjaka i prvi kutnjak a svi ostali zubi nedostaju postmortalno.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na obje distalne bedrene kosti i 4. prsnom kralješku. Blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 19

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: desna nadlaktična kost, obje palčane kosti, lijeva bedrena kost, lijeva goljenična kost i obje lisne kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 9 do 10 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlječnih i stalnih zubi.

Zubi: čitava gornja i donja čeljust nedostaju u uščuvanom uzorku, no van alveola su prisutni mlječni drugi kutnjak iz gornje čeljusti i trajni prvi kutnjak iz donje čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 20

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, lijeva sljepoočna kost, obje nadlaktične kosti, lijeva palčana kost, lijeva lakatna kost i desna bedrena kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 1,5 do 2 godine. Starost je određena na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: prisutna je blaga zarasla *cribra orbitalia*. Jaki aktivni periostitis prisutan je na endokranijalnoj strani desne tjemene kosti. Prisutna je blaga aktivna ektokranijalna poroznost na zatiljnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 21, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Kosti su izrazito gracilne s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: obje tjemene kosti, zatiljna kost, lijeva sljepoočna kost, donja čeljust, desna ključna kost, desna nadlaktična kost, desna palčana kost, obje bedrene kosti i lijeva goljenična kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0,5 do 1 godine. Starost je određena na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na endokranijalnoj strani lijeve tjemene kosti. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na fragmentu tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna su 2 fragmenta donje čeljusti djeteta.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 21, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Izrazito su gracilne. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost i obje sljepoočne kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 3 do 5 godina. Starost je određena na temelju debljine kostiju lubanja.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: prisutna je blaga aktivna *cribra orbitalia*. Prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost na obje tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 22

U uščuvanom uzorku prisutan je fragment dijafize duge kosti odrasle osobe i jedno lijevo rebro djeteta.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 23

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, desni iver, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, 7 vratnih, 7 prsnih i 3 slabinska kralješka te 8 lijevih i 5 desnih rebara.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i drugog pretkutnjaka koji su ispali posmortalno; na lijevoj strani prisutni su očnjak i prvi pretkutnjak, dok su oba sjekutića ispala postmortalno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Na desnoj strani donje čeljusti zaživotno su ispali prvi i drugi kutnjak, postmortalno su ispali oba sjekutića, očnjak i oba pretkutnjaka a treći kutnjak nedostaje postmortalno; na lijevoj strani prisutni su očnjak i oba pretkutnjaka, dok je drugi kutnjak ispašao zaživotno, oba sjekutića i prvi kutnjak su ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno. Jedan karijes je prisutan na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj i distalnoj trećini obje goljenične kosti i proksimalnoj trećini lijeve lisne kosti. Blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 24, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, obje lopatice, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti te 5 vratnih, 7 prsnih i 4 slabinska kralješka.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Zubi: desna strana gornje čeljusti nedostaje, no van alveola su prisutna oba sjekutića i prvi pretkutnjak; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim drugog sjekutića koji nedostaje postmortalno i prvog kutnjaka koji nedostaje zajedno s alveolom. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba pretkutnjaka i prvog kutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su drugi sjekutić, očnjak i drugi kutnjak a ostali zubi su ispali postmortalno. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na čitavoj dijafizi desne goljenične kosti. Blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na distalnoj desnoj palčanoj kosti, proksimalnoj desnoj bedrenoj kosti i obje distalne bedrene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 24, osoba B

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo žute boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, donja čeljust, desna lopatica, lijeva ključna kost, obje zdjelične kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti, jedan vratni kralježak i 2 lijeva rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 13 godine na temelju kronologije nicanja i razvoja mliječnih i stalnih zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku, no van alveole je prisutan trajni očnjak s lijeve strane. Na desnoj strani gornje čeljusti prisutan je van alveole mliječni drugi kutnjak a u alveolama trajna oba sjekutića, očnjak, prvi pretkutnjak te prvi i drugi kutnjak; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim trajnog prvog pretkutnjaka koji je ispaо postmortalno.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na srednjoj trećini lijeve goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob A

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svijetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: desna tjemena kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: muški, na temelju opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju debljine kortikalne kosti, gustoće trabekularne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: čitava gornja i donja čeljust nedostaju u uščuvanom uzorku, no van alveole je prisutan prvi kutnjak iz donje čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svijetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: lijeva jagodična kost, gornja čeljust, lijeva lakatna kost i lijeva goljenična kost.

Spol: muški, na temelju opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina. Starost je određena na temelju debljine kortikalne kosti, gustoće trabekularne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog kutnjaka koji je ispaо postmortalno; čitava lijeva strana nedostaje u uščuvanom uzorku. Čitava donja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob C (N60, N61, N62)

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: desna lopatica, desna ključna kost, desna zdjelična kost, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, 2 vratna, 4 prsna i jedan slabinski kralježak te jedno lijevo i 3 desna rebra.

Spol: muški, na temelju morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost te opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina. Starost je određena na temelju debljine kortikalne kosti, gustoće trabekularne kosti i odstutstva degenerativnih promjena na zglobnim ploštinama.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis praćen blagim zadebljanjem kosti prisutan je na proksimalnoj trećini obje goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 25

U uščuvanom uzorku prisutan je fragment desne sljepoočne kosti djeteta starijeg od 10 godina i fragment dijafize duge kosti.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 26, osoba A

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: obje tjemene kosti, zatiljna kost, desna sljepoočna kost, donja čeljust, obje zdjelične kosti, križna kost, obje skočne kosti, lijeva petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti te jedno lijevo i 2 desna rebra.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10,5 do 11,5 godina na temelju kronologije nicanja i razvoja mliječnih i stalnih zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku, no van alveole su prisutni sljedeći zubi: s desne strane drugi sjekutić, oba pretkutnjaka i prvi kutnjak; s lijeve strane drugi sjekutić, očnjak, oba pretkutnjaka i prvi kutnjak. Desna strana donje čeljusti nedostaje, no prisutan je van alveole orvi kutnjak; na lijevoj strani prisutan je u alveoli drugi kutnjak, van alveole su prisutni drugi pretkutnjak i prvi kutnjak a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je čitavim dijafizama obje goljenične i lisne kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 26, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, lijeva sljepoočna kost, obje bedrene kosti i obje goljenične kosti.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna su 2 fragmenta bedrenih kostiju djeteta.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 27

U uščuvanom uzorku prisutan je samo fragment dijafize bedrene kosti. Riječ je o djetetu starosti 1 do 3 godine.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 28, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog sjekutića i prvog kutnjaka koji su ispali postmortalno te trećeg kutnjaka koji nedostaje zajedno s alveolom; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim oba sjekutića koji su ispali postmortalno te trećeg kutnjaka koji nedostaje zajedno s alveolom. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su prvi sjekutić, oba pretkutnjaka i drugi kutnjak, dok je prvi kutnjak ispašao zaživotno, drugi sjekutić i očnjak su ispali zaživotno a treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim prvog kutnjaka koji je ispašao zaživotno i oba sjekutića koja su ispala postmortalno. Prisutna su 2 karijesa, jedan na gornjoj i jedan na donjoj čeljusti. Prisutna je umjerena alveolarna resorpcija.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnom laktu i lijevoj distalnoj bedrenoj kosti dok je umjereni degenerativni osteoartritis (osteofiti+porozitet) prisutan na lateralnom dijelu lijeve ključne kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Tumul 7, grob 28, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, prsna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, desna skočna kost, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 30 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti

odgovara drugom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 25 do 30 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim drugog sjekutića i prvog pretkutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba sjekutića koja su ispala postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim oba sjekutića i očnjaka koji su ispali postmortalno. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: prisutna je blaga zaraska *cribra orbitalia*.

Na lateralnim stranama proksimalne zglobne ploštine obje goljenične kosti prisutan je osteochondritis dissecans. Na desnoj strani očituje se po defektu dimenzija 13×9 mm, s blago poroznim dnom i zaobljenim rubovima. Na lijevoj strani očituje se po defektu dimenzija 10×5 mm, s blago poroznim dnom i zaobljenim rubovima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 28, osoba C

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: lijeva nadlaktična kost, desna lakatna kost i lijeva bedrena kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godine na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Sjeverno od tumula 7, grob 29, osoba A

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, obje lopatice, desna ključna kost, prsna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, obje skočne kosti, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako

razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su prvi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak dok su ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su drugi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak, dok su oba sjekutića, očnjak i prvi pretkutnjak ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su očnjak, prvi i treći kutnjak dok su ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su prvi i drugi kutnjak dok su oba sjekutića, očnjak i oba pretkutnjaka ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na desnoj lopatici. Blagi zarasli periostitis prisutan je na čitavim dijafizama obje goljenične kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007. Sjeverno od tumula 7, grob 29, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, obje ključne kosti, prsna kost, obje zdjelične kosti, križna kost, oba ivera, desna skočna kost, obje petne kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, desna lisna kost i 2 vratna kralješka.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadicus major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim oba sjekutića koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi osim prvog sjekutića, prvog pretkutnjaka, prvog i trećeg kutnjaka koji su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi osim prvog kutnjaka koji je ispaо zaživotno, te oba sjekutića koji su ispali

postmortalno. Prisutna su 2 karijesa, jedan na gornjoj i jedan na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: prisutna je blaga zarasla *cribra orbitalia*. Blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na proksimalnoj desnoj nadlaktičnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 30, osoba A

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, lijeva jagodična kost, gornja i donja čeljust, desna lopatica, desna ključna kost, obje zdjelične kosti, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, obje lisne kosti i jedan vratni kralježak.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 2,5 do 3,5 godine na temelju kronologije nicanja i razvoja mliječnih i stalnih zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su mliječni prvi i drugi kutnjak, a ostali zubi su ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su mliječni prvi i drugi kutnjak, dok je očnjak ispaо postmortalno a oba sjekutića nedostaju zajedno s alveolom. Na desnoj strani prisutni su svi mliječni zubi osim prvog sjekutića koji je ispaо postmortalno; na lijevoj strani prisutan je mliječni drugi kutnjak, dok je prvi sjekutić ispaо postmortalno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama.

Patološke promjene: prisutna je blaga zarasla *cribra orbitalia*. Blagi zarasli periostitis prisutan je na čitavoј dužini dijafize obje goljenične kosti. Umjerena zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na desnoj tjemenoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 30, osoba B

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: desna nadlaktična kost, desna lakatna kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 10 lunarnih mjeseci. Starost je određena na temelju dužine dijafiza dugih kostiju.

Zubi: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 31, osoba A

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, lijeva ključna kost, desna nadlaktična kost, obje palčane kosti, desna lakatna kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 4 do 5 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlijecnih i stalnih zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su mlijecni prvi i drugi kutnjak, dok su ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su mlijecni prvi i drugi kutnjak, dok su ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani situacija je identična.

Patološke promjene: prisutna je jaka aktivna *cribra orbitalia*. Na desnoj sljepoočnoj kosti prisutna je blaga zarasla ektokranijalna poroznost. Na lijevoj tjemoj kosti prisutna je umjerena zarasla ektokranijalna poroznost.

Na 2 fragmenta rebara s pleuralne strane uz inferiorni rub prisutna je blaga zarasla poroznost. Moguće je da se radi o pleuritisu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutan je fragment životinjske kosti.

Šarić Struga 2007.

Tumul 7, grob 31, osoba B

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: obje tjemene kosti, zatiljna kost, desna jagodična kost, gornja i donja čeljust, desna nadlaktična kost, lijeva palčana kost, lijeva lakatna kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 1,5 do 2,5 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mlijecnih i stalnih zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su mliječni prvi i drugi kutnjak, dok su ostali zubi ispali postmortalno; na lijevoj strani prisutni su mliječni prvi i drugi kutnjak, dok su drugi sjekutić i očnjak ispali postmortalno a prvi sjekutić nedostaje zajedno s alveolom. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su mliječni prvi i drugi kutnjak, dok ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutan je mliječni drugi kutnjak, dok su ostali zubi ispali postmortalno.

Patološke promjene: prisutan je upalni proces (u obliku crvotočine) na endokranijalnoj strani tjemene kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutan je fragment životinjske kosti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 1, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutan je fragment dijafize lijeve goljenične kosti odrasle osobe. Spol i starost nije moguće odrediti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 14, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci 2 osobe:

- 1) fragmenti lubanje, desne nadlaktične kosti, desne lopatice, rebara, kralježaka i jedan Zub djeteta starosti 3 do 4 godine;
- 2) fragmenti dijafize bedrene kosti odrasle osobe.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 16, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutan je samo drugi kutnjak iz donje čeljusti odrasle mlađe osobe. Spol nije moguće odrediti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 22, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutna je samo desna nadlaktična kost odrasle osobe. Riječ je najvjerojatnije o osobi starijoj od 45 godina. Spol nije moguće odrediti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 27, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutne su samo životinjske kosti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 30, S1**

U uščuvanom uzorku prisutan je samo treći kutnjak iz gornje čeljusti odrasle osobe. Spol i starost nije moguće odrediti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 64, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutan je samo fragment dijafize duge kosti. Spol i starost nije moguće odrediti.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 65, SJ 1**

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci nekoliko osoba:

- 1) lijeva nadlaktična kost djeteta starosti od 6 do 10 godina;
- 2) lijeva goljenična kost djeteta starosti od 8 do 12 godina;
- 3) proksimalna palčana kost, fragment dijafize goljenične kosti, proksimalna epifiza goljenične kosti, fragmenti dijafize lisne kosti i 2 metatarzalne kosti odrasle (ili više odraslih) osoba.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 70, SJ 104**

U uščuvanom uzorku prisutna je samo distalna polovina lijeve nadlaktične kosti odrasle, najvjerojatnije ženske osobe.

**Šarić Struga 2007.
Tumul 7, N 71, SJ 104**

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci 2 osobe:

- 1) distalna lijeva nadlaktična kost, proksimalna lijeva bedrena kost i dijafiza lisne kosti mlađe muške osobe starosti 25 do 35 godina,
- 2) dijafiza desne goljenične kosti starije odrasle osobe.

**Šarić Struga 2008.
Tumul 7, N 76, SJ 113**

U uščuvanom uzorku prisutni su fragmenti lubanje, donje čeljusti, palčane kosti, obje lakatne kosti, bedrene kosti i rebara. Riječ je o djetetu starosti 1,5 do 2,5 godine.

Blagi aktivni periostitis prisutan je na enokranijalnoj strani kosti lubanje.

**Šarić Struga 2008.
Tumul 7, N 77, SJ 104**

U uščuvanom uzorku prisutni su fragmenti dijafiza dugih kostiju (nadlaktične, palčane i bedrene kosti), fragment petne kosti, tarzalne i metatarzalne kosti te falange stopala. Riječ je o mlađoj odrasloj osobi, ali spol je nemoguće odrediti.

**Šarić Struga 2008.
Tumul 7, N 80, SJ 104**

U uščuvanom uzorku prisutni su ostaci 2 osobe:

- 1) dijafiza lisne kosti djeteta starosti 10 do 15 godina ili odrasle osobe mlađe od 20 godina,
- 2) falanga ruke i fragment rebra djeteta starosti 3 do 7 godina.

**Torine 2007.
Tumul 1, grob 1, N 3**

U uščuvanom uzorku prisutni su samo sitni fragmenti dijafiza dugih kostiju i karpalnih kostiju, te 3 zuba iz gornje čeljusti – drugi sjekutić i dva pretkutnjaka. Riječ je o odrasloj osobi. Spol i starost nije moguće odrediti.

**Torine 2007.
Tumul 1, grob 2, N 4**

U uščuvanom uzorku prisutni su samo sitni fragmenti dijafiza dugih kostiju. Riječ je o odrasloj osobi starosti 25 do 45 godina. Spol nije moguće odrediti.

**Torine 2007.
Tumul 1, grob 3, N 7**

U uščuvanom uzorku prisutni su samo sitni fragmenti dijafiza dugih kostiju te nekoliko metakarpalnih i metatarzalnih kostiju. Riječ je o odrasloj osobi starosti 25 do 45 godina. Spol nije moguće odrediti.

**Torine 2007.
Tumul 1, grob 4, N 9**

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, desna sljepoočna kost, desna jagodična kost, donja čeljust, obje lopatice, desna ključna kost, desna zdjelična kost, križna kost, obje nadlaktične kosti, desna palčana kost, desna lakatna kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje u uščuvanom uzorku. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je treći kutnjak, dok su drugi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak ispali zaživotno a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje u uščuvanom uzorku. Prisutan je jedan karijes na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torine 2007.

Tumul 2, grob 1, N 1 i N 3

Tafonomija: kosti su dobro uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su slijedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, obje jagodične kosti, gornja i donja čeljust, lijeva lopatica, obje ključne kosti, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti, 2 slabinska kralješka te 3 lijeva i 3 desna rebra.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti zaživotno su ispali drugi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak, postmortalno su ispala oba sjekutića, očnjak i prvi pretkutnjak, a treći kutnjak nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani zaživotno su ispali drugi sjekutić, oba pretkutnjaka, prvi i drugi kutnjak, postmortalno su ispali prvi sjekutić i očnjak, a treći kutnjak nedostaje

kongenitalno. Na desnoj strani donje čeljusti zaživotno su ispali prvi i drugi kutnjak, postmortalno su ispali oba sjekutića, očnjak i oba pretkutnjaka, a treći kutnjak nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutan je drugi kutnjak, dok su drugi pretkutnjak i prvi kutnjak ispali zaživotno, postmortalno su ispali oba sjekutića, očnjak i prvi pretkutnjak, a treći kutnjak nedostaje kongenitalno.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (osteofiti) prisutan je na obje distalne nadlaktične kosti i 1. slabinskim kralješku. Schmorlov defekt prisutan je na 1. slabinskom kralješku. Na središnjem dijelu gornje čeljusti prisutna je resorpcija kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torine 2007.

Tumul 2, grob 2, N 2

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: desna sljepoočna kost, gornja čeljust, desna lopatica, desna zdjelična kost, desna nadlaktična kost, desna lakatna kost, obje bedrene kosti i desna goljenična kost.

Spol: najvjerojatnije muški, na temelju morfologije lubanje koja pokazuje velike mastoideuse i opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su oba pretkutnjaka i prvi kutnjak, dok se prvi sjekutić nalazi van alveole a ostali zubi nedostaju zajedno s alveolama; čitava lijeva strana nedostaje, no van alveola su prisutni prvi sjekutić i očnjak. Čitava donja čeljust nedostaje, no van alveola su prisutni sljedeći zubi: drugi sjekutić, očnjak, oba pretkutnjaka i sva tri kutnjaka s desne strane te treći kutnjak s lijeve strane. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torine 2007.

Tumul 2, grob 3, N 4

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: obje tjemene kosti, desna sljepoočna kost, donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, desna zdjelična kost, križna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i jedan vratni kralježak.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje male

mastoideuse, i 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne ploštine na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje, no van alveola su prisutni sljedeći zubi: prvi pretkutnjak s desne strane, te očnjak i oba pretkutnjaka s lijeve strane. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su svi zubi oba sjekutića i prvog kutnjaka koji su ispali postmortalno te trećeg kutnjaka koji nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutni su svi zubi oba sjekutića i očnjaka koji su ispali postmortalno te trećeg kutnjaka koji nedostaje kongenitalno. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torine 2007.

Tumul 2, grob 4, N 5

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Gracilne su s rijetkom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, desna jagodična kost, donja čeljust, obje lopatice, obje ključne kosti, desni iver, obje nadlaktične kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, obje goljenične kosti i jedan vratni kralježak.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje, no van alveola su prisutni drugi pretkutnjak s desne strane i prvi sjekutić s lijeve strane. Na desnoj strani donje čeljusti prisutan je očnjak, dok su drugi pretkutnjak i prvi kutnjak ispali zaživotno, oba sjekutića i prvi pretkutnjak su ispali postmortalno, a drugi i treći kutnjak nedostaju zajedno s alveolama; na lijevoj strani prisutni su svi zubi drugog sjekutića koji je ispaо postmortalno te trećeg kutnjaka koji nedostaje zajedno s alveolom. Prisutna su dva karijesa, jedan na gornjoj i jedan na donjoj čeljusti. Prisutni su hipoplastični defekti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna su 2 zuba mlađe odrasle osobe.

Torine 2007.

Tumul 3, grob 1, N 3

U uščuvanom uzorku prisutni su samo sitni fragmenti dijafiza dugih kostiju i jedan zub, desni prvi sjekutić iz gornje čeljusti. Riječ je o najvjerojatnije muškoj osobi starijoj od 30 godina. Prisutna je i životinjska kost i životinjski zub.

Torine 2007.

Tumul 3, grob 4

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s umjereno gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, lijeva tjemena kost, obje sljepoočne kosti, donja čeljust, lijeva lopatica, lijeva ključna kost, lijeva nadlaktična kost, desna palčana kost, desna lakatna kost, obje bedrene kosti, 2 vratna i jedan prsni kralježak te 2 lijeva i jedno desno rebro.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo i velike mastoideuse, i 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: čitava gornja čeljust nedostaje, no van alveola su prisutni sljedeći zubi: drugi sjekutić, prvi pretkutnjak i treći kutnjak s desne strane, te prvi sjekutić, očnjak, prvi pretkutnjak i sva tri kutnjaka s lijeve strane. Na desnoj strani donje čeljusti prisutni su drugi sjekutić, oba pretkutnjaka i drugi kutnjak, dok je prvi kutnjak ispašao zaživotno, prvi sjekutić i očnjak su ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutni su drugi sjekutić, očnjak i drugi pretkutnjak, dok su prvi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak ispali zaživotno, prvi sjekutić je ispašao postmortalno a treći kutnjak nedostaje kongenitalno. Prisutno je 5 karijesa, jedan na gornjoj i 4 na donjoj čeljusti. Prisutan je jedan apses na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na desnoj lopatici.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: prisutna su 3 fragmenta životinjskih kostiju.

Torine 2007.

Tumul 3, grob 5

Tafonomija: kosti su vrlo loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Prisutna samo gornja čeljust.

Spol: najvjerojatnije muški, na temelju veličine zubiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 40 godina. Starost je određena na temelju stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su svi zubi osim prvog sjekutića koji nedostaje zajedno s alveolom i trećeg kutnjaka koji nedostaje kongenitalno; na lijevoj strani prisutni su prvi pretkutnjak i drugi kutnjak, drugi pretkutnjak i prvi kutnjak su prisutni van alveole, oba sjekutića i očnjak nedostaju zajedno s alveolama a treći kutnjak nedostaje kongenitalno. Čitava donja čeljust nedostaje. Prisutan je jedan karijes na gornjoj čeljusti.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torine 2007.

Tumul 4, grob 5

Tafonomija: kosti su loše uščuvane, svjetlo smeđe boje. Robusne su s gustom trabekularnom kosti. Prisutni su sljedeći koštani elementi: čeona kost, obje tjemene kosti, zatiljna kost, obje sljepoočne kosti, gornja čeljust, obje skočne kosti, desna petna kost, obje nadlaktične kosti, obje palčane kosti, obje lakatne kosti, obje bedrene kosti, lijeva goljenična kost i obje lisne kosti.

Spol: muški, na temelju morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo, hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse te opće robusnosti dugih kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Starost je određena na temelju gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti i stupnja abrazije griznih ploština zubi.

Zubi: na desnoj strani gornje čeljusti prisutni su oba pretkutnjaka, prvi i drugi kutnjak dok je prvi sjekutić ispaо zaživotno, drugi sjekutić i očnjak su ispali postmortalno a treći kutnjak nedostaje zajedno s alveolom; na lijevoj strani situacija je identična. Čitava gornja čeljust nedostaje, no van alveola su prisutni sljedeći zubi: očnjak, prvi pretkutnjak, prvi i drugi kutnjak s desne strane, te očnjak s lijeve strane . Prisutna su 2 karijesa, jedan na gornjoj i jedan na donjoj čeljusti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (osteofiti) prisutan je na oba laka.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

